BÉCSI NAPLÓ

XL. ÉVFOLYAM 2. SZÁM
2019. MÁRCIUS–ÁPRILIS
MEGJELENIK 2 HAVONTA
ÁRA: 2,50 Euro
Erscheinungsort Wien
Österreichische Post AG •
02Z032898 M P. b. b.
VERLAGPOSTAMT 1010 WIEN

Visegrádi Négyek : Illúziók és esélyek

Antall József és Orbán Viktor közös vonása „Visegrád” nagyra értékelése. A nagyívű történész kiásta a századok rétegei alól azt a majdnem feledésbe ment 1335-ös történelmi eseményt, amikor a magyar, a cseh és a lengyel király és ezzel népeik egy rövid ideig annyira egyetértettek és együttműködtek, mint a későbbiekben szinte soha sem, pláne nem a 19. és 20. század nagy részében. Ebből kovácsolta Antall miniszterelnöksége idején azt a „Visegrádi Együttműködést”, mely 1993 – Szlovákia önállósága - óta többnyire „V4”-ként szerepel. Különösen 2011 óta a „Visegrádi négyes” Orbán miniszterelnök politikájának sarkköve. Két évvel ezelőtt Tusnádfürdőn kijelentette, hogy az év kimagasló eredménye a V4-ek erősödése. És ha – amit szívesen és gyakran tesz – „Közép-európáról” beszél, akkor a magyar kormányfő ezen a visegrádi államokat érti, főleg amikor szembe állítja őket és népeiket „Brüsszellel”. Különösen a menekültválság idején erős támaszpontja lett a V4 Orbán politikájának, amikor sikerült Lengyelországot, Szlovákiát és Csehországot arra rábírni, hogy Magyarországgal karöltve elutasítsák a menekültek kvótás befogadását.

Ez a szilárd együttműködés valóságos tényezővé vált az európai politikában. A négy kormányfő 64 millió embert képvisel és országaik területe akkora, mint Franciaország európai térsége. Rengeteg huzavona után – és kancellársága vége felé! – Angela Merkel ez év február elején ellátogatott az egybegyűlt V4-es vezetőkhöz. Nem veszekedni ment, hanem a békélődést előlegezni – abban a reményben és elvárásban, hogy a négyek ezt nem utasítják vissza, sőt, ők is közösséget vállalnak a német kormány (újított) politikájával. Ez több pontban természetesen megtörtént, hiszen mind az öt ország végül is az Európai Unió tagja.

Pont ebben rejlik a Visegrád-koncepciónak gyenge oldala, melyet Orbán nem hagyhat figyelmen kívül. A V4 igen különböző országok baráti rendszere. Ha egyszer egy alapkérdésben a világ szeme előtt nem értenek egyet, akkor már alig lehet a V4-kel és a közös érdekekkel érvelni. Területileg Lengyelország hatszor nagyobb mint Szlovákia és háromszor nagyobb mint Magyarország, lakossága pedig négyszer több, mint Magyarországé. Történelmileg bár van egy 1945-től 1990-ig terjedő közös múltjuk, de 1945 előtt „a frontnak” különböző oldalain álltak, legalábbis a világ szeme előtt. A lengyel hőstörténelmek másról szólnak, mint a magyaroké vagy a szlovákoké vagy akár a cseheké. Ez a hétköznapokban nem lényeges, de bármilyen kérdésben döntővé válhat. Lengyelország egyéni szerepét senkiért sem fogja feladni – sem nagyobbért, sem kisebbért. Nem véletlen, hogy a legkisebb V4-tagország az egyetlen, mely az Eurozónához tartozik, amelyhez Orbán jelzése szerint Magyarország még akkor sem akar csatlakozni, ha a feltételeket teljesíteni tudja. Csehország tízmilliós lakosságának három negyede vallásilag közömbös, csak egy negyede vallja magát keresztségnek. Meddig fogja Prága Orbánnak küzdelmét az európai keresztény kultúra megőrzéséért folytatott küzdelmében feltétlenül támogatni?

A V4 létezése hosszú távon feltehetően nem áll sem Németország, sem Franciaország, sem Olaszország vagy Spanyolország érdekében. Van az Európai Unióban másfajta közösség is, elsősorban a Benelux. De az nem lép fel ilyen hangzatosan, sem saját területén, sem kifelé. A V4 abba az elképzelésbe sem fér bele, amelyet a német CDU-politikusok évekkel ezelőtt mint „különböző sebességű integrációt” fogalmaztak meg, vagy amit „koncentrikus köröknek” szoktak nevezni, mert sem Lengyelország, sem Magyarország nem akar valamilyen lassúbb, lemaradott tagsághoz tartozni. Ezért hangoztatta Orbán a március 15-i beszédében: „hogyha lépést akarunk tartani a lengyelek fejlődésével, akkor össze kell szedni magunkat.” Az „elsöprő erejű, magasba lendítő közép-európai reneszánsz” meghirdetése is arról szól, hogy Magyarországot – akár a többiekkel együtt, akár csak a lengyelek nélkül – ne lehessen lehagyni az Európai Unió eszmei és cselekvő közösségében.

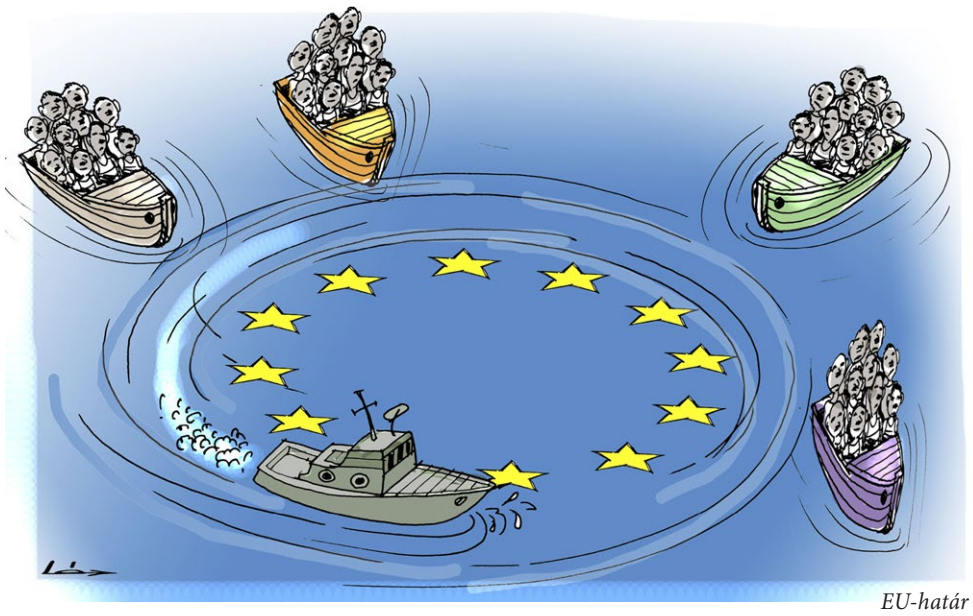

EU-határ

Nem érthető, hogy Orbán Viktor mint pártelnök és többszörösen megválasztott kormányfő pillanatnyi, mindenesetre rövid lejáratú népszerűség miatt miért veszélyezteti hosszú távú céljait. Ő maga is hangsúlyozta ünnepi beszédében, hogy „nekünk a szabadság (ezek szerint értsd: a magyar virtus) nem cél, hanem az út, amin eljutunk a céljainkhoz.” Az egyik célt így írta körül: „Szétszóratásban kell élnünk, de közös hazáról álmodunk.” Még „lázálomban” sem fordulhat elő, hogy Magyarország miniszterelnöke a magyarlakta területekről mint „közös hazáról” másképpen álmodjon, mint arról a szabad mozgásterületről, amelyet egyedül az egyesült vagy az Egyesült Európa nyithat. Ezért egyöntetű értelmezésre szorul, hogy Orbán mit ért „erős nemzetállamokon” és hogyan lehetne máshogy mint egyedül az európai egyesítés folyamatában a magyar nemzetet és államiságot elképzelni?

Másik, de hasonló célját Orbán így nevezte meg: „sok gyermek, gyarapodó ország, erős nemzet.” A magyar nemzetet a hivatalos európai statisztikák nem jegyzik, a magyarok országát viszont igen. A számokból és az előrejelzésekből az derül ki, hogy Magyarország lakossága mától számítva hatvan éven belül 9,80 millióról 8,69 millióra csökken, Lengyelország 37,96 millióról 29,04 millióra, Csehország 10,63 millióról 9,78 millióra, Szlovákia 5,45 millióról 4,71 millióra. A V4 tehát gyengül, miközben más országok lakossága – főleg Nyugat-Európában – nő: Franciaország 67,54 millióról 78,69 millióra, Spanyolország 46,53 millióról 50,99 millióra, Nagy-Britannia 66,77 millióról 82,42 millióra növekedik. A németországi prognózis, hogy a lakosság 83,51 millióról 77,79 millióra fog csökkeni, választ ad arra a kérdésre, hogy Merkel kancellár miért döntött úgy, ahogyan döntött. A választása az volt, hogy kevesebben vagy keveredettebben élnek az országban.

Orbán és a magyar nép által oly döntőnek értékelt keresztény kultúra megtartásához annál nagyobb erőfeszítés kell, minél fontosabbnak tartják az illegális bevándorlás megakadályozását. Országos és közös európai erőfeszítésekre van szükség. Ezeket európai szinten csak a szüntelen párbeszéd és egyeztetés, nem pedig a bizalom időzített vagy időzítetlen felfüggesztése viszi előre.

Georg Paul Hefty

A Fidesz tagságának felfüggesztése, mint európai probléma

A „Figyelő” fogalmazta meg a legtalálóbban, mire kérte a magyar embereket Orbán Viktor miniszterelnök a Kossuth rádió Vasárnapi újság című műsorában: Ha szeretik a hazájukat, ha ki akarnak állni a hazájuk érdeke mellett, vegyenek részt a május 26-i európai parlamenti (EP) választáson. De nehogy valaki azt higgye, hogy a magyar ellenzéktől fél! „Mutassuk meg Brüsszelnek, álljunk ki Magyarország mellett” – fogalmazott a kormányfő. „Nem szabad meghátrálni, megijedni.” Orbán Viktor azt várja, hogy az EP-választás után „egy új Európa felépítésében aktív magyar részvétellel jöjjenek szebb idők”.

Ez az elvárás nem teljesen fedi a realitásokat, melyek az Európai Néppártnak (EPP) a Fidesszel foglalkozó ülése óta fennállnak. De nem is ellenkezik velük, mivel a Fidesz-tagság felfüggesztése és az úgynevezett Bölcsek Tanácsának megbízása különböző értelmezéseket tesz lehetővé.

Manfred Weber, az Európai Néppárt frakcióvezetője, egyben csúcsjelöltje természetesen egyértelmű döntést lát. „A felfüggesztés azt jelenti, hogy minden jogodat elveszíted a párt testületeiben”, mondta Weber a „Népszava” rövid interjújában. De ő maga is árnyalta a képet: „Nem tudom befolyásolni azt, hogy ezt ki hogyan kommunikálja. Mindenki úgy magyarázza, ahogyan akarja. Az én üzenetem világos és egyértelmű.”

Érdemes még egyszer Manfred Webert idézni – egy korábbi alkalomból. Orbán Viktor az ülés előtti „bocsánatkérése” Weber szerint első jelzés, azonban még nem oldja meg a Fidesz EPP-tagságával kapcsolatos alapvető kérdést. A magyar miniszterelnök Weber budapesti látogatása idején levelet intézett azokhoz a néppárti vezetőkhöz, akik kezdeményezték a Fidesz kizárását az EPP-ből. Írásában bocsánatot kért „a támadó nyelvezetért”, de fenntartja politikai álláspontját, írta a Reuters hírügynökség. Orbán ezzel helyretette azon kijelentését, amely szerint a Néppárt tagjai között vannak „hasznos idióták”. De nem tért ki a tíz országban tevékenykedő tizenhárom EPP-tagpárt kifogásaira a magyar kormány újabb plakátkampánya és szerintük jogállamiságot veszélyeztető lépései miatt.

És mi történt Brüsszelben? Janez Janša, a Szlovén Demokrata Párt elnöke volt az, aki részletesen elmondta. Ezek szerint a Fidesz maga javasolta, hogy önkéntesen távol marad az Európai Néppárt (EPP) munkájától addig, amíg a Bölcsek Tanácsa elkészíti jelentését. *„A Fidesz kezdeményezte az EPP elnökségénél, hogy a 2000-es osztrák formulát alkalmazzák. Az EPP gyűlése ezt fogadta el nagy többséggel, beleértve a Fideszt és az SDS-t is”* – nyilatkozta Janša a Mandiner nevű online-médiumnak. A hírek szerint a Fidesz kompromisszumos javaslata 190:3 arányban ment át. Az Európai Néppárt elnöksége a szavazás előtti percekben változtatta meg a szavazás témáját. Az eredeti javaslat a Fidesz tagságának felfüggesztése volt, azonban Orbán Viktor bejelentette, hogy akkor a Fidesz kilép az EPP-ből.

Órákkal az ülés előtt ez a fenyegetés még jóval konkrétabb volt. Gulyás Gergely, a Miniszterelnökséget vezető miniszter, a Fidesz alelnöke azt mondta: a Fidesz akkor tud az Európai Néppártban maradni, ha nem csupán a párt kizárására, de tagságának felfüggesztésére sem kerül sor. A Fidesz a felfüggesztést nem tudja tudomásul venni, ilyen döntés esetén azonnal elhagyja a Néppártot.

Janša, Orbán legjobb szövetségese levélben szólította fel az Európai Néppártot, hogy halasszák el a Fideszről szóló szavazást. Szerinte a Néppárt tavalyi, helsinkii kongresszusán abban állapodtak meg, hogy legfeljebb az EP-választás után foglalkoznak a témával.

Hidvéghi Balázs, a Fidesz kommunikációs igazgatója szerint észszerű kompromisszum született. Hidvéghi az ATV „Egyenes Beszéd” című műsorában úgy fogalmazott, hogy a május 26-i európai parlamenti választásokig már amúgy sem lehet sok mindenről dönteni a Néppártban. „Az Európai Unió ügyeit nem az Európai Néppártban döntik el, az európai csúcson ma is a magyar miniszterelnök teljes joggal természetesen részt vesz. Tehát nem szabad túldimenzionálni az EPP jelentőségét sem.”

Ezek után hogyan folytatódik az ügy? Három veterán politikus (Herman Van Rompuy volt belga miniszterelnök, később az Európai Tanács elnöke, Wolfgang Schüssel volt osztrák kancellár és Hans-Gert Pöttering német politikus, az Európai Parlament egykori elnöke) megbízást kapott, hogy mint „Bölcsek Tanácsa” készítsenek jelentést a magyar jogállamiságról és a Fideszről. A dolog pikantériája, hogy hasonló tanács legutóbb Schüssel kancellársága idején működött. Novák Katalin, a

Folytatás a 3. oldalon

Válás brit módra

Miközben Theresa May miniszterelnök asszony Brüsszelben az Európai Unió vezetőit arról igyekszik meggyőzni, hogy országának hosszabb időre van szüksége a kilépés lebonyolításához, London utcáin a tüntetők és a petíciót aláíró több mint 5,7 millió brit „Brexit stop”-ot követel.

Az EU Tanács ismételten kijelentette, hogy „nem lehet újrakezdeni a visszavonási megállapodást”. Az Egyesült Királyság EU-tagságát április 12-én 23 óráig meghosszabbították. Minden további meghosszabbítás azzal jár, hogy Nagy-Britanniának részt kell vennie az európai parlamenti választásokon.

A brit parlament alsóháza a Labour Párt kezdeményezése alapján szavazott a parlamenti napirend irányításának ellenőrzéséről. Ezután addig tartanak indikatív szavazás sorozatot az ország EU-ból való távozásáról, míg egy többséggel támogatott megoldást találnak. May-t a szavazások eredménye semmire sem kötelezi, de ez a fejlemény mutatja, hogy a miniszterelnök asszony mennyit vesztett befolyásából a Brexit folyamatában. Most két hete van arra, hogy megtalálja a megfelelő megoldást a Brexit utáni időkre.

May, vagy a Tory párt bármelyik esetleges új vezetője nagyobb valószínűséggel teszi kockára újraválasztását, mint hogy a Brexit törlése esetén a kormány elnöke legyen.

Az Európai Unió tagjaként az Egyesült Királyság automatikusan mintegy 40 kereskedelmi megállapodás részét képezi, amelyekkel az EU-nak több mint 70 országban része van. Ha az Egyesült Királyság elhagyja az EU-t, anélkül, hogy a két fél között megegyezés jönne létre, azonnal elveszítené ezeket a kereskedelmi ügyleteket. Ennek elkerülése érdekében Theresa May kormánya azt mondja, hogy „amennyire csak lehetséges”, meg akarja ismételni az EU kereskedelmi megállapodásait, és elkészíti őket egy megegyezés nélküli Brexit esetére.

A brit kormány szerint, az EU által kötött kereskedelmi kapcsolatok más országokkal az Egyesült Királyság összes kereskedelmének kevesebb mint 11%-át érik el. Azokkal az országokkal, ahol az Egyesült Királyságnak nincs hivatalos kereskedelmi megállapodása, a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) által felügyelt szabályok szerint kell kereskednie. A kormány álláspontja, hogy az Egyesült Királyság és az EU közötti megállapodás megkötésének elsődleges célja az, hogy a vállalkozások és magánszemélyek számára a lehető leggyorsabban kilépjen az EU-ból, és a két fél között ne legyen állandó kereskedelmi kapcsolat.

Az ellenzék véleménye az, hogy Nagy-Britanniának kereskedelmi unióban kell maradnia az EU-val.

Az EU-ban maradás azt is jelentené, hogy az ország hatalmas összegeket fizet, nem befolyásolhatja a bevándorlást és kevésbé a saját kereskedelmi ügyleteit is. A britek nyugodtabbá váltak a bevándorlási kvótákat illetően, mert úgy gondolták, hogy a Brexit ez ügyben nekik kedvez.

A parlament alsóházában március 27-én megkezdődött a szavazás sorozat, mellyel keresik a megoldást a jelenlegi helyzetre. May asszony úgy véli, hogy eddig bármilyen javaslattal állt elő, az alsóház mindig elvetette azt. Most itt a lehetőség, hogy a képviselők saját javaslataik közül favorizáljanak egyet.

Az első kör eredménye csak annyi, hogy pontokba szedték a Brexit feltételrendszerét rögzítő egyezmény különböző alternatíváira vonatkozó javaslataikat. Az alsóház szóvivője John Bercow szerint ezek a következők:

1. Az Egyesült Királyság 2019 április 12-én elhagyja az EU-t
2. Az EU-ból való kilépés tervének egyoldalú visszavonása, ha április 12-ig nem születik megállapodás
3. Új népszavazás az EU-ból való kilépésről
4. Kilépni az EU-ból, de a vámunióban maradni az EU 27 tagállamával
5. Két változást eszközölni az EU-ból való kilépéskor: az Európai Gazdasági Térségben (EGT) maradást és újra csatlakozni az Európai Szabadkereskedelmi Társuláshoz (EFTA)

Folytatás a 2. oldalon

Határok nélkül

BURGENLAND: PEREMHELYZETBŐL KÖZÉPRE

– Beszélgetés Hans Peter Doskozil tartományfőnökkel –

Hans Peter Doskozilt 2019. február 28-án választották meg Burgenland/Őrvidék tartományfőnökének. Doskozil mérsékelt hangneme, kiegyensúlyozott politikai magatartása és természetesen hozzáértése által vált ismertté. Különösen a migráció kérdésében önálló, a valóságra alapozó nézeteket vallott és vall. Burgenland vonatkozásában nem feledkezik meg a történelmi gyökerekről, és ezekre is építve látja a szomszédságpolitikát. Az »osztrák utat« pedig európai útnak tekinti, hiszen csakis így közelíthetők és oldhatók meg napjaink legégetőbb kérdései. Hans Peter Doskozil meggyőződéses burgenlandi (pannóniai) osztrák, és egyúttal európai. Biztató, hogy a népcsoportokkal való párbeszédben hangsúlyválozásról nyilatkozik az új tartományfőnök.

A honvédelmi miniszteri tisztsége után Burgenland tartományfőnökének jelölték. Mennyire tartja jelentősnek pályafutásában a szövetségi politikából a tartománypolitikába való váltást illetve felvetődik a kérdés, hogy mi lenne, ha a tartománypolitikából újra a szövetségi politikában találja magát később?

Nagy megtisztelteté számomra, hogy Burgenland tartományfőnökeként dolgozhatom, így fel sem merül a kérdés, hogy visszatérek-e a szövetségi politikába. Mint tartományfőnök elkötelezetten dolgozom Burgenlandért és az itt élő emberekért. Természetesen az eddig gyűjtött tapasztalataim sok mindenben segítenek.

A munkásgábból kifolyólag ismeretei és nézetei nem kötődnek egyetlen tartomány határaihoz. Hogyan látja Burgenland helyzetét az osztrák politikában? Burgenland történelmileg kötődik a szomszédos országokhoz. Ön szerint ez előny vagy hátrány?

Burgenland, mint a legfiatalabb tartomány különleges történelemmel bír. Nem egészen 100 éve ebben a formában még nem is létezett, viszont már 1989-ben megvoltak a kapcsolatok a szomszédainkkal. A vasfüggöny lebontása következtében pedig Burgenland peremhelyzetből Európa közepére került. Ezáltal sokkal intenzívebbé vált az együttműködés a szomszédos országokkal. Tartományunk nyelvi és kulturális sokszínűsége pedig hatalmas előnyt jelent. Ez az adottság tehát nem teher, hanem egészen világosan gyarapodás.

Elfogulatlanul akár kézenfekvő lenne feltételezni, hogy Ön őszintén valamennyi burgenlandi tartományfőnöke akar lenni. Ebben a vonatkozásban hogyan viszonyul Ön a népcsoportokhoz? Politikai és kulturális támogatásuk terén szándéka-e új súlypontok kijelölése?

Nagy teljesítmény, hogy Burgenland mintaszerű Európában a népcsoportokkal való együttélés tekintetében. Nem is kérdés számomra, hogy Burgenlandnak méltányolnia is kell ezeket a teljesítményeket. Konkrétan ez azt jelenti, hogy ezt a sokszínűséget értelmes módon felkarolva – párbeszédben a népcsoportokkal – új súlypontok is várhatók.

Éppen a migránsválság kiéleződése idején Ön mérséklő nyilatkozataival tűnt fel. Nevezetesen a szomszédságpolitikában a kapcsolatok további összhangját lehetne remélni. Milyen stratégiát alkalmaz a következő években a szomszédos államokkal?

Burgenland mindig igyekezett jó kapcsolatot ápolni a szomszédaival. A múltban egész sor határokon átnyúló együttműködési program létezett. Én is ezt az utat akarom járni. Mint a politika bármely területén, számomra az a fontos, hogy érdemi, gyakorlatias és célirányos munkát végezzünk. A szomszédainkkal nagyon sok a közös érdekünk, mint például a közlekedési infrastruktúra kiépítése és a régió gazdasági fejlődése, de ide tartozik kulturális javak cseréje is. Örömmel tölt el, hogy megvan a közös tárgyalási alap, mely gyümölcsöző megoldásokhoz vezet.

A migránskérdéstől ellekintve hatalmas feladat az európai integráció. A közép-európai térségben Ön hogyan látja az „osztrák utat"?

Véleményem szerint nincs külön osztrák, csakis közös európai út létezik. Nem szabad a történelmünket elfelejteni, inkább azon kell gondolkozni, hogy az európai integráció hogyan jöhetett létre és hol gyökerezik. A mostani kihívások, mint például a migrációs és menekültügyi problémák, Brexit, gazdasági és szociális különbségek, digitalizáció és a környezetvédelem, pontosan ezekből a gyökerekből eredeztethetőek. Nem szabad egymásra mutogatnunk, inkább össze kell fognunk és közösen dolgozni a megoldásokon az emberek javára.

Interjúkészítő: Deák Ernő / Fordította: Kalmár Eszter

10 éves a Delicanto Énekegyüttes

A Delicanto Énekegyüttest Varga Edyth alapította 2009-ben, Bécsben.

A kórus fiatalos, többféle nemzetiséget egyesítő csapat, taglétszámuk jelenleg 15 fő.

Repertoáruk magába foglalja a középkori, ill. reneszánsz, barokk, klasszikus, romantikus, modern és kortárs zeneszerzők műveit, és ha az alkalom megkívánja, pop és jazz műveket is előadnak.

Nemcsak „acappella", tehát hangszerkíséret nélkül, hanem zongora, orgona, trombita vagy hegedűkísérettel is énekelnek.

Számos koncertet adtak már Bécsben (többek között a Rathaus-ban) és Ausztria más területein, fellépnek esküvőkön, keresztelőkön, különböző ünnepségeken és rendezvényeken.

Ez évi terveik között egy budapesti fellépés is szerepel.

Szívesen várják új tagok jelentkezését. A kórus színvonalának megtartása és egyben további emelése érdekében olyan énekeseket keresnek, akik kóruséneklési tapasztalattal rendelkeznek, tisztán énekelnek és a kottaolvasásban jártasak.

A próbákat Bécsben a Schwedenplatz-i, Magyar Otthonban, minden csütörtökön este 19–21 óráig tartják. Honlap: www.delicanto.at

Varga Edyth történelem-ének szakos pedagógus, magánének- és zongoratanár. 2002-től tevékenykedik Bécsben mint zenész, énekes és hastáncos.

A zene mellett fő hivatásának tekinti a hastáncoktatást. Tanfolyamait a Volkshochschule Rudolfsheim-ban lehet látogatni, de magánórákat is ad.

Érdeklődésének középpontjában mindezeken kívül az Asztrológia tudománya áll.

Jelenleg diplomamunkáját készíti a pszichológiai asztrológia területén a bécsi SarAstro College növendékeként.

Akadémiai Napok Felsőőrött

Az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem, Milyen közösségben az erő? címmel 2019. április 29. – május 4. között Oberwart/Felsőőrött tartja Akadémiai Napjait. További információ: www.epmsz.eu.

Jelentkezési határidő: 2019. március 31.
Jaskó Irén email címén:
jasko.iren@epmsz.eu

TÁMOGATÁSI KÉRELEM

Támogatási akciónk 2002. júniusi beindítása óta – ide értve az Őrség naptárunk révén átutalt adományokat – a Bécsi Napló 2019/1. számában közzétett 108.937,63 euró 2019. március 25-ig az alábbi hozzájárulásokkal növekedett:

Bazsó Ferenc	20,00	Machnik Erich	10,00	Ugri Michael	20,00
Czifra János & Regina	20,00	Németh Andreas, Prof.	7,00	Vízkelety András, Dr.	100,00
Endrédi Gizella, DDr.	25,00	Németh-Török Zsusanne	30,00	Zimincs Júlia, Dr.	40,00
Fábián László	30,00	Simo Gheza & Ghizela	30,00	**Összesen**	**372,00**
Loss Dominik, Dkfm. & Eszter, Mag.	10,00	Teri-Berkenhoff Evelyn Ágnes	30,00		

A támogatások eddig befolyt teljes összege 109.309,63 euró.
Hálás köszönet mindazoknak, akik támogatásukkal lehetővé teszik a Bécsi Magyar Otthon fenntartását, amely a legkülönbözőbb rendezvények, társas összejövetelek mellett a Bécsi Magyar Iskolának is otthonul szolgál.

Mag. Hollós József elnök **Dr. Seidler Andrea** főtitkár **Tánczos Zoltán** pénztáros

További támogatások az alábbi bankfolyószámlára utalhatók át: P.S.K., A1010 Wien, Georg Coch-Platz 1, Bankleitzahl/Bankirányítószám 60000, Zentralverband Ungarischer Vereine und Organisationen in Österreich, kontószám 7255731. IBAN AT55 6000 0000 0725 5731 BIC OPSKATWW

Napló postája

Helyesbítés

Előző, 2019/1. számunkban Metykó Géza Három felkiáltójel c. elbeszéléséből sajnálatos módon kimaradt egy félmondat, amit a szükséges szövegösszefüggésben közlünk:

Az biztos, hogy várnak valamire. Akként várnak, mint ezek a nekem már *idegen* felmenőim itt az új betegszobám falán: fekete rámába feszítve, szép sorban, körbe felakasztva. Hogy rám várnának-e ezek a vászonra, olajba rögzített volt létező lények is? – nem tudhatom biztosan. (Szerk.)

Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetsége

Jelentés a 2018/2019. évi tevékenységről

A 2018/19. évi adatok szerint kb. 90.000 magyar állampolgár tartózkodik Ausztriában, ehhez a számhoz csatlakoznak a napi, heti, havi ingázók valamint a „feketén" itt tartózkodók, így kb. 130.000-re becsüljük az itteni magyarok számát, az tősgyökeres magyarokkal egybevetve.

A Szemerédi Tibor úr (KMEM, népcsoporttanács) által rendszeresen kiadott műsorösszesítő alapján a regisztrált magyar szervezetek közül jelenleg csaknem **40-nél tapasztalható aktivitás,** ezek sorából 38-an kérnek és kapnak a kb. 420.000.- Eurót kitevő évi anyagi keretből támogatást, amelyet az osztrák állam biztosít az ausztriai magyar népcsoport számára. Ennek a pénznek elosztása a 16 tagú **magyar népcsoporttanács** feladata. A tanács összetétele nyolc egyesületi, négy egyházi és négy párti képviselőből áll. Kinevezésük négy évre szól és a kancellária által történik.

A támogatási összeg már hosszú évek óta nem változott, amely az évi inflációt figyelembe véve mintegy 50%-os csökkenésnek felel meg. Tiltakozásunkra mindig azt válaszolják, hogy az állami költségvetésben csak a népcsoportok támogatási keretét (abszolút számokban) nem változtatták.

Magyarországi anyagi és tárgyi támogatás nélkül sok szervezetünk nem tudna céljának megfelelő munkát végezni; külön nagy segítséget jelentenek egyesületi munkánkban az **ösztöndíjasok is (KCSP)**. Az egyesületek tevékenységével összefüggésben persze érvényes, hogy aki többet pénzt kap, vagy tud megszerezni, az többet is tud csinálni. Ez sokszor okot ad a féltékenységre avagy irigységre is.

Az ausztriai egyesületeket jelenleg három ernyőszervezet karolja fel, az ún. **Kerekasztal**, a **Csúcsszervezet** és a **Központi Szövetség.** A Csúcsszervezet egyidejűleg a Kerekasztalnak is tagja. A Központi Szövetség közben feladta többéves fáradozását, hogy legalább a nagy nemzeti ünnepeket rendezzük meg közösen. Ez a fáradozás csak egy rövid ideig látszott sikeresnek, közben tudomásul kellett vennie, hogy egyes személyek nem hajlandóak a saját kereteiken túl együttműködni. Az idén Bécsben egy héten belül ismét háromszor ünnepeltük március 15-ét... Március eleje óta új vezetősége van a Kerekasztalnak, talán ez hoz valami változást is. Az viszont tény marad továbbra is, hogy a többi öt alkotmányilag elismert népcsoport más helyen azt meséli rólunk, hogy a magyarok képtelenek – legalább a nyílvánosság felé – **egy nyelven és egy hangnemben** megszólalni. Sajnos igazuk van.

Egyébként a népcsoportokért felelős **kancelláriai ügyosztály** a múlt év óta új vezetés alatt áll, de az a remény, hogy ezáltal megkönnyebbül a helyzetünk, sajnos téves feltevés volt. Sokkal szigorúbb elszámolással próbálnak minket elcsititani, kerék alá vetni, és aki keres, az megtalálja azokat a kis hibákat, amelyekbe bele lehet kötni. Mindnyájan önkéntes munkát végszünk és nem vagyunk profik. Így sajnos ki vagyunk szolgáltatva. A népcsoportok utolsó közös ülésén ugyan kijelentettük, hogy a jövőben nem akarjuk tovább elfogadni ezeket a hivatali megszorításokat, de igazából mindenki csak a saját ügye után fut, lényeg, hogy őt hagyják békén. Ennek ellenére most mégis közösen várjuk a következő beszélgetést az illetékes miniszterrel.

Rendezvényeink - előadások, táncházak, színházi előadások, foglalkoztatások, hangversenyek, kiállítások, kirándulások, egyházi szolgálatok stb. – látogatottsága jó, túlnyomórészt továbbra is középkorúak és idősebbek vesznek részt a rendezvényeken, a **fiatalabbak** érdeklődését nehezebb felkelteni a megszokott, tradicionális programok iránt. Mégis igyekszünk kielégíteni az igényeket. Esetenként sikerült az utánpótlás kérdését is megoldani, sikerült bevonni fiatalokat vagy fiatalabbakat az egyesületi tevékenységbe.

Az elmúlt év rendezményei között talán érdemes lenne a következőket megemlíteni:
- a Kaláka megrendezésében „Mátyás király" emlékmise és konferencia
- a Bécsi Magyar Iskola megrendezésében kirándulás St. Margarethen-be (Szentmargitbánya)
- a Kaláka megrendezésében megemlékezés Mindszenthy József biborosra és 1956-ra valamint Ady Endrére a Szt. István Egylet tradicionális bálja a Magyar Nagykövetségen
- a Svung – színházi egyesület előadásai
- a BMI szavalóversenye - „Verőfény"
- Március-15-i ünnepség a Forum Mozartplatz színhelyén
- Október 23-i megemlékezés a bécsi Pázmáneumban
- Az Ausztriai Magyar Kutató Intézet előadásai így pl. Romsics Ignác előadása

A **magyar nyelv oktatása** Burgenlandon kívül még nem oldódott meg. Hangosan követeljük továbbra is a Kisebbségi Iskolai Törvény megalkotását Bécsre vonatkozólag is. A Bécs város Iskolai Tanácsa által korábban felajánlott **bilingvális** (magyar-német) **első osztály** ebben az évben ösztől kezdve **megvalósul**. Jelenleg még folyik a beiratkozás, de úgy néz ki, hogy az osztály minden esetben beindul, a Város nem emel akadályt, de persze elvárja, hogy legyen elég jelentkező. Szerintem csak az első lépés nehéz, de ennek megtörténte után legalább ki fog derülni, hogy van-e alapja egy felmenően működő magyar iskolának. Bécsben továbbra is három ún. **„hétvégi vagy délutáni iskola"** gyűjti egybe azokat a gyereket/fiatalokat, akik a kötelező német nyelvű iskolai oktatás mellett tanulni/gyakorolni/ápolni akarják a magyart, a magyar identitást, irodalmat, történelmet, dalt, táncot, verset stb. Az **óvodánk** a szülők igényeinek megfelelve működik, nagy szükség van rá, jól és sikeresen folyik a munka.

Összefoglalva: Az innsbrucki, gráci, linzi (felsőausztriai), burgenlandi, bécsi, salzburgi **tagegyesületeink** között jó a kapcsolat és az együttműködés, hasonló gondjaik vannak az „utánpótlással", de történelmil folytatják munkájukat és még mindig látják, hogy ennek van értelme, jövője. Az utóbbi évben további egyesülettel gyarapodott a Központi Szövetség tagegyesületeinek száma. Míg a Központi Szövetség Bécs mellett a tartományokbeli magyar egyesületeket fogja össze, a „Kerekasztal" tagjai kizárólag a bécsi egyesületeket.

A **Bécsi Napló** továbbra is egyedüli szerepet visz az ausztriai szervezetek, de az összmagyarság között is. Nagyon reméljük, hogy a jelenleg tervbevett új osztrák médiatörvény keretében erre is kapunk valami „külön" pénzt, hogy biztosítani tudjuk a jövőbeli megmaradást is, persze a mindenkori célcsoport igényeit szem előtt tartva. A három nyelvű **Őrség-Naptár** népszerűsége hogy úgymondjam állandó jellegű, az adakozók száma növekszik,így a példányszám is.

Együttműködésünk mind a **Nagykövetség**gel mind a **Collegium Hungaricum**mal a szokásos mederben folytatódik (mindkettőnek új vezetője van), ott segítünk egymás programjának megvalósításában, ahol arra szükség és lehetőség van. Nagyon jó és konstruktív a kapcsolatunk a **Nemzetpolitikáért felelős államtitkársággal** valamit a **Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt**-vel is.

Továbbra is munkánk középpontjában áll a két évenkénti **„Kufstein" Tanácskozás** Felsőpulyán. Mig 2018 szeptemberében a **„határ"** fogalmával foglalkoztunk, 2020-ban az **„identitás"** kérdésével szeretnénk foglalkozni, ezzel kitérni arra, hogy hogy tudjuk magyarságunkat a diaszpórában megtartani. Ismét úgy 250 érdeklődő részvételére számítunk.

Bécs, 2019. március

Hollós József elnök

PÁLYÁZAT

Az Ausztriai Magyar Szervezetek és Egyesületek Központi Szövetsége irodalmi pályázatot hirdet amatőr íróknak és költőknek. A pályázat témája **Ady Endre**, műfaja lehet vers, próza, novella vagy mese, maximum 3 oldal terjedelemben. A kreatívabb versenyzők rajzokkal is kiegészíthetik írásukat.

Korcsoportok:
10–14 évesek, 15–18 évesek, 19–25 évesek

Díjazás:
I. helyezett: 150 EUR
II. helyezett: 120 EUR
III. helyezett: 90 EUR

A legjobb művek könyvjutalomban is részesülnek ünnepélyes díjátadó keretén belül, valamint megjelennek a Bécsi Napló májusi számában.

Beadási határidő: 2019. április 30.

Ausztriai Magyar Szervezetek és Egyesületek Központi Szövetsége, 1010 Wien, Schwedenplatz 2/8.

A borítékra kérjük írják rá: *Ady Endre irodalmi pályázat*

Hidegháború a „magyarságért"

E konok nyelvet kevesen beszéljük, de ahhoz mégis túl sokan, hogy értsük egymást.
Oláh János: Magyarok

Éjfel megint arra ébredtem, hogy menthetetlenül feléljük egymást, pedig akkora nagy tisztességgel készülünk évről évre megülni ünnepeinket, és mégsem jutunk közelebb egymáshoz. Egymás szemét csipi áldozati füstünk, annyira buzgón törekszünk kizárólagosságra. Nem férhet mindenki, bárki körülhatárolt közelünkbe, különösen, ha szólásra nyílik a szája. Mert mi harsányan hallgatunk önmagunkra, nem bírva elviselni a többszólamúságot. Itt és most csak egy-egy hang lehet, éspedig ami a főhangász száját hagyja el.

Nemrég sikerült Orbán Viktor miniszterelnököt szólásra bírnom, vélekedése azonban letaglózóan kijózanító volt: az ausztriai magyarok helyzete áttekinthetetlenül bonyolult. Bármennyire elevenre is tapintott, olyan patthelyzetet villantott fel, ahonnan nem tudunk elmozdulni. Mert mi is forog fenn? Egyszerűen az, hogy Bécsben évek óta nem érik be egyesek a nemzeti ünnepek, évfordulók közös megünneplésével, hanem egymást túllicitálva igyekeznek jobban megfelelni 1848/1849 emlékének, jobban felkelteni a néhai pesti srácok rokonszenvét. Valamikor az uralkodók isten kegyelméből uralkodtak, mai epigonjaik mindent elkövetnek annak érdekében, hogy megnyerjék a vélt ünnepeltek kegyeit.

Közben facsarja szemünket az öntömjénezés füstje. Hát ezek vagyunk, ezek lettünk: sohasem céloztuk meg Bábel tornyát, mert már előtte kitört köztünk a nyelvzavar. Annál inkább beérjük a Déva vára körült fontoskodással. A munkálatok még mindig a kezdet kezdetén vannak, s az összehordott kövek nem a falak emelésére, hanem egymás hátbadobására szolgálnak.

Akadályozott lettünk egymásnak, önmagunknak, már csak azért sem engedünk a feltételezett negyvennyolcból. Valahányszor felöltik bennem, mindig elönt a szégyen: Ja, ja, die österreichischen Ungarn zelebrieren ihre Streitigkeiten und sorgen dafür, dass sie nie zu Ende gehen – vágta szemembe kajánul nem is egyszer a Kancellária népcsoport ügyekben illetékes referense.

Mindezt bámulatos érzékenységgel be is látjuk és tudatosítjuk, ötestamentumi módon keresve a bűnbakokat, természetesen az ellentábornak vélt oldalon. Évtizedekkel a kommunista világrend összeomlása után egymás tőszomszédságában létesítünk elleniskolát, szigorúan ügyelve a harag vasfüggönyét, de azért sandán ügyelve arra, hogyan sikerüljön magunkhoz csábítani gyerekestől a gyanútlan szülők egyikét-másikát. Közben „édes anyanyelven" okítjuk verbálisan embersége, magyarsága a magunkfajtának kiszemelt gyermekeket, ifjakat. Tudjuk, hogy van rossz, gonosz, de ez kizárólag a másik oldalon lelhető; el is követünk mindent annak érdekében, hogy ékes magyarsággal megbélyegezzük, kiközösítsük a gonosz megszemélyesítőit. Kegyetlen és következetes puritanizmus, hogy legalább mi tiszták, ártatlanok maradjunk.

De nem érjük be ennyivel: szervezkedünk, szuperlativuszokban dicsérünk a saját oldalunkon, miközben kárhoztatjuk a másikat. Kicsapnak medrükből az indulat hullámai, és leleményes buzgalommal kárhoztatjuk mindazokat, akik meggyőződésünk ellenére élni merészelnek, netán a mienkhez hasonló vállalkozást folytatnak, ami eleve nem lehet tisztességes, sőt, létjogosultsága sincs. El is követünk mindent szóban és írásban, hogy a lehető legsötétebb színekben ecseteljük, mennyire élhetetlen és becstelen az a bizonyos másik. A Kancellárián gállástalanul bemocskoljuk egymást, csak hogy sikerüljön néhány száz euróval többet kialkudni a saját javunkra. A magyarországi kormányszervek felé ugyanezekkel a módszerekkel ártunk egymásnak agyonpolitizálva viszonyulásunkat, túladagolva feltétlen lojalitásunkat. Bármennyire is az elviselhetetlenség határát súrolja, ha másként nem, ugyanazon vagy hasonló témakörű rendezvényeink egyidőben való meghirdetésével csakis azt akarjuk bizonyítani, mennyire kifogástalanok a saját elképzeléseink, minthogy annál silányabbak a másikéi.

A jól bevált gyakorlat kiiktatásával nem vagyunk képesek leülni egymással és egyeztetni végtére közös dolgainkat. Így sokkal kényelmesebb, s hozzá emeli a vélt legitimitás fokát – különösen a magyarországi kormányszervek felé, akik az állítólagos be nem avatkozás alig követhető módszerével a nagykövet „delegálásával" demonstrálják, mennyire rábólintanak bonyolult dolgainkra. Mi meg a nagykövet jelenlétével szabjuk meg az elismertség mércéjét, csakhogy az áttekinthetetlenség fokának tekinthető, amikor a Nagykövet Úr nem válogat, hanem elfogadja a bármelyik oldalról is jövő meghívásokat.

Pedig ma már „to be or not to be" hamleti alapon lépni kellene, tudván, hogy hiába forgunk keserű levünkben, ha képtelenek vagyunk lecsapolni mocsaratinkat és fenntartás nélkül elfogadni egymást. Pszichés állapot, ami az eddigi tapasztalatok szerint nem szüntethető meg „istení bevatkozás" nélkül. Az a fajta fülemüle politika kerül alkalmazásra, amikor nem mérvadó, hogyan viszonyulnak egymáshoz magyarjaink, sokkal inkább az a fontos, hogy igénybe veszik a magyar állami szervek támogatását. Uram bocsá´, de azokra az államokra emlékeztet ez az eljárás, amelyek válogatás nélkül szállítják fegyvereiket az egymás ellen harcoló feleknek.

Merész óhaj, mégsem árt megfogalmazni: menynyire egyszerű lenne kimondani azt az igényt: a magyar állam nem egy vonatkozásban bőkezű támogatása hatásosan rendet teremtene, csupán annyit kellene megszabni, hogy egyrészt ne használják az érintettek egymás rontására a támogatási összegeket, másrészt minden további támogatásnak feltételeül megszabni: addig nincs további támogatás, amíg nem ülnek le tárgyalni egymással az ádáz, ellenségnek kikiáltott felek. Tárgyalásos alapokon pedig megállapodni abban, hogy egymással, egymásért, de nem egymás ellen vagyunk és működünk. És nem ártana felülkerekedni álságos civódásainkon, mivel amit mi művelünk, nem a magyarság szolgálata, hanem annak kompromittálása.

Március van: talán nem árt emlékeztetni a 12 Pontra, amely így kezdődik: Mit kíván a magyar nemzet. Legyen béke, szabadság és egyetértés.

Deák Ernő

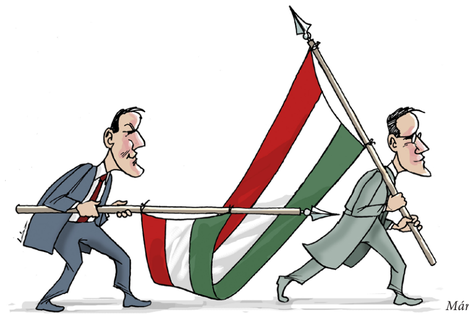

Március 15.

Európai patriotizmus

A dekabristák 1825-ben megfogalmazták, hogy az Orosz Állam területén élő nemzetek egyszer s mindenkorra le kell mondjanak a külön nemzetség jogáról. Nem kérdés, hogy ez nem a dekabristák külön elképzelése, hanem az orosz hatalmi politika határozott véleménye volt. Bármilyen jelentős hatalom is Oroszország, nem tudta megakadályozni, hogy Finnország, Észtország, Lettország, Litvánia, Fehér-Oroszország, Ukrajna, Kazahsztán, Azerbajdzsán, Örményország, Grúzia önálló állam legyen.

A dualizmuskori Magyarország is ragaszkodott a területi egységéhez, Trianon mégis darabjaira szedte szét. Pedig Csaplovics János olyan szépen megfogalmazta: Magyarország Európa kicsinyben. Ez a szép, kicsiny Európa, mint a földhöz vágott korsó, dirib-darabokra törött. Egysége nem volt tökéletes, bár jó nyolc évszázadig harmonikus volt benne az élet. A széttöredezett cserepet annyira sem összeragasztani, sem megdrótozni nem lehet, hogy régi szépsége visszajöjjön. De száz évvel a széttörés után itt is, ott is felmerül a gondolat, hogy a régi egység nem volt annyira pokoli, mint amennyire azt sanda politikai szándékból a valósnál feketébbre festették. Ne mondjuk, hogy késő bánat. Igaz, vissza nem lehet forgatni az időt, de az is bebizonyosodott, hogy a múltat nem lehet végképp eltörölni. Ugyanakkor ne tagadjuk, hogy régiónkban még hatalmas feszültségek vannak a nemzetek között, amelyekről az európai politika nem hajlandó tudomást venni, de attól még borzolják az érintettek idegeit. A régió országaiban vannak szélsőséges, etnikai konfliktusok gerjesztésében érdekelt pártok és vannak e célból alakult civil szerezetek, amelyek lankadatlan szorgalommal munkálkodnak azon, hogy megkeresítsék a tőlük etnikailag különböző polgártársaik életét. Gondolok például arra, hogy egy Dan Tanasa nevű perlekedő feljelentésére Székelyudvarhelyen a városászlóját is le kell venni a városházáról.

Napjainkban két út is kínálkozik, hogy az egység iránti vágyat ki lehessen elégíteni. Az egyik egy nagyobb, legalább uniós méretű egységet szeretne, amelyben a nemzetállami érdeket a közös érdek váltja fel. Ez a felfogás elítéli az identitárius, azaz az önazonosságot fontosnak tartó szemléletet. Ebből az egységes Európából eltűnnének a nemzeti színek, ezáltal megszűnnének az interetnikus konfliktusok. Mindenki békében élhetne, mint európai polgár.

Ez azonban rossz megoldás, az emberi természettel ellentétes. Abban hiszek, hogy Közép-Európa sokat szenvedett népei is felismerik, hogy egymásra szorulnak. Ha levetkőzik a rájuk kényszerített szellemi kényszerzubbonyt, azaz nem sztereotípiák alapján, hanem közvetlen tapasztalásból ismerik meg szomszédaikat, ha gazdagodnak egymás kultúrájából, akkor létrejöhet az a harmónia, amelyben minden ember békében, a maga kultúráját művelve élhet a szülőföldjén, emberi jogainak teljességét birtokolva. Utópia ez? Sokkal több realitása van, mint a nemzeti értékeket eltüntető másik útnak, hiába érvel és mozgósít mellette harmincad magával Bernard-Henri Lévy, a neves filozófus. Oroszország, Magyarország sőt az egész Monarchia, legújabban Jugoszlávia szétesése figyelmeztet arra, hogy ha egy népcsoport önálló nemzetként akar élni, akkor előbb-utóbb úgy is lesz.

A mai sokszínű Európát papíron fel lehet váltani egy egységes európai öntudatra építő berendezkedéssel, de ezt a hámot szét fogják szakítani azok a nemzetek, amelyeket belekényszerítettek. Talán nem illik a téma komolyságához, de nagyon ideillik, amit a viccbéli magyar mondott a Lenin szobor előtt: Ne vigyorogj Lenin elvtárs, nem tart ez örökké, százötven év alatt sem lettünk törökké. Ezekkel a gondolatokkal indítottunk el még 2010-ben egy megbékülési mozgalmat a Kárpát-medencében. Civilkét, a napi politikától függetlenül kell keresnünk egymást, szlovákok, magyarok, ruszinok, románok, szerbek, horvátok, szlovének és talán osztrákok is. Nem hordozhatjuk örökké Trianon sebeit. Túllépni rajta nem lehet a felejtés mákonyával. E mozgalom román és magyar tagjai már 2017-ben közösen rámutattak, hogy a Gyulafehérvári Nyilatkozat centenáriuma román öröm, de magyar bánat, s mindkét félnek joga van a maga érzelmeihez. A trianoni szétszakítottságon túllépünk, ha elindulunk a magyar nemzet határmódosítás nélküli egyesítésének útján. Alapelveink egy oldalba sűrítve olvashatók a Chartánkban, amelyet Charta XXI-nek nevezünk, mert XXI. századi megoldást keres egy korábbi problémára, és amely Megbékélési Charta eu kiterjesztésű honlapunkon olvasható (chartaxxi.eu/chartaxxi), hiszen a megoldás európai. Várunk immár közel hetedfélezres táborunkba mindenkit, aki kész a többi nemzet értékeinek fel- és elismerésére, s kiiktat magából minden gyűlölködést. Mozgalmunk arra emlékezteti azokat, akik a megoldást a nemzeti volt feladásában látják, hogy az Európai Közösséget a megbékülésre és nem az önfeladásra építették. Az említett széttört kancsót nem lehet azzal helyrehozni, hogy a festett mintákat lekapargatjuk róla, de megőrizhetjük értékeit, ha mozaikként egymás mellé helyezzük a darabokat. Mert csak együtt lehetünk (közép) európaiak: csehek, magyarok, szlovákok, osztrákok, románok, szerbek horvátok, szlovének, lengyelek. A sor még folytatható. De soha nem fogjuk megszeretni egymást, ha kitöröljük magunkból, ami a legértékesebb. Lévy úr és társai Európáért mozgósítanak a májusi választásokon. Mi is. Az ő Európájuk egyforma szürke, a miénk színes. Egység a sokféleségben. Ahogy az alapítók elképzelték.

Dr. Surján László

A Fidesz tagságának felfüggesztése, mint európai probléma

Folytatás az 1. oldalról

Fidesz alelnöke bejelentette, hogy az ő vezetésével magyar részről is felállt egy bölcsek tanácsa, amelynek tagjai Varga Judit, a Miniszterelnökség európai uniós kapcsolatokért felelős államtitkára és Szájer József, a Fidesz-KDNP európai parlamenti képviselője.

Novák Katalin a „Magyar Hírlapnak" így magyarázta a helyzetet: „olyan ez, mint egy házasságban, amikor a kapcsolat olyan pontra érkezik, hogy végig kell gondolni, hogyan tovább. Széktöltöztünk, de még nem váltunk el." Novák Katalin a saját pártjában ujjongókat is helyretette: „A teremben a végén az volt a hangulat, hogy a Fidesz győzött, sokan lógó orral távoztak. De a lényeg nem az, hogy ki győzött, hanem hogy lezártuk ezt a kérdést, és végre a valódi politikai ellenfeleinkre koncentrálhatunk, ráfordulhatunk a kampányra. Reméljük, hogy a Néppárt többi tagja is hasonlóan cselekszik, és nem ránk mutogat mostantól. ... Civakodás helyett kampányolni kell, közös értékek mentén. ... Logikus volt kimondani, hogy nem lehet úgy nekifutni a választásoknak, hogy a Néppárt megosztott. Mind engedtünk egy kicsit."

Ezt természetesen nem mindenki látta így. Emmanuel Macron francia elnök szerint a Fidesz tagságának felfüggesztése nagyon hasonlít az elmúlt években hozott számos néppárti döntésre, amelyekben nem az elveket helyezték előtérbe, hanem a törzsi logika érvényesült. Macron az Európai Tanács kétnapos csúcstalálkozóját követően bevallotta, hogy nem lehetnek elvárásai, mivel pártja nem az EPP tagja. De azért igyekezett megfejteni, mi történt. Macron úgy gondolja, hogy az európai választás után a fideszesek ugyanúgy a néppárti frakcióban ülnek majd az Európai Parlamentben.

A spektrum másik végén Harald Vilimsky, az Osztrák Szabadságpárt európai parlamenti képviselője úgy értékelte a folyamatot, hogy a magyar kormánypárt és annak vezetője nem illenek az Európai Néppártba, amelyben olyan emberek ülnek, mint Jean-Claude Juncker és Manfred Weber – „pontosan azok, akik meg akarják szüntetni a jelenlegi Európát, akik felelősek a tömeges migrációért". Vilimsky azt hiszi, „hogy egy olyan párt, mint a Fidesz vagy maga Orbán Viktor, sokkal jobban illene közénk, osztrákok közé, az olaszokhoz vagy a lengyelekhez, mint az Európai Néppártba".

Erről (is) döntenek az európai választók május 26-án.

Martos Péter

Válás brit módra

Folytatás az 1. oldalról

6. A visszavonási megállapodás módosításaival kapcsolatos tárgyalások jobban megfelelnek a Labour párt álláspontjának
7. Megegyezni az EU-val két évre, mialatt az EU piacain biztosított a hozzáférés az Egyesült Királyság teljes körű árukészletéhez
8. Elfogadni a kormányfő Brexittel kapcsolatos javaslatát

Az első körben a legtöbb szavazatot 268:295 arányban a 3. vélemény kapta, ezt követte nagyságrendben a 4. pont 264:272 arányú vokssal.

Bárhogyan is alakulnak a szavazati arányok a fenti javaslatok közül egyet mindenképpen el kell fogadnia az alsóháznak az elkövetkező két hétben.

AVAGY 50 PENNY A BREXITÉRT

Nagy-Britannia pénzügy-minisztere Philip Hammond már az összel közzétette, hogy pontosan azon a napon, amikor az ország majd elhagyja az Európai Uniót, forgalomba kerül az ez alkalomra készített új 50 pennys pénzérme. Ezzel kívánt eleget tenni a kemény jobboldali politikusok és a bulvársajtó követelésének.

Eddig minden rendben is lenne, hiszen Anglában majdnem minden jelentős alkalomra megjelenik egy újonnan nyomott alkalmi penny. A problémát az okozta, hogy éppenámákor a pénzérme kikerült a sajtolóból, kiderült, hogy Theresa May miniszterelnök asszony közbenjárására az ország a kilépésre halasztást kért és kapott április 12-ig az EU-tól.

Tehát megvan az új 50 pennys, melyen március 29. mint kilépési dátum díszeleg, de a kilépésről még a parlament és a kormány között folyik a harc. Az ellenzékben levő Labour-párt képviselői szarkasztikusan azt kérdezik: „vajon így nyerjük-e a Brexittel vissza az ellenőrzést a saját pénzünk felett?"

A pénzügyminiszter e baleset ellenére sem kesedett el, ő úgy véli: „ennek az érmének nagy értéke lesz a gyűjtők között".

A britek humora ez esetben is töretlen. Máris karikatúra jelent meg az érméről, melyen II. Erzsébet királynő tanácstalanul fogja a fejét.

Fetes Kata

NEMZETKÖZI SAJTÓSZEMLE

Összeállította: Fetes Kata

ScienceDaily

4800 éves földműves település Uruguayban

Az eddig ismert legrégibb termesztett növénykultúrára bukkantak Dél-Amerikában. A paleobotanikai vizsgálatok szerint a La Plata folyó medencéjében feltárt földműves települést körülbelül 4800 évvel ezelőtt alapították.

A vizsgálatok kimutatták, hogy a Los Ajos névre keresztelt faluban a lakóhelyek egy központi tér körül köralakban helyezkedtek el. Az itt letelepedett hajdan vadászatból és gyűjtögetésből élő emberek, a bab, a kukorica, a tök és más gumós növények termesztésével foglalkoztak. Ők hozták létre az eddig ismert legrégibb földműves kultúrát a kontinensen. A falu területén folytatott vizsgálatok kimutatták, hogy a 4500 évvel ezelőtt zajló jelentős klimatikus és ökológiai változások megváltoztatták a település mezőgazdasági tevékenységét. A vizes területek biztosították az élelem megtermesztésének lehetőségét és ezzel letelepülésre ösztönözték a törzseket.

Los Ajos lakói 3000 évvel ezelőtt, magas technikai, tervezési és szervezési tudással rendelkeztek. Egyedi építészeti stílust alakítottak ki és többféle mezőgazdasági eljárást kipróbáltak. Az egyszerű földművelés helyett magas szintű kertművelést folytattak.

A Los Ajost körülvevő mintegy 10 km^2 területen további 10 település romjait tárták fel a kutatók. Az ásatások során tárgyi leletek is előkerültek. Mindez arra utal, hogy a dél-amerikai indián államok megjelenése előtt, a La Plata medencében fejlett mezőgazdasággal és kultúrával rendelkező települések hálózata létezett.

NATIONAL GEOGRAPHIC

Óriási holdhal tetem sodródott egy ausztráliai strandra

A holdhal (*Mola mola*) élettere a trópusi és mérsékeltövi tenger. Az állatot korong alakú hatalmas teste és apró szája miatt „úszó fejnek” is nevezik. Ez a legnehezebb csontos hal a világon. Az óceánok csodálatos teremtménye. Gyakran oldalára fordulva a vízfelszínhez közel napozik. Ezért angolul a neve *sunfish*, azaz naphal.

Az Ausztráliában partra került hal egy kisebb termetű példány, csak 1,8 m hosszú. A holdhalak 4 méter hosszúra is megnőnek, és gyakran elérik a 2,5 tonnát. Az emberre teljesen veszélytelenek. A partközelben úszva nagy méretük miatt azonban jelentős kárt tudnak okozni a csónakokban.

Smithsonian MAGAZINE

Tizenhat kilométeres tó a Death Valleyben

A fizikus és fényképész *Elliot McGucken* egy heves vihart követően örökítette meg a ritka jelenséget. A Föld legforróbb területén a Death Valley Nemzeti Parkban a becslések szerint egy 16 kilométer hosszú tó keletkezett.

A *National Weather Service*, a Nemzeti Meteorológiai Szolgálat munkatársa *Todd Lericos* a jelenséggel kapcsolatosan elmondta, hogy a sivatagi talaj száraz és rendkívül tömör. Úgy viselkedik, mint a beton. Ez és a magas hőmérséklet együttesen okozza, hogy a tó folyamatosan zsugorodik és lassan el is tűnik.

A park területén júliusban a hőmérséklet gyakran 50°C körül mozog. Ebben a kaliforniai sivatagban mérték a Föld felszínének legmagasabb hőmérsékletét, 56,67°C-t.

A szélsőséges éghajlat ellenére több növény is megél a Nemzeti Parkban. Az itt találhatóak közül mintegy húsz növényfaj pedig a világon sehol máshol nem fordul elő. Vannak évek, amikor a nagyobb esőzések után virágtengerré válik a sivatagi táj.

A Death Valley számos emlős, hüllő és madárfaj otthona is. Nagy számban él itt a rágcsálókon kívül földikutya, hiúz, puma és prériróka. A hegyoldalakon kisebb csordákban él itt az őshonos kanadai vadjuh is.

APS physics

A titokzatos kilencedik bolygó

Ha valóban létezik Naprendszerünk határánál a kilencedik bolygó, akkor az akár tízszer is nagyobb lehet a Földnél. Erre utalnak a legújabb kutatási eredmények.

A kilencedik bolygó a feltételezések szerint nyújtott elliptikus pályán kering, mely 15–25 fokban eltér a Naprendszer pályasíkjától. A két legtávolabbi pontja közötti távolság négyszázszorosa a Nap és Föld közöttiének.

A tudósokat a Naprendszer külső részén levő objektumok csoportosulásából keletkezett gyűrű vezette rá, hogy ez a Kuiper-öv egy nagyobb égitest gravitációjának vonzásában alakult ki. A csillagászoknak ugyan még nem sikerült a kilencedik bolygó létezését minden kétséget kizáróan bizonyítani, de véleményük szerint lényegesen közelebb van hozzánk, mint korábban feltételezték.

BBC

Itt a probiotikus sör

Szingapúrban *Alcine Chan* élelmiszermérnök közzétette egy éves kutatásának eredményét a probiotikus sört. A nedű erősíti az immunrendszert és javítja a gyomor állapotát.

Olyan recepturát kellet kikísérleteznie, amelynél a baktériumok megmaradnak. Az új sör összetevői a maláta, a komló és a *Lactobacilus paracasei L26* nevű probiotikus baktérium törzs.

A fiatal kutatót a probiotikus joghurt inspirálta a speciális sör elkészítésére.

A habzó ital színe a hagyományos söréhez hasonlóan halványsárga. Íze enyhén édeskés és alkoholtartalma 3,5 százalék. Egy deciliter probiotikus sörben egymilliárd probiotikus organizmus van.

Alcine Chan szabadalmaztatja a sört és már tárgyal a termék forgalmazásáról.

CGTN

Robotorvos egy kínai kórházban

Kína *Anhuj* tartományában egy mesterséges intelligenciával rendelkező orvos asszisztens kezdte meg működését. A rendszer az *iFlytek* cég és a *Csinghua* Egyetem koprodukciójában készült.

Ez a világon az első olyan robot, mely letette az orvosi engedélyhez szükséges vizsgát. A szakemberek szerint az orvos asszisztens képes gyorsan áttekinteni a páciensek eseteit, összehasonlítani az egyes esetek adatait és ez alapján gyógyszereket javasolni, receptet írni. Az *„AI orvos asszisztens”* nevet viselő rendszer elkészíti az elektronikus dokumentumokat.

Fejlesztésekor a robottechnológiát tanulási képességekkel látták el. A rendszer diagnózis-jelentéseit és receptjeit jelenleg még egy orvosnak kell jóváhagynia.

Kronen Zeitung

Tizenhét fogásos menü a tenger alatt

A norvégiai *Lindesnes*ben megnyílt Európa első tengeralatti étterme. Ez egyben a világ legnagyobb víz alatti vendéglátó helye. Az Oslótól 400 kilométerre fekvő épület az *Under* nevet kapta, ami azt jelenti „csoda”.

Ez a különleges építmény egy elsüllyedt periszkóphoz hasonlít, ahol a vendégek úgy fogyaszthatják el a fogásokat, hogy közben a hatalmas üvegablakon keresztül a tenger élővilágát csodálhatják.

Az étteremben egyszerre negyven vendég foglalhat helyet. Az egységes menü 17 fogásból áll és 230 euróba kerül. Már több mint 7500-an foglaltak asztalt a tengeralatti étteremben. Az *Under*ben tehát szeptemberig minden hely foglalt.

Az építmény kutatóközpontként is működik, melyben a szakemberek a tenger ökoszisztémáját, a halak viselkedését tanulmányozhatják az épület homlokzatán kívülről felszerelt mérőeszközök és kamerák segítségével.

Vendégségben a Pannon RTV-nél

Szerkesztőségünk és szerkesztőbizottságunk tagjai évente összejönnek egy eszmecserére, az elmúlt évet értékelni és a jelen teendőit megbeszélni. Jó alkalom ez a különböző országokból a Bécsi Naplónak tudósító kollégákkal személyes eszmecserét folytatni. Ezek a találkozók évek óta nem Bécsben zajlanak. Most a Pannon RTV meghívásának tettünk eleget, Szabadkára látogattunk. Nem titkolt vágyunk volt az új Médiaház megtekintése.

Ezzel kapcsolatban felmerült kérdéseinkre készségesen válaszolt Bodzsoni István a Pannon RTV igazgatója.

Médiaház? Milyen orgánumok otthona lett ez az új és megújított épületegyüttes?

Eredetileg a Pannon Televíziónak és két rádiójának akartunk méltó és funkcionális helyet biztosítani, de a tervezés közben kiderült, hogy ennél többre van szükség. Így került mellénk a Magyar Szó (egyetlen magyar nyelvű napilapunk) szabadkai szerkesztősége és a Hét Nap (magyar nyelvű hetilap) teljes csapata.

Hogy jött létre ez a „lakóközösség”?

Közös bennünk, hogy a Magyar Nemzeti Tanács, a szerbiai magyarok kisebbségi önkormányzata, többségi alapítónk. A Médiaházzal létrejött egy kivételes, egyedi kisebbségi intézmény, amelyhez nincs hasonló a térségben. Olyan produkciós kapacitásokkal rendelkezünk, amelyek hosszabb időre biztosíthatják a vajdasági magyar médiatartalmak, elsősorban az elektronikus tartalmak, gyártását. Ugyanakkor a szerkesztőségek közelsége megkönnyíti az együttműködést, a barátkozást, ötletek, anyagok, témák cseréjét. Nem olvadunk egymásba, de kiegészítjük egymást.

Nyílván az elmúlt évek eseményeiben kell keresnünk a választ arra, hogy kiben és mikor támadt az ötlet az épületkomplexum létrehozására?

Több mint 15 éve beszélgetünk egy Magyar Médiaház létrehozásáról Szabadkán. Szabadkán, mert a vajdasági tömbmagyarság jelentős része már itt, körülöttünk él. Amikor létrejött a Pannon Televízió, majd a Pannon Rádió, és végül a Szabadkai Magyar Rádió, egyértelművé vált, hogy a korábban felépült Magyar Ház ideiglenesen átalakított irodáiban képtelenség komolyabb fejlődést produkálni. Talán négy éve Tusnádfürdőn beszélgettünk először Pásztor Istvánnal, a Vajdasági Magyar Szövetség elnökével, a Médiaház ötletéről. Mellesleg Tusnádfürdőn sok mindent meg lehet beszélni: jó a hangulat, a légkör, és számos fontos emberrel lehet találkozni. Szóval az ott született ötlet lassan beért és Magyarország kormánya is felkarolta. Ez a lobbizás, az ötlet kidolgozásának, az anyagi háttér biztosításának ideje volt. Igazából nem sokan hitték, hogy ez megvalósulhat. De végül összehoztunk egy szorgalmas tervezési és építési csapatot, mögöttünk állt a magyar kormány és Pásztor István a maga kiváló lobbizási tehetségével, és ami még nagyon fontos: Szabadka és Szerbia vezetői teljes megértéssel viszonyultak hozzánk.

Ön a Pannonia Alapítvány igazgatója is. Miben áll az alapítvány tevékenysége?

A Pannon RTV 2006-ban alakult, a Pannónia Alapítvány működteti. Legfontosabb feladatunk a vajdasági magyar közösség naprakész tájékoztatása, nyelvünk, hagyományaink ápolása, gazdasági, jóléti erősödésünk. Ugyanakkor egy fajta hidat képezünk a szerb többség, a magyar kisebbség és az anyaországunk között. Budapest és Belgrád között kitűnően alakulnak a kapcsolatok és nekünk itt, a Vajdaságban, ez igazán megnyugtató. Elemi érdekünk, hogy Szerbia is belépjen a fejlett európai országok sorába.

Az idén tinédzser-korúvá váló Pannon RTV alapításában és „nevelésében” ön jelentős szerepet vállalt. A fejlődés során a sok nehézség mellett bizonyára akadtak örömteli pillanatok is. Melyekre emlékszik a legszívesebben?

Nyilván a nézettségünk, a hallgatottságunk, az internetes portálunk olvasottságának folyamatos növekedése okozza mindannyiunknak a legnagyobb örömöt. Érezzük, hogy nem dolgozunk hiába. Fontos, hogy minden nap végén elmondhatjuk, hogy ismét tettünk valami hasznosat. Természetesen nem lehet elfelejteni azt a pillanatot sem, amikor Orbán Viktor magyar miniszterelnök eljött hozzánk, hogy megtekintse a már befejezett Médiaházat. Meggyőződhetett arról, hogy jó helyre került a kormány támogatása. Mellesleg az építkezést tíz hónap alatt fejeztük be. A régi és az új épület együttesen mintegy 2500 négyzetméter munkerületet biztosít az RTV-nek. Alapítója a Magyar Nemzeti Tanács és néhány vajdasági magyar civil, illetve egyházi szervezet. Egészében véve a Médiaház, és minden, ami körülötte történt, az egy igazi csoda. Kisebbségi csoda!

A Pannon RTV az egész Vajdaság területén csak magyarul sugároz. Közszolgálati vagy kereskedelmi szerepet lát-e el a vajdasági magyarok életében?

Elsősorban közszolgálati feladatokat látunk el, de igyekszünk minél jobban nyitni a kereskedelmi, a szórakoztató tartalmak felé is. Tudni kell bepakolni, érdekessé, emészthetővé tenni azt amit csinálunk. Nem magunknak dolgozunk, hanem a közönségnek. Óriási a konkurencia, egyre nagyobbak az elvárások. Jelenleg egy TV csatornát, két rádiócsatornát (Pannon Rádió, Szabadkai Magyar Rádió) és egy internetes portált működtet. Magyarul sugároz. A TV Vajdaság egész területén fogható, a két rádió pedig kb. 30 kilométeres körzetben Szabadkától (beleértve Magyarország déli területeit is). Összesen kb. 80–90 ezer nézője és hallgatója van naponta. A portál látogatottsága eléri a 15–20 ezret naponta. Egyre többen néznek, hallgatnak bennünket Magyarország déli területein, erre is oda kell figyelni. Sok műsorunkat megnézik szerb szomszédaink is. Egy jól kiépített kapcsolatrendszerben naponta szállítunk tudósításokat a budapesti közszolgálati médiának, és egyre több hírt vesz tőlünk át a belgrádi és az újvidéki média is. A működéshez szükséges anyagi hátteret 65 százalékban Magyarország kormánya biztosítja. A többi szerbiai, önkormányzati, illetve szolgáltatásokból és reklámtevékenységből befolyó bevétel. Megvan a helyünk a regionális médiapiacon, és ezt nem szabad elveszíteni.

Igazgatóként mi melengeti legjobban a szívét, mire a legbüszkébb, ha a Pannon RTV csapatára, a „nevelt gyermekeire” tekint?

A Pannonban több mint 150 munkatárs dolgozik. Döntő többségük huszonéves fiatal, aki nálunk kóstolt bele először ebbe a szakmába. Ez számomra a legnagyobb ajándék. Kinevelődött egy fiatal generáció, amely bárhol megállná a helyét a médiában. Ahol pedig sok a fiatal, ott sok kapcsolat alakul ki. Nem is tudom megszámolni hány lakodalomban voltam eddig. Évente 10–12 „pannon” babának is örülhetünk. Kell ennél több?

Igen! Önnek és csapatának jó egészség, sok siker; a közönségnek számtalan kiváló műsor! Ezt kívánja Önöknek a Bécsi Napló csapata.

KaFe

A KILENC HÓNAP HÁBORÚ

egy kárpátaljai magyar fiú történetét meséli el az ukrán–orosz fegyveres konfliktus árnyékában. A 24 éves Jani társaival ellentétben nem menekül el a katonai behívó elől, hanem bevonul, és az életét is kockára teszi, hogy megtapasztalja a függetlenséget. Hamarosan a háború első vonalában találja magát, miközben anyja számolja a napokat hazatéréséig.

Csuja László rendező (*Virágvölgy*) első dokumentumfilmjében érzékenyen és sokrétűen ragadja meg egy fiatal férfi belső küzdelmét, melyben az intim családi pillanatok és a mobiltelefonos selfie-kultúra hatására testközelbe kerül a háború. A *Kilenc hónap háború* világpremierjét a Szarajevói Filmfesztiválon tartották, ahol a dokumentumfilmes versenyprogramban elnyerte a zsűri különdíját.

Színes, feliratos, Csuja László rendezte 75 perces magyar–katari dokumentumfilm, címe: Kilenc hónap háború
Gyártási év: 2018
Korhatár besorolás: 16 év
Tervezett bemutató: 2019. április 11.
Forgalmazó: ELF Pictures

AMERIKA KÉT VÁLASZTÁS KÖZÖTTI FÉLIDŐBEN

Az Egyesült Államokban négy évenként választanak elnököt, nekik két terminusra van lehetőségük. Valóságban ez kétlépcsős választás, mert a jelentkezőnek először pártján belül kell megküzdeni a jelölésért, aztán megvívni a csatát az ellenpárt jelöltjével. Régi panasz, hogy ez a folyamat rendkívül hosszadalmas és költséges. A jelölteknek be kell járni a hatalmas földrész ötven államát, a fontosabbakat többször is. Az első megmérettetés egy aránylag kis államban, Iowa-ban történik, amely tradíció szerint először rendezi meg a jelölő szavazást. Ezután a sikeres jelölt minden napját a választási harc veszi igénybe. Ez a második hivatali időre pályázó elnök számára azt jelenti, hogy mintegy másfél évig alig marad ideje kormányzásra, alelnökével együtt minden napját a választaási harcra fordítja.

2016-ban Barack Obama már kitöltötte a második elnöki megbízatását, így mind a két párt új jelölttel indult. A kilenc republikánus párti elnökségre pályázó között feltűnt egy apjától nagy vagyont öröklő, semmi politikai vagy közigazgatási gyakorlattal nem rendelkező, pénzügyi és nőügyi botrányokkal kapcsolatosan ismert, harmadik házasságában élő jelölt, akinek a sajtó és a hírelemzők úgyszólván semmi esélyt nem adtak. A választás során azonban Donald Trump gúnyolódással, vádaskodással és bombasztikus beszólásokkal nevetségessé tette minden ellenfelét. Aztán az AMERICA FIRST jelszóval megnyerte a helyzetében megingott, egyre jobban lecsúszó középosztály jórészét, amelynek fülében a nacionalista jelszó úgy hangzott, mint: AMERIKA MINDENEK FÖLÖTT (hallott már ilyet a világ „...Über Alles”). Bár Trump összességükben nem kapta meg a szavazatok többségét, az államok nagyobb részében nyert és így lett elnök. Ezzel azonban nem fejeződött be a történet. Kiderült, hogy az oroszok cyber-beavatkozással közbeléptek a választásnál Trump javára. Az ennek kivizsgálásával megbízott ügyész jelentése rövidesen esedékes, valószínű, hogy mire ez az írás megjelenik, tudni fogjuk az eredményt. A képviselőházban időközben többségbe jutott demokraták elszántabb tagjai máris arra készülődnek, hogy az elnököt visszahívó pert indíthassanak.

Még 20 hónap van hátra a következő elnökválasztásig 2020-ban. De már megindult a választási harc előkészülete. A republikánus jelölt természetesen Trump lesz, aki pártjában az esetleges ellenfeleket könnyedén lefricskázza. A demokratáknál nagy a tülekedés, eddig már 15 elnökjelöltjük van, de lesz még több is. Ezeknek több mint fele nő. Jelenleg az első helyen szerepel a két évvel ezelőtt már esélyesnek tűnő Bernie Sanders, egy magát Szocialista Demokratának nevező szenátor, aki hatásos szónoklataival a mit sem tudó fiatalokat meg bírja nyerni. A pénzvilág máris helyezkedik, a maga számára esélyesnek tartott „lóra” fog tenni. A demokraták mindenekelőtt az egészségbiztosítás katasztrofális helyzetét, a középosztály lecsúszását, a társadalmi osztályok közötti egyre nagyobb szakadékot és a mérhetetlen javakat felhalmozó gazdagok kiváltságainak korlátozását szorgalmazzák. A most induló politikai harc bizonyára érdekes lesz.

Papp László

A Tanácsköztársaságról alkotott képek, 1919–2019

Száz éve, 1919. március 21-én kezdődött el Magyarországon az első kommunista diktatúra. A szociáldemokrata és a kommunista párt egyesülésével létrejött a Magyarországi Szocialista Párt, és ennek a pártnak (!) a megbízásából vette kezébe a kormányhatalmat a Forradalmi Kormányzótanács. A Magyarországi Tanácsköztársaságnak kezdettől fogva hiányzott a demokratikus legitimitása, és a valóban katasztrofális helyzetre hivatkozva nyíltan egy társadalmi réteg, a proletariátus diktatúrájaként működött. A kommün aktív társadalmi bázisa létrejötte pillanatában is csak az ország kisebbségére terjedt ki. Leginkább a progresszív értelmiség egy része és a szervezett munkásság állt mögötte. Az orosz bolsevizmus mintáját követő rendszer erőszakos eszközökkel korlátozta a magántulajdont, látványosan szakított a nemzeti tradíciókkal és a vallásgyakorlást is számtalan alkalommal sértette. Mindez széles rétegeket fordított szembe a rendszerrel, és így egyre gyakrabban kellett a vörös terror eszközéhez nyúlni, vagyis a magyar történelemben addig példátlan, tudatos és intézményesített állami erőszakot alkalmaztak az ország saját népével szemben.

Magyarország az 1989/90-es rendszerváltozás óta a magántulajdon tiszteletben tartásán alapuló piacgazdaság, ahol a jogrend garantálja a szabadságjogokat, beleértve például a vallás szabad gyakorlását. A politikai rendszer parlamentáris demokrácia, amely a pluralizmus, a többpártrendszer elvein alapul. Mindez élesen szemben áll a Tanácsköztársaság elveivel és gyakorlatával. Szerencsére nincs is ma Magyarországon olyan komolyan vehető közéleti irányzat, amely pozitív példaként tekintene a száz évvel ezelőtti diktatúrára.

Bár a lényeget érintő viták a Tanácsköztársaságról ma sincsenek, érdemes a századik évforduló kapcsán röviden áttekinteni, miként is tekintettek az elmúlt évszázad váltakozó politikai rendszerei az 1919-es proletárdiktatúrára, hiszen itt már igen komoly különbségeket találunk.

Az ún. Horthy-rendszer magát ellenforradalminak nevezte. Ezzel azt kívánta hangsúlyozni, hogy szemben áll az 1918-as és 1919-es forradalmakkal, azaz az 1918. őszi Károlyi-féle forradalommal, és a magát forradalminak beállító Tanácsköztársasággal. Az ellenforradalmi kurzus politikai érdeke volt, hogy a proletárdiktatúra széles körben elítélt politikai irányával egybemosva a baloldali demokratikus szándékú Károlyi-féle népköztársaságot is hiteltelenítsék. Olyan értelmezési keretbe kívánták helyezni az 1918/19-es eseményeket, ahol a teljes baloldalnak kellett viselnie a történelmi felelősséget a magyar nemzeti és keresztény hagyományokkal szemben elkövetett bűnökért, sőt, a történelmi ország széteséséért, Trianonért is. Ezzel szemben a keresztény-nemzeti kurzus magát több-kevesebb joggal a történelmi folytonosság visszaállítójának állította be. Horthyt és követőit pedig a bolsevik diktatúra leverőiként ábrázolták, ami viszont teljes mértékben ellentétes volt a történtekkel, hiszen Kun Béláék nem a Nemzeti Hadsereg elől menekültek el, hanem a román királyi haderő elől. Az új kurzusnak már csak a rendcsinálás dicstelen feladata jutott, melynek során a vörösterrorhoz hasonló kegyetlenségekre került sor, azzal a – persze inkább elméleti jellegű – különbséggel, hogy a fehérterror mögött többnyire nem az aktuális államhatalom hivatalos szervei álltak.

A Horthy-rendszerben tehát az volt a fennálló hatalom általános legitimációs célja és egyben aktuális politikai érdeke, hogy a Tanácsköztársaságról rajzolt kép differenciálatlanul a lehető legsötétebb színekkel legyen megfestve. A rendszer a maga eszmei harcostársaiként magasztalta azokat az ellenforradalmárokat, akik fegyvert ragadtak a proletárdiktatúra ellen. Hivatalos formában emlékeztek meg a fehérek oldalán elesett hősökről, illetve a vörös terror áldozatairól, akiknek az országháztól nem messze fekvő kisebb téren 1934-ben egy monumentális emlékművet is állítottak. (Most ismét napirenden van a Nemzeti Vértanúk Emlékművének visszaállítása. Természetesen sok oldalról közelíthető meg ez az összetett kérdés, de azt hiszem, abban minden higgadtan gondolkodó egyetérthet, hogy a kommün áldozatai előtt méltó fejet hajtania mindenkinek, akik vallják, hogy szemben állnak minden szélsőséges diktatúrával.)

1919 tárgyilagos megközelítésére az 1945 után kiépülő kommunista rendszerben sem volt lehetőség. Ahogy a szovjet Vörös Hadsereg elfoglalta Magyarország területét, gyakorlatilag lehetetlenné vált minden antikommunista jellegű tevékenység. (Nem meglepő, hogy a Nemzeti Vértanúk Emlékművét is már 1945-ben ledöntötték.) Az átmenet éveinek politikai taktikája miatt a kommunista párt eleinte óvatosabban kezelte a lakosság széles rétegei számára ellenszenves Tanácsköztársaság emlékét. Igyekeztek bizonygatni például, hogy az 1919-es proletárdiktatúra által elkövetett hibákból (elsősorban a nemzeti és az agrárkérdés túlságosan doktriner kezelését tartotta ilyennek a hivatalos kommunista álláspont) tanult a Párt, és így méltó a teljes dolgozó társadalom bizalmára.

Volt azonban egy még kínosabb probléma, ami a totális diktatúra kiépítése után is fennállt: a kommün első számú vezetője, Kun Béla a sztálini terror áldozata lett, így őt természetesen nem lehetett a megemlékezések középpontjába állítani. Ezért inkább általánosságban emlékeztek meg a Tanácsköztársaságról, vagy ha már egy hőst kellett a középpontba állítani, akkor a különben csak mellékes szerepet betöltő, 1919-ben még csak 27 éves Rákosi alakját nagyították fel. (A kor ünnepelt művésze, Ék Sándor például festményben örökítette meg, amint „Rákosi elvtárs 1919-ben a salgótarjáni fronton” menetel.)

A Tanácsköztársaság igazán csak a Kádár-korszakban vált a szocialista Magyarország emlékezetpolitikájának központi elemévé. A desztalinizáció nyomán rehabilitálhatták Kun Bélát, és az időben mind távolabbi 1919-es rendszer még jobb hivatkozási alap is lehetett, mint a közvetlen előzmény Rákosi-korszak. 1957. március 21-én alakították meg az állampárt ifjúsági szervezetét, a KISZ-t. 1959. március 21-én avatták fel a Kerepesi temetőben a Munkásmozgalmi panteont. A Kádár-rezsim a Tanácsköztársaság küzdelmeit közvetlen előképként láttatta, s ennek során az ávósokkal szemben 1956-ban elkövetett atrocitásokat az 1919-es fehérterrorral állították párhuzamba.

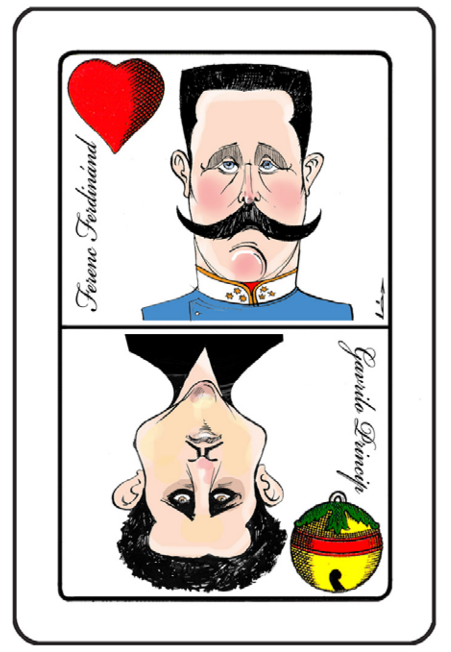

1914.

A konszolidálódott Kádár-rendszer azonosult a Tanácsköztársaság emlékével. Jóllehet március 21. nem vált munkaszüneti nappá, de a nemzeti érzelmektől 1956 nyomán rettegő kádári hatalom március 15. ellensúlyozására igyekezett a semmilyen tényleges népszerűséggel nem rendelkező március 21-i napot ünnepelni. A két ünnep a „forradalmi ifjúsági napok” keretében egyfajta kronológiai és hierarchikus felvezetésként szolgált a rendszer fő ünnepéhez, április 4-hez. A kádári Magyarország által az országra erőltetett emlékezetpolitika pozitív Tanácsköztársaság-képe azután komolyabb nyomokat nem hagyva múlt ki a rendszerváltozáskor, utat engedve az 1918/19-es események szabad vizsgálatának.

Ezeknek a vizsgálatoknak egy részét mutatja be a *Bécsi Magyar Történeti Intézet* által szervezett tudományos konferencia. A *Collegium Hungaricum*ban 2019. június 12–13-án sorra kerülő német és angol nyelvű tanácskozás a Magyarországi Tanácsköztársaságról alkotott változó képet elemzi majd.

Ifj. Bertényi Iván

Ress Imre

A horvát–magyar kiegyezés alternatívái 1861–1868

Befejező rész

A monarchia-szerte egyre erősödő nemzeti és társadalmi elutasítás miatt a horvát kiegyezési hajlandóság már nem nyújthatott érdemi, hatékony támaszt az alkotmányos centralizmus megmentéséhez. A reformliberálisok kiszemelt szláv szövetségesei, a csehek és a lengyelek ekkor már különféle nemzeti sérelmek miatt tüntetően elhagyták és bojkottálták a birodalmi parlamentet, majd a centralizmusnak elkötelezett legerősebb formáció, az osztrák-német liberális frakció elégelte meg a pénzügyi bizonytalanságot, a költségvetési kiszolgáltatottságot állandósító látszatparlamentarizmust. Az osztrák alkotmányos provizóriumok miatti fokozódó elégedetlenség új perspektívában értékelte fel a történeti jogfolytonossághoz, a szentesített törvényekhez ragaszkodó magyar államjogi küzdelmet, mint az uralkodó abszolutista felségjogait korlátozó, a működőképes alkotmányos monarchia megteremtésének lehetséges útját. Ezért ekkor még a teljes szláv liberális közvélemény, a prágai német nyelvű Politik-tól a zadari olasznyelvű Il Nazionale-ig elítélte a bécsi centralista kormányzattal való horvát különmegállapodási ambícióikat, és az alkotmányosság Monarchia méretű áttörésének sikere végett a magyar államjogban gyökerező horvát autonómia hagyományának bázisán ajánlotta Zágrábnak a nemzeti érvényesülést. A birodalmi politikában végbement alkotmányos fordulatot 1865 őszén tetőzte be a két ország parlamenti képviseletének összehívása, s a megnyitó trónbeszéd a szábor 1861. évi 42. közjogi határozatát terjesztette a magyar országyűlés elé a „kölcsönös engedékenység alapján és a méltányosság szellemében” a horvátokkal való államjogi egyezkedésre. Ezzel a lépésével az uralkodó viszont nyilvánvalóvá tette, hogy a horvát államiság területi kiterjedéséről és önállóságának mértékéről szóló határozatnak a reformliberális horvát sajtóban 1865 elejétől terjesztett állítólagos törvényerőre emelése és szentesítése jogi fikciónak tekinthető. Ferenc József tisztában volt ugyanis azzal a mindkét oldalon kölcsönösen méltányolt államjogi felfogással, hogy a horvát-magyar bilaterális viszonyt szabályozó törvényt csak a két országgyűlés egyetértésével szentesíthet.

A horvát szábor nemzeti liberális többségének pesti tárgyaló küldöttsége a felmerült kételyek ellenére 1866-ban mégis minden részletében ragaszkodott a szentesítettnek képzelt törvény előzetes, maradéktalan magyar jóváhagyásához, tehát a Monarchia föderalizálását feltételező horvát állami egyenrangúsítás és a történeti-etnikai alapú területegyesítés elismeréséhez, amely egyenes ellentéte volt a magyar prioritásnak számító alkotmányos dualizmusnak. A magyar ellenálláson kívül a maximális horvát program érvényesítésének nem kedvezett az ausztroszláv föderalisták megosztottsága és a szerb fejedelemség remélt balkáni aktivitásának elmaradása. A monarchiai erőtérben egyre inkább elszigetelődő horvát nemzeti liberálisok végül törekvéseik meghiúsulására 1867 tavaszán a dinasztikus lojalitást feszegető tiltakozással, a magyar királyi koronázás bojkottjával válaszoltak, amellyel jó időre kizárták magukat a további tágyalások befolyásolásától.

Emiatt az államjogi viszony kétoldalú rendezése kényszerpályára került, mert az alkotmányos dualizmus és az állami közösségen alapuló magyar–horvát kiegyezés megkötését gyakorlatilag egyetlen társadalmi csoport, a nemesi földbirtokosság monopóliumává tette. Úgy vélem, hogy a kiegyezés létrehozásában döntő szerepet betöltő magyarbarát horvát politikai irányzatot a korabeli politikai ellenfeleiktől megbélyegzően kapott magyarón vagy unionista megnevezés helyett, amelyhez gyakran a nemzeti önfeladást és a nemzeti érdekek elárulását társították, a fogalmi tisztánlátás érdekében sokkal helyesebb hungaroszláv jelzővel illetni, ami pontosabban kifejezésre juttatja politikai törekvéseik célját és tartalmát. A hungaroszláv politikai orientáció egyrészt abban nyilvánult meg, hogy a horvát nemzet jövőjét nem a független délszláv/jugoszláv államiság kontextusában és nem is a Habsburg-monarchia ausztroszláv föderációjában képzelték el, hanem a bécsi birodalmi központ centralizmusával szemben a rendi államközösség hagyományaira építve, a magyar alkotmányos állam keretében látták biztosítottnak a horvát autonómia korszerű intézményeinek kifejlődését. A magyar államkeret elfogadása korántsem jelentette azt, hogy egyszerűen a magyar politikai szövetségeseik megalkuvó kiszolgálói lettek volna, hiszen nem mondtak le az alapvető horvát államjogi és területegyesítési célok megvalósításáról. Az államközöséget megújító kiegyezéshez ugyanis a horvát autonómia jogkiterjesztő kiépítését, alkotmányos képviseleti kormányzásának megszilárdulását és a horvát háromegy királyság területi integritásának restitucióját kapcsolták, amelynek lakóit, nemzeti és vallási különbségre való tekintet nélkül az egységes horvát politikai nemzet részének tekintették. Nemzetfelfogásukat a szláv szolidaritás és a délszláv integrálódás szempontjai kevéssé befolyásolták. A hungaroszláv nemesi liberálisok konstruktív hozzáállással kívánták elősegíteni a Monarchia dualista átalakulását, amelynek érdekében Horvátországban nemcsak folytatni, hanem intézményesíteni akarták a nemzeti liberális polgári értelmiséggel a birodalmi centralizáció közös elutasítása jegyében fogant együttműködést. Ennek a koncepciónak megfogalmazója a hungaroszláv arisztokraták egyik intellektuálisan messze kiemelkedő személyisége, a történeti kutatásban máig alig ismert Lázár Hellenbach báró volt, aki stratégiai előrelátással ismerte fel, és kellő rugalmassággal kísérelte meg hasznosítani az 1861. évi horvát jogalkotás eredményeit. Magyarországi gyökerű, Nyitra megyei családban született horvát anyától, de Bécsben nőtt fel, s Prágában végzett egyetemet. Varasd megyei anyai örökségét 1851-ben kapta meg, a Jelačić család magyarbarát ágából választott feleséget, s lett belőle elkötelezett, tevékeny horvát patrióta. A horvátországi vasúti vállakozásokban való részvételével szerzett társadalmi hírnevet, s az 1861. évi száborban hungaroszláv és liberális fellépései alapozták meg politikusi tekintélyét. Azon kevés hungaroszláv közéleti szereplő közé tartozott, aki német és horvát íráskészségével, röpirataival képes volt távlatos programot adni. A Monarchia dualista átalakulását oly módon kívánta elősegíteni, hogy az „alkotmányvédő földbirtok” és a nemzeti liberális értelmiség összefogását tervezte egy erős liberális pártban, amivel lényégében megelőlegezte a horvát-magyar kiegyezés rendszerét konszolidáló 1873. évi horvát pártalakulást. A kiegyezés előtt egyesült liberális pártnak lett volna az elsődleges feladata, hogy a szélsőségesen német-szláv orientációjú és a megalkuvóan magyarbarát irányzatok ellenében az 1861. évi 42. szábor határozatban foglalt elvek alapján rendezzék az államjogi államjogi kapcsolatot Magyarországgal. A pártfúzió ugyan nem jött létre, de a hungaroszláv nemesi liberálisok számára sem lehetett természetesen alku tárgya a horvát nemzeti mozgalom olyan alapvető követelése, mint a széleskörű autonómia biztosítása és a történeti jog szerinti horvát területek egyesítése. Noha az 1868. évi kiegyezéssel létrejött új autonómia a Monarchiához tartozó horvát etnikai és területi állomány közel kétharmadát fedte le, s több és szélesebb körű törvényhozói, kormányzati jogosítványokkal rendelkezett, mint az 1848 előtti horvát rendi hatóságok, vagy amennyit a forradalom alatti és utáni ausztroszláv programok előirányoztak, a hungaroszláv nemesi liberalizmus az államjogi kompromisszum vállalásával mégis gyorsan elvesztette politikai hitelét, és nemzeti legitimációját. Hellenbach a liberális jogelvek elharapózott megsértésének tulajdonította és egykori küzdőtársa, az első polgári horvát bán, Levin Rauch báró, kormányzati gyakorlatának rótta fel a magyar–horvát kiegyezés gyorsan elapadó társadalmi támogatottságát. „Hét évvel ezelőtt azzal zártam első beszédemet ebben a száborban, hogy legyen egyetlen haza a Kárpátoktól az Adriai-tengerig; ahogy azt is mondtam, hogy ez a haza olyan feltétellel jöjjön létre, hogy abban minden nemzet legyen boldog, szabad és elégedett. Ugyanezt fogom mondani ma is. Azt látom, hogy Önök ezt a hazát megalkották, no de mind máig nem látok senkit boldognak, szabadnak és elégedettnek.”

A kiegyezés említett születési hibái is bizonyára hozzájárultak ahhoz, hogy a horvát közvélemény nehezen békült meg a korlátozott nemzeti önmegvalósítással, különösen az állami egyenrangúság és pénzügyi önállóság hiányával. Kevéssé méltányolta az államiság számos elemét hordozó autonómia olyan előnyös következményeit, hogy a kiegyezés Horvátországnak saját közigazgatási szervezetet, büntető és polgári jogrendszert, a népiskolától az egyetemig önálló iskolahálózatot teremtett, ami elősegítette az erősen széttagolt, gazdaságilag hátramaradott horvát nemzeti terület igazgatási egységesítését, gazdasági integrálódását és modernizálás-felzárkozás folyamatának horvát szempontú befolyásolását. Annál erőteljesebben irritálta a horvát önérzetet az újraépülő magyar–horvát államjogi és intézményi kapcsolatok asszimetrikus elrendezése, a közös ügyekben jelenkező magyar gyámkodás, főként az 1880-as évektől a horvátországi közös intézmények horvát feliratú címertábláit kétnyelvűre cserélő magyar nyelvi presztizsnacionalizmus jelentkezése. Mindezek a negatív jelenségek utólag is igazolták Deák Ferencnek a kiegyezési tárgyalásokon képviselt nagyvonalú, konfliktus minimalizáló álláspontjának jogosultságát a közös ügyek körének maximális szűkítéséről. Különösen a horvát autonómia teljes pénzügyi önállóságának elismerését helyezte előtérbe, hogy mérsékelje az adórendszer modernizálásából fakadó súrlódásokat, mert jó pszichológiai érzékkel ismerte fel a horvát kisnemzeti igényt az önállóság mind teljesebb megélésére, a pénzügyi felelősség viselésére. Elegendő támogatóra azonban egyik oldalon sem talált. A horvátokat a kiterjedt autonómiával járó anyagi terhek bizonytalanították el a pénzügyi önállóság kérdésében, míg magyar párttársai inkább az osztrák dualista partner szempontjaira voltak tekintettel, nehogy ez a precedens a magyarországi nemzetiségi viszonyoknál is heterogénebb Ciszlajtániában ösztönzést adjon a német dominációt fenyegető hasonló cseh, lengyel más nemzeti partikuláris törekvéseknek. Deák elképzeléseinek megvalósulásával bizonyára kevesebb konfliktus terheli a magyar–horvát állami együttélés utolsó félévszázadát, hiszen a nagy tiltakozó tömegmozgalmak mindenkor az adóigazgatás és a pénzügyi önállóság körül robbantak ki.

*) *A Bécsi Népcsoportok Munkaközössége 2018. november 14-i jubileumi konferenciáján tartott előadás rövidített változata.*

Lerántjuk az egészségügyről a lepedőt

Szív- és érrendszeri problémák

„Doktor úr, a maga szíve sose fáj?" hallani vélem az ismert régi slágert. Dehogynem, az orvosok, az egészségügyi szakdolgozók szíve is sokszor fáj. Ennek oka a létező munkahelyi, foglalkozásból adódó stresszhelyzetek mellett, mint éjszakai ügyelet, főnök, beosztott, az elkerülhetetlen feszültségek, a munkaerő hiányból származó túlmunka és nem utolsósorban a felelősség a betegek életéért, egészségéért. A szív- és érrendszeri betegségek gyakorisága a társadalom minden rétegében, így az egészségügyi dolgozók között is arra utal, hogy az orvosok szíve is gyakran fáj és korábban halnak meg, mint az átlag értelmiségiek.

Az európai országok statisztikájában, különböző százalékkal, de egyértelműen vezető halálok a szív-és érrendszeri betegségek.

Miután a halálozási okok listavezetője, igen intenzíven és alaposan kell a kérdéssel foglalkozni. Kutató orvosok ezreit izgatja a gyógyítási, kezelési, megelőzési lehetőségek témája.

Állatkísérletek, összetes kutatások folynak az egész világon.

Évente jobbnál jobb gyógyszerek, gyakran csodatevő szerek, fantasztikus műtéti eljárások jelennek meg a médiákban. Mi az igazság?

Mint tudjuk, csodák nincsenek, vagy ha vannak is, sokáig kell rájuk várni. A valós helyzet az, hogy gyakran a még kísérleti stádiumban lévő szereket, eljárásokat a feltalálójuk, a kutató orvosok már az ötlet, vagy az első sikeres állatkísérlet után publikálják, így biztosítva elsőségüket. Megzavarják a betegeket, akik az elolvasott információ alapján, már másnap várják, hogy az új, csodás felfedezés meggyógyítsa őket.

A nyereségre beállított, tőzsdén jegyzett gyógyszercégek, vállalatok elveszítik a részvényeseiket, ha nem eredményesek. Tudjuk, hogy a kutatások, ameddig nem vezetnek eredményre, ha nem is fulladnak kudarcba, dollármilliárdokba kerülnek.

Ezeket a milliárdokat, nekünk betegeknek, vásárlóknak kell megfizetni, mert ha nem, akkor le áll a kutatás, a fejlesztés, az innováció, a új szerek kipróbálása. Mint ismert, az antibiotikumok kutatása az elmúlt évtizedekben nagyon visszaszorult, miután nem fizetődött ki. Az eredmény: az antibiotikum rezisztens baktérium törzsek kialakulása, elsaporodása, a kórházi fertőzések súlyossága, az évente kórházi fertőzésben elhalálozott betegek számának jelentős növekedése.

Ha egyáltalán gyógyszeres kezelés, vagy gyógyító eljárás lesz a sok ötletből, kutató munkából, akkor is szerencsés esetben 5-10 év múlva kerülhet be a mindennapok terápiás eljárásai közé. Nagyon szigorú előírásoknak kell megfelelniük a bevezetésre kerülő gyógyszereknek, gyógyítási folyamatoknak. Gondoljunk a Contergan tablettára, vagy a magyarországi Probon nevű hatástalan fájdalomcsillapitóra. Mindkét gyógyszernél a felszínesség, felületesség, vagy rosszindulatúan mondva a felelőtlen magatartás vezetett sok ember szenvedéséhez.

Mi a helyzet a szívünkkel?

A szívbetegségek fajtái: 1. veleszületett szívhibák, 2. gyulladásos és 3. a koszorúerek megbetegedéseit követő szívbetegségek.

Ezenkívül ügynevezett közvetett hormonális, tüdőbetegséggel összefüggő, daganatos szervek által megterhelt másodlagos szívbetegségek is gyakran előfordulnak. Ide sorolható a tüdő-vese-máj betegségek okozta szívgyengeség, vagy a szívműködés zavarából adódó szervi elégtelenség. Néha nem könnyű megállapítani, mi volt előbb, a tyúk, vagy a tojás.

1. A veleszületett szívhibák, ma már a terhesség alatt végzett UH-vizsgálattal időben kiszűrhetők, sőt méhen belül operálhatók is lehetnek. Ez annyit jelent, hogy a terhes kismamák felelősége igen megnőtt, mivel az újszülött egészséges világra jöveteléhez a terhességgondozáson való aktív részvétel elengedhetetlen. Természetesen a nagyfelbontású UH-készülék és a hozzáértő orvos is szükséges az időben történő probléma felismeréséhez és az esetleges megoldás megtalálásához.

2. A gyulladásos szívbetegségek előfordulása gyakori. Közvetlen, vagy szövődmény következtében léphet fel bakteriális, vírusos szívbetegség. A kórokozók megtámadhatják a szívburkot *(pericarditis)*, a szívizom falát *(myocarditis)*, a szívbelhártyáját *(endocarditis)*, vagy a szívbillentyűket. Nagy valószínűséggel nem elkülönülten jelentkeznek ezek a gyulladásos jelenségek, hanem egyszerre több helyen is támadhatnak a kórokozó vírusok, baktériumok.

3. A szívkoszorú ereinek betegségei közül a gyakran fellépő *angina pectorist* és a szívinfarktust kell megemlíteni.

Az angina nagy fájdalommal is felléphet, de kis kellemetlen szívtáji nyomással is jelentkezhet. Oka a koszorúerek beszűkülése, ami a *lumen* áteresztő képességének romlása miatt alakulhat ki. Az erek meszesedése, – aminek hátterében táplálkozási, életviteli és genetikai tényezők állhatnak – felelős mind az angina, mind az infarktusok előfordulásáért. A szívinfarktusok hátterében trombózis, és/vagy embólia lehetséges. A legfontosabb az időfaktor. Minél előbb, minél gyorsabban történik meg a szakszerű orvosi, többnyire sebészeti beavatkozás, akár zárt, akár esetleg ritkán nyitott mellkasnál, annál eredményesebb a beteg felépülése. Az infarktusos halálesetek száma, – az orvosi beavatkozások szakszerűsége miatt – annak ellenére, hogy az infarktusok száma nőtt, az elmúlt évtizedekben jelentősen csökkent. Ennek nagyon örülhetünk, de nem helyezkedhetünk kényelembe. Ismert, hogy az első infarktus után jöhet a második és a harmadik is.

Az érrendszer betegségei hátterében a meszesedés, a gyulladás, az allergiás túlérzékenység, az erek sérülése húzódik meg. Testünk minden szegletében futnak a vérerek, mind az artériális, mind a vénás vért szállítva táplálják és látják el oxigénnel szerveinket. A kapilláris erek millió métere biztosítja az összeköttetést a kezünk és a lábunk nagyujja között. A szív és a bonyolult vérkeringési rendszer, ami hormonális, idegi szabályozással működik, közvetlen befolyásolja egész életünket. Ereink, szívünk állapota a közérzetünk, a fizikai létünk és az agyunk szellemi tevékenységének meghatározója. Mit tehetünk azért, hogy funkciójukban támogassuk?

Számtalanszor elmondták, megírták, hogy a genetika csak kis részben felelős szerveink állapotáért. Az életmód, sport, táplálkozás mentál higiénia sokkal inkább befolyásolja életünket, mint azt gondoljuk. Minden magazinban, népszerű felvilágosító újságban rendszeresen adnak táplálkozási, életviteli tanácsokat. Ezeken nem csak elgondolkozni kell, hanem meg is kell fogadni és betartani a hasznos tanácsokat. Ez a megelőzés egyetlen lehetősége. Mindig olcsóbb, fájdalommentesebb és eredményesebb a megelőzés, mint a betegségek gyógyítása. Mondani persze könnyű, követni és következetesen betartani az egészséges életvezetés szabályait nem egyszerű.

A szív és érrendszer betegségei tárgyalásánál nem szerencsés, ha nem említjük meg a nyirokerek és a nyirokcsomók betegségeit is. Fertőzések, gyulladások és daganatos elváltozások is gyakran felléphetnek a nyirokkeringési rendszerben. Ezért javasolt bőrelváltozás, fájdalom, dagadt végtagok esetén azonnal orvosi vizsgálatot igénybe venni. Ezekben az esetekben is a gyors diagnózis és a szakszerű kezelés a gyógyuláshoz vezető egyetlen, helyes út.

Optimista összegezés talán az lehet, hogy a szívünket, az életünket elsősorban mi tartjuk a kezünkben, jobban mondva a fejünkben. Rajtunk áll, vagy bukik jelenlegi, de még inkább jövőbeli egészségi állapotunk, jó közérzetünk és főleg a rítmusos, kielégítő szívműködésünk.

Legyél jószívű!

Prof. Dr. Birtalan Iván Ph.D.

A kivándorlás, mint a rendszerváltozás kísérőjelensége

A szovjet befolyási övezetbe sorolt közép-kelet-európai országokban a 89/90-es rendszer váltásakor – meglepő módon – elmaradt a nyugat által vizionált kelet-európai invázió.

A folyamat csak az egyes közép-kelet európai országok EU-s csatlakozása után indult be, és a 2007-es Schengeni határnyitással kapott további lendületet. A 2008-as globális válság azonban végigtarolta a térséget, 10–15 %-os munkanélküliséget okozva, ami a fiatal népességnél 25–30 %-os is volt! A rendszerváltások szabadrablását épp csak túlélve, a nemzetközi pénzügyi intézmények a további megszorításokat, és a nemzeti vagyonok kiárusításának felgyorsítását követelték a kormányoktól.

Kegyelemdőfésként a térség számos országában az ügynevezett devizahitelek bedöntése, a hónapról hónapra élés ***szétette*** a lelkeket. Hazájukhoz, kultúrájukhoz ragaszkodó tízezrek indultak el munkát és megélhetést keresni az ismeretlenbe. Még 2006-ban maga Gyurcsány Ferenc akkori miniszterelnök mondta: „akinek nem tetszik, el lehet menni Magyarországról, itt lehet minket hagyni, kérem!"

A nyugati aggodalmak ellenére 2011-ben megnyílt a német és osztrák munkaerő piac is, amely látványosan felgyorsította térségünk munkaerő kiáramlását. (Egyesült Királyság, Írország, Svédország 2004-ben, Finnország, Olaszország, Hollandia és a három dél-európai ország 2006–7-ben nyitotta meg munkaerő piacát).

A folyamat eszkalálódása Magyarországon időben egybeesett az Orbán kormány hatalomra kerülésével és 2017-ben érte el a csúcsot.

A térség többi országával összevetve, szerencsések vagyunk. A viszonylagosan jó szociális ellátórendszerünknek köszönhetően (gyermekvédelem, öregségi ellátás, lakásellátás, alap egészségügyi háló, segélyezés, közmunka, gyed, gyes, stb.) az EUROSTAT felmérése szerint a magyar kivándorlás a térségben arányait tekintve -4% a legalacsonyabb maradt.

A posztkommunista térség országainak emigrációs mintái, időbeli különbségei, a célországok szerkezete, az integrálódás jellemzői, a hazautalt jövedelmek összege és gyakorisága nagy eltéréseket mutatnak. Összességében mintegy 18 milliós (!) ember veszteséget könyvelhetünk el a Jaltai rendszer megszüntetése óta. A legnagyobb vesztesként a szakirodalom Moldáviát, Bulgáriát és Romániát említi.

Sokan széttárják a karjukat: a nemzetközi migráció a globális kapitalizmus természetes mellékterméke. A centrális vagy regionális erőközpontok szívóhatást gyakorolnak. Ráadásul a jelenség csak becsült adatbázisokkal mérhető.

Nekünk azonban 18 millió ember, s ebből félmillió magyar kivándorlása nagy csapás, amibe nem nyugodhatunk bele! ***A problémát rendszerszinten csakis a relatív bérkülönbségek további csökkenése oldhatja meg.*** A kibocsátó országok tudatos gazdaság- és társadalompolitikai intézkedései azonban sokat enyíthethetnek. Valóságos csoda, hogy a hetvenes évek relatív bérszínvonalán élő magyarságban például még erősen él a hit, hogy igenis tudunk itthon boldogulni!

Magyarországra fókuszálva, a KSH 2016-os mikrocenzus kivándorlási adatai jelentős eltérést mutatnak a befogadó országok tükörstatisztikáival összevetve, számos módszertani ok miatt. A többféle módszertan szerint (KSH, EUROSTAT, Colliers, IMF, lejelentett TAJ számok alapján, befogadó országok tükörstatisztikái, stb.) az 1990-től 2018-ig ***kivándorolt magyarok száma 350 és 600 ezer közé tehető.*** A felsőfokú végzettségűek főként az Egyesült Királyságot és az USA-t választják, míg a középfokú végzettségűek és hiányszakmákkal rendelkezők inkább Németországba és Ausztriába tartanak.

Gyors és nagyon hatékony lépésekre van szükség, mert az egészségügyi dolgozók, informatikusok és más hiányszakmák elszívása miatt a munkaerőhiány már az ország optimális működését veszélyezteti.

Az idegen nyelv jó ismerete, külföldi kapcsolatrendszer, a hazához való gyenge kötődés, ideológiai megfontolások inkább az öt éven túli, vagy végleges áttelepülést valószínűsítik. A magasabb bérek és tőkejövedelmek, vagy oktatás, továbbképzés céljából történő kitelepülés esetén sajátos „cirkuláris migráció", kétlakiság jelenik meg, s nagyobb az esélye az időnkénti, vagy végleges hazatelepülésnek.

További elgondolkoztató, főként a déli és a nyugati határvidéken szembeötlő, de már a Szlovákiához közel eső térségekben is észlelhető jelenség, miszerint a magasabb órabérek miatt sokan vállalják a heti, sőt napi ingázást.

Külön figyelmet érdemel az a tény, hogy Magyarország területileg, etnikailag szétszakított ország, s a szomszéd országok magyar lakossága előszeretettel választja az anyaországot célországként, ám egy részük később mégis tovább áramlik főként Ausztria és Németország irányába, időlegesen, vagy végleges.

A Nyugat-Európában munkát találó honfitársaink túlnyomó többsége, – csakúgy mint a 45–48-as, és 56-os emigránsaink többsége – kulturálisan magyar marad, az integrálódással még sincs problémájuk. A fogadó országok és az emigránsok ugyanannak az alapkulturának térségi variánsait képviselik.

A legerősebb az emigrációs hajlandóság Budapesten, valamint Nógrád és Borsod-Abaúj –Zemplén megyében, a nagyon eltérő szociokulturális mintának megfelelően nagyon különböző motivációkkal és célokkal.

A külföldön munkát vállaló magyarok egy része megtakarításaiból Magyarországon szándékozik saját tulajdonú házat, lakást vásárolni. Az Európában egyedülálló új családvédelmi program nekik is szól. Sokan megelégelték, hogy képzettségüknél alacsonyabb státuszú munkát végeznek kint, miközben Magyarországon égető munkaerőhiány van, a bérek felfelé kúsznak. Alberlettben laknak, miközben Magyarországon soha nem látott módon segítik a gyermeket vállaló fiatalok otthonteremtését! Bölcsődék, óvodák, családjóléti intézmények nyílnak, s az egyszülős családok külön figyelemben részesülnek. Üzenet ez azoknak, akik meghallják.

Az IMF megállapítása szerint az elvándorlás a térség fejlődésének egyik legfontosabb akadályává vált. Magyarországon az összes makrogazdasági mutató javulása, a bérek ütemes növekedése, a család kiemelt védelme, a fiatalok családalapításának a világon egyedülálló támogatása (!) hatására a ***kivándorlás üteme csökkent***. Kitapinthatók a visszaáramlás első jelei, és a kétlakiság változatos formái. A pozitív rezgések lassan és finoman formálják a valóságot: ***minden magyar, bárhol él, az egy és egyetemes magyar nemzet tagja***. Ez a mai világban már nem is kis dolog.

Petrasovits Anna

Szerbia: Erőfitogtatás

Állami ceremóniával, katonai parádéval és egyházi szertartással készül Szerbia a NATO-bombázások 20. évfordulójára, amikor ezek a sorok íródnak. Az állami média tele van az erről szóló hírekkel. A katonaság és a rendőrség négyezer tagját vonultatják fel Nisben március 24-én, az állami megemlékezésen – adják hírül a szalagcímek. A dél-szerbiai városban bemutatkozik a légierő, félszáz tank és tíz gyalogsági harci jármű vonul át a városon, MiG 29-esek és helikopterek zúgnak el a nézők felett, és a legújabb hazai gyártmányú fegyvereket is bemutatják. Másfélezer különleges kiképzésben részesült katonát is láthatnak a polgárok, a legújabb és legkorszerűbb felszerelésben. Aleksandar Vučić államfő az évfordulóra készülve emlékeztetett arra, hogy a NATO-agressziót (Szerbiában ezzel a kifejezéssel illetik a légicsapásokat, amelyek az akkori Jugoszláv Szövetségi Köztársaságot érték, tehát Szerbiát és Montenegrót, a Milosevics-rezsim koszovói politikája és lépései miatt, a kudarcot vallott béketárgyalásokat követően) egy szuverén ország ellen követték el, és nemcsak bombákkal, hanem a politika és a média minden rendelkezésre álló fegyverével. Előrebocsátotta, hogy a megemlékezés méltóságteljes lesz, ugyanakkor kiemelte, hogy Szerbia komoly erőkkel dolgozik azon, hogy megerősítse biztonságát, ami az ország erejének alapját képezi.

A NATO 1999. március 24-én kezdte meg a bombázást, az első légicsapásokat 19 óra 45 perckor hajtották végre. Mintegy 2300 légicsapás alatt 4000 bombát dobtak le. Ezernél is több katona és 2500 civil vesztette életét, a támadások során teljesen megsemmisítették az ország áram- és vízellátó rendszerét – és civil pontokra is hullottak a bombák, állítólag célt tévesztve.

A támadások után a jugoszláv csapatok kivonultak Koszovóból, amely az ENSZ felügyelete alá került, Slobodan Milosevics egy évvel később megbukott és a hágai bíróság elé került, Koszovó pedig tíz évvel később kikiáltotta függetlenségét.

Az évfordulót megelőzően az orosz parlament felsőháza elfogadott egy dokumentumot, amelyben leszögezi, hogy ez a szuverén ország ellen elkövetett hadművelet visszavetette az európai országok közötti kétoldalú viszonyokat és a bizalmat, és elvárja, hogy a kezdeményezők az igazságszolgáltatás előtt feleljenek tettükért. A dokumentum leszögezi: az, hogy nem büntették meg a felelősöket, újabb tragédiához vezetett Szíriában, Irakban és Líbiában, és ugyanez a veszély fenyegeti Venezuelát, Kubát és Nicaraguát. Az oroszok emlékeztetnek arra, hogy a NATO Jugoszlávia bombázásakor csökkentett uránt használt, amely számos áldozatot szedett a civil lakosság körében (az egyre gyakoribb rákbetegségek okát sokan ebben keresik). Emellett azzal, hogy a nyugati országok zöme elismerte Koszovó függetlenségét, csak tovább folytatódott az, amit a NATO megkezdett, vagyis a szeparatizmus és a konfliktusok támogatása a volt Jugoszlávia területén – fogalmaznak, és felszólítják a világ országainak parlamentjeit, és az illetékes nemzetközi szervezeteket (ENSZ, EBESZ, FÁK, Kollektív Biztonsági Szerződés Szervezete – CSTO, Európai Parlament), hogy ítéljék el a NATO Jugoszlávia elleni agresszióját, és tegyenek meg mindent a támadás következményeinek orvoslása érdekében.

Az évfordulóra az orosz parlament felsőháza elfogadott egy dokumentumot, amelyben leszögezi, hogy ez a szuverén ország ellen elkövetett hadművelet visszavetette az európai országok közötti kétoldalú viszonyokat és a bizalmat, és elvárja, hogy a kezdeményezők az igazságszolgáltatás előtt feleljenek tettükért. A dokumentum leszögezi: az, hogy nem büntették

Folytatás a 7. oldalon

A román politika kettősége: A Kövesi-dilemma

Aligha van olyan ország Európában, de az EU-ban biztosan nincs, ahol a közéleti személyiségek népszerűségi listáján egy (fő)ügyész kerül az elsők közé. Romániában ez is lehetséges, a személy pedig **Laura Codruta Kövesi**, a Korrupcióellenes Főügyészség volt vezetője. 2018 júniusában, leváltásakor, egy népszerűségi közvélemény-kutatáson a 4. helyre rangsorolták: az első Raed Arafat (marosvásárhelyi, arab származású orvos, több mandátumon keresztül államtitkár, az országos rohammentő szolgálat megalapítója), a második Gabriela Firea, Bukarest főpolgármestere, a harmadik Klaus Johannis román államfő és a negyedik Kövesi. Az utolsó három népszerűségi adatai: 25%, 24% és 19%. Arafat semlegesnek tekinthető politikai szempontból, a következő három a kormány erősebb pártjával (Szociáldemokrata Párt – PSD) szemben áll, ellenfél vagy kritikus. Kövesit a román kormány igazságügyi minisztere támadta meg, javasolta a leváltását az államfőnek (így írja elő a törvény: az államfőé az utolsó szó). Amikor az államfő erre nem volt hajlandó, a kormány a Román Alkotmánybíróság elé vitte az ügyet, amely az államfőt 2018 májusában Kövesi visszahívására kötelezte.

A történet politikai hátteréről rengeteg leírás, elemzés, kommentár jelent meg Romániában, érdekes volna megnézni, hogy az egyes pártok és politikai intézmények miként foglaltak állást. Ugyanis a leváltáshoz vezető politikai folyamat kezdetét az a körülmény jelentette, hogy a 2016-os romániai parlamenti választásokat a Szociáldemokrata Párt nyerte meg, amelynek elnöke, Liviu Dragnea ellen akkor már végleges (2 éves börtönbüntetés, felfüggesztéssel) bírósági ítélet volt érvényben a 2012-es népszavazással kapcsolatos visszaélés ügyében. Azóta egy másik ügyben is vádat emeltek ellene, éspedig amiatt, hogy a kormánypárt Teleorman megyei irodájában dolgozó két személy a megye gyermekvédelmi igazgatósága (fiktív) alkalmazottjaként szerepelt, és onnan kapott fizetést, ahol egy percet sem dolgoztak soha. Ez Dragnea PSD Teleorman megyei elnöki mandátuma alatt történt. Az ügyet első fokon letárgyalták, és a Román Képviselőház mai elnöke 3 év 6 hónapos, börtönben letöltendő büntetést kapott. Azóta a fellebbezés körüli színjáték – mindenféle halasztások – érdemel figyelmet, hogy időközben csak-csak sikerül egy olyan jogszabályt elfogadni, amely lehetővé tenné Dragnea megmenekülését.

De számunkra most Kövesi az izgalmas figura, hiszen helyzete megjeleníti a jelenlegi román belpolitika kettősségét, a közéleti bizonytalanságok igazi dimenzióit.

Romániában a korrupció társadalmi gyökerei mélyebbek, mint a környező országokban. Az 1990-es (demokratikus?) újraindulás alaphelyzetét az adta, hogy a kommunizmusban mindenki mindent lopott, az eltulajdonlást nemzeti sportnak tekintették, a lakosság nem ítélte el, hiszen egy olyan pártvezetés és ország ellen irányultak a lopások, amely a saját lakosságát a szó valós értelmében éheztette – miközben a pártvezetés számára külön csatornákon biztosította a szükséges javakat. Tehát a lopás egyfajta korrekciós eljárásnak számított, amelyből csak azok maradtak ki, akiknek nem volt mit ellopni (tanárok alighanem krétát lophattak volna az iskolában).

1990 után a társadalmi igazságtalanságok újabb szintjei és formái jelentek meg, az állami közvagyon elprédálásának, kiárusításának megannyi példája borzolta a polgárok idegeit. A korrupciót olyan politikai kontextusban is lehet vizsgálni, amikor az önmagát folyamatosan vesztesnek érző polgár indít el külön akciót valamilyen hatalommal szembeni elégedetlenség jegyében. Önmagának igazságot szolgáltat. Ezt természetesen tiltja a jogrend, de a társadalmi „begyakorlott tehetetlenség" (Merton) okán széles körben elterjedhet. A jelenség ellen csak kemény fellépéssel lehet (némi) eredményre számítani, és Laura Codruta Kövesi kőkemény intézményt hozott létre. Sok esetben túlzóan keményet. Idézhetünk félbetört politikai karriereket, igazságtalanul megvádolt (helyi) politikusokat. Magyar vonatkozásban olyan kirakatperek idézhetők, mint a Horváth Anna elleni. Kolozsvár volt alpolgármestere valóban vétett a törvények betűje ellen, de tette – a kampányát segítő fiatalok számára egy vállalkozó kifizette egy koncertsorozat belépőit – kihágás és nem bűntett. Meghurcolták, lemondásra kényszerült, miközben az ellene folyó peren a vád bizonyítékainak egy részét meg sem ismerhette, nem tették számára vagy ügyvédei számára hozzáférhetővé. Elítélték, folyik a fellebbviteli eljárás. Székely városok polgármesterei ellen kirakatpereket indítottak, amelyek célja – utólagos értelmezésben – a politikai lejáratás, visszaléptetésük. És ott van az égbekiáltó per a székely fiatalok (Beke István Attila, Szőcs Zoltán) ellen, akik esetében szilveszteri petárdákról állította a nyomozó ügyészség, hogy bombát akartak készíteni és a román nemzeti ünnepen felrobbantani. Az ügyvezett terrorperben a két fiatal 5 év letöltendő börtönbüntetést kapott a bukaresti Legfelsőbb Bíróságon tárgyalt fellebbviteli perben – a vád besorolását az utolsó percben módosítva. A politikai jellegű ítélet mindenkit meglepett, a vádlottakat alapfokon gyakorlatilag felmentették. A kézdivásárhelyi Beke István szerint azért hurcolják meg, mert kiállt a nemzetéért, a közösségért.

Ezeket az eseteket a romániai magyar politika jogi túlkapásként minősíti, és a felelős magas ügyészi szinten keresendő. Ezektől az esetektől Kövesi nem határolhatja el magát.

Ugyanakkor az is igaz, hogy ma már Romániában a magas politikai tisztség nem védi meg az elkövetőt, került börtönbe volt miniszterelnök (Adrian Nastase), több volt miniszter, volt EP illetve román parlamenti képviselő. Csak 2013-ban 13 magas tisztséget viselő politikust zártak be, de ha ezek elsőfokú rokonságát is ide számítjuk, a lista kétszer ekkorára nyúlik.

December 1.

És most Kövesit vádolták meg, egymás után több vádiratot indítottak el ellene. Van némi bája a helyzetnek, hogy az egyik vádirat alapja egy olyan volt parlamenti képviselő (S. Ghita) nyilatkozata, aki ellen eljárás van folyamatban, és aki a felhozott vádak elől külföldre (Belgrádba) szökött. Kövesi szerint a helyzet abszurd – és nincs józan ember, aki ebben neki ellent mondana. Hiszen Kövesi ellen elő lejáratási folyamat indult el, amilyet több esetben az általa vezetett korrupciós ügyészség is több rendben elindított. Miért a lejáratás? Mert az Európai Unió tervezett Európai Ügyészségének a vezető tisztét megpályázta Kövesi, 2019 elején az előzetes próbákat sikerrel vette, a 60 jelentkező közül hárman kerültek a végső meghallgatások szakaszába, és ezeken Kövesi szerepelt a legjobban, ő a főjelölt.

El lehet képzelni, mi jár azon bukaresti főpolitikusok fejében, akik elindították és elérték Kövesi bukaresti visszahívását. Jó balkáni szokás szerint arra számítanak, hogy a „fagylalt visszanyal", hogy kinevezése esetén az európai főügyész nem fogja simán lenyelni mindazt, ami vele Bukarestben történt. Mert európai főügyészként olyan ügyekben nyomozhat, amelyek korábban kizárólag nemzeti hatáskörben voltak.

Kövesit, a bukaresti meghurcoltatása óta több országban kitüntették, Romániában a lakosság döntő többsége (2019 márciusában 82%-a) mellette áll, neki ad igazat, felmérés szerint a lakosság 60%-a jónak tartaná, ha indulna az államfői választásokon.

Egy erdélyi magyar, amennyiben követi a politikai eseményeket, ebben a helyzetben aligha kíván véleményt mondani. A korrupcióellenes ügyészség megítélése a legjobb esetben is vegyes, hiszen rengeteg visszaélést rónak fel az intézménynek. Ugyanakkor az a lejáratási kampány, amelyet Kövesi ellen indítottak, mindenképpen növeli népszerűségét – aligha lesz más konkrét következménye.

Igazi bukaresti történet, amikor a helyzet ismeretében érvényesül a fura szabály: *vele* nem lehet, *ellene* nem szabad. A Kövesi-dilemma ezért mutat túl önmagán.

Dr. Bodó Barna, Temesvár

Petíció a Székely Szabadság Napján

Románia Kormányának és Parlamentjének

Tájékoztatásképpen: Klaus Iohannis államfőnek

Ma, 2019. március 10-én, Marosvásárhelyen összegyűlt székelyek és a velünk szolidaritást vállalók itthon és szerte a világban, tántoríthatatlanul, a jog és a demokrácia útját járva, egyhangúan és ismételten nyilvánítjuk ki akaratunkat: követeljük Székelyföld területi autonómiáját! A Székely Szabadság Napja az emlékezés, de ismételten a jogkövetelés napja is.

Ebben a félévben Románia tölti be az Európai Unió soros elnökségét. A román kormány részéről a választott jelmondat – „A kohézió európai érték" – sajnos hiteltelen. Románia Kormányát súlyos felelősség terheli Székelyföld mesterséges elszegényítéséért, amelyhez tizenkét éve uniós eszközöket is igénybe vesz. Követeljük, hogy Románia Kormánya tegye hitelessé a választott jelmondatot, és hagyjon fel Székelyföld erőltetett és mesterséges elszegényítésével.

Követeljük az ügynevezett székely terrorperben ártatlanul elítélt Beke István és Szőcs Zoltán szabadon bocsátását, hiszen nyilvánvaló, hogy az ő meghurcolásuk az egész magyar közösség megfélemlítését célozza. Tiltakozunk az ellen, hogy a jogállam intézményeit az itt élő, román állampolgárságú magyarok elnyomására, megfélemlítésére és üldözésére használják!

Változatlanul kijelentjük: Székelyföld területi autonómiája nem sérti Románia területi egységét és állami szuverenitását, nem sérti a Székelyföldön élő román és más nemzetiségű polgárok érdekeit, sem Románia alkotmányát! Székelyföld autonómiája – hasonlóan az európai gyakorlathoz – azt jelenti, hogy a szülőföldjén többségi székely-magyar közösség joga és tényleges képessége saját felelősségére és az egész régió érdekében átvenni a közérdekű problémák jelentős részének megoldását, a szubszidiaritás elvének megfelelően, Székelyföld területén élő minden nemzeti közösség érdekében. Ez Románia érdekeit is szolgálja. Az autonóm régió az állam és a kollektivitás között elhelyezkedő demokratikusan választott testülettel rendelkezik, az önigazgatás hatásköreit gyakorolja, ennek megfelelő közjogi státussal és jogosítványokkal rendelkezik.

Románia, amikor csatlakozott az Európa Tanácshoz egyoldalú kötelezettséget vállalt a tanács 1201/1993 számú ajánlásának teljesítésére, amely ezáltal kötelező érvényűvé vált. A dokumentum 11. cikkében kimondja:

„Azokban a körzetekben, ahol egy nemzeti kisebbséghez tartozó személyek többséget alkotnak, ezen személyeknek jogukban áll, hogy sajátos történelmi és területi helyzetüknek megfelelő és az állam nemzeti törvénykezésével összhangban álló helyi vagy autonóm közigazgatási szervekkel, vagy különleges státusszal rendelkezzenek." Az eltelt negyed század során Románia ezt a kötelezettségvállalását nem teljesítette, az ezzel kapcsolatos párbeszédet hatósági elutasították.

Mindezek szellemében:

Követeljük, hogy a közigazgatási átszervezés során Székelyföld alkosson önálló, autonóm jogkörökkel rendelkező közigazgatási és fejlesztési régiót a Székely Nemzeti Tanács által kidolgozott jogszabálytervezet alapján!

Kérjük, hogy a román kormány és parlament a közigazgatási átszervezés során tartsa tiszteletben vállalt nemzetközi kötelezettségeit és a székelyföldi közösség akaratát.

Követeljük, hogy a kormány kezdjen párbeszédet Székelyföld státuszáról a székely nép legitim képviselőivel, a Székely Nemzeti Tanáccsal és a székely önkormányzatokkal!

Tiltakozunk a magyar nyelvű oktatási intézmények ellen irányuló sorozatos támadások, Székelyföld helyhatóságainak meghurcolása, az anyanyelvhasználat és a nemzeti jelképek használatának korlátozása ellen!

Követeljük az önálló magyar kar létrehozását a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetemen.

Teljes és tényleges szabadságot és egyenlőséget akarunk Székelyföld minden lakosának!

Autonómiát Székelyföldnek, szabadságot a Székely Népnek!

Marosvásárhely, 2019. március 10.

Folytatás a 6. oldalról

szerbiai gyerekek olyan toxikus tényezőknek voltak kitéve, melyek miatt hajlamosabbak a daganatos betegségekre. A bizottság elnöke úgy fogalmazott: a 20 évvel ezelőtti bombázás végzetes következményekkel járt, az igazságra pedig civilizációs okokból is emlékezni kell.

Közben a szerb államfő arról nyilatkozik, hogy messze van még a Belgrád és Pristina közötti lényegi párbeszéd, és attól tart, hogy a közeljövőben nem is várható a dialógus folytatása, a külügyminiszter pedig arról, hogy Szerbia arra figyelmeztette a KFOR-t és a NATO-t, hogy Belgrád be fog avatkozni, amennyiben támadás éri a Koszovóban élő szerbeket.

A helyzet most azért fokozódott, mert azt követően, hogy Pristina különvámot rótt ki a szerbiai termékekre, ami szerbiai felháborodást váltott ki, március elején a koszovói parlament elfogadta a pristinai fél tárgyalási platformját, amelyben leszögezi, hogy a brüsszeli párbeszédnek Belgráddal olyan kötelező érvényű megállapodással kell végződnie, amelyben Szerbia elismeri Koszovó államiságát. A szerb Nemzetbiztonsági Tanács rendkívüli ülésén arra a megállapításra jutott, hogy a platform elfogadása a harmadik évén aluli ütés, amelyet Pristina Belgrádra mért. Az első a brüsszeli megállapodás végre nem hajtása volt, a második pedig a védővám elrendelése.

Közben a lakosság katonai behívók miatt aggódik. Ezúttal hatszáz 30 év feletti szerbiai férfit hívnak be 15 napos kiképzésre, azokat, akik nem teljesítettek sorkatonai szolgálatot, hiszen Szerbia 2011-től megszüntette a hadkötelességet. A védelmi miniszter egyébként önként jelentkezik, miután kinevezését követően gúnyolódások céltáblájává vált, hiszen úgy került a bársonyszékbe, hogy soha nem volt katona. Négyszáz eurós bírságot rónak ki arra, aki nem válaszol a behívóra. Szerbiában ennyi egy jobb fizetés. Ha én bevonulhatok, más is megteheti – fogalmazott röviden a miniszter.

A szerbiai közvélemény aggodalommal és felháborodással fogadta a fejleményt, hiszen sokan emlékeznek még a balkáni háborúk „kék borítékjaira", az erőszakos mozgósításokra. A kedélyeket az sem csillapítja, hogy időről-időre felröppen a hír, az ország ismét bevezetné a kötelező sorkatonai szolgálatot, ahogyan az sem, hogy az Oroszországgal hangsúlyozottan testvéri viszonyt ápoló Szerbia a közelmúltban harci repülőket, helikoptereket, páncélozott harci járműveket kapott ajándékba, illetve vásárolt a nagy testvértől.

Fehér Márta, Szabadka

Elnökválasztás Szlovákiában

Szlovákiában március 16-án tartották a köztársaságielnök-választás első fordulóját. Eltérően a magyarországi gyakorlattól, itt az elnököt nem a parlament, hanem a lakosság választja. A 4,4 millió szavazati joggal rendelkező választóból 2,16 millió (48,7%) élt választási jogával. Eredetileg 15 jelölt indult, de röviddel a választás napja előtt ketten visszaléptek. Az egyik a Magyar Közösség Pártjának (MKP) elnöke, **Menyhárt József**. A jelöltek között maradt viszont a másik magyar jelölt, **Bugár Béla,** a Most-Híd vegyespárt jelöltje, aki 5–6 százaléknyi szavazat elnyerésére volt esélyes a felmérések szerint.

A választási eredmények néhány meglepetésszerű eredménytől eltekintve a papírforma szerint alakultak. Meglepetésnek számított az egyik hölgy jelölt, **Zuzana Čaputová** (olv. Csaputová) nagyarányú (40,57%) győzelme, a második helyezett **Maroš Šefčovič** (18,66%) előtt. Mivel egyikük sem kapta meg a szavazatok ötven plusz egy százalékát, így ők ketten kerültek be a második fordulóba, amelyre éppen lapzártánk idején, március 30-án kerül sor. Az előzetes felmérések szerint meglepetésnek számított **Bugár Béla** 3,1 százalékos eredménye is. Ezt sokan vereségnek könyvelték el, elsősorban az elvárások, valamint azzal összevetve, hogy az öt évvel ezelőtti elnökválasztáson a magyar jelölt, Bárdos Gyula, 5,1 százalékos eredményt ért el.

Mielőtt ismertetnénk a továbbjutott jelöltek társadalmi és politikai hátterét, valamint elképzeléseit megválasztásuk esetére, szólnunk kell Szlovákia jelenlegi belpolitikai viszonyairól. Szlovákia már több mint egy éve komoly belső válsággal küszködik, amely a kormánykoalíciót alkotó pártok közötti gyakori véleménykülönbségekből, valamint az ellenzék által állandóan napirenden tartott ügyekből áll össze. Ilyenek például a már bizonyítást nyert korrupciós ügyek, a 2018 februári újságíró gyilkosság, amelyekben a **Robert Fico** vezette kormánypárt (Smer) érintettségét igyekszik az ellenzék bizonyítani. Megfejelve mindezt Ficónak az olasz maffiához való vélt, vagy sejtetett kapcsolatának gyanújával. Mindezen ügyek nyomán keletkezett politikai-társadalmi feszültségek a lakosság körében is élénk visszhangot váltanak ki, és rányomják bélyegüket az elnökválasztásra is. A szavazók szimpátiája, vagy elutasító magatartása, szintén ezen ügyek mentén polarizálódik.

A két továbbjutott jelölt egyike, Zuzana Čaputová (45), állandó lakhelye a Pozsonyhoz közeli Bazin (Pezinok). Elvált, jelenleg párkapcsolatban él, két leánygyermek édesanyja. Jogászként majd ügyvédként különböző nonprofit szervezetek aktivistájaként tevékenykedett. Több mint tíz évig a Bazin közvetlen közelében tervezett nagykapacitású szemétlerakó elleni polgári kezdeményezés egyik képviselője volt. Sikeres működését 2016-ban az USA-beli Goldman környezetvédelmi alapítvány pénzel járó kitüntetéssel jutalmazta. Ezt követően csatlakozott egy alakuló politikai párthoz, a Progresszív Szlovákiához. Itt 2018 januárjában megválasztották a párt alelnökévé. Erről a tisztségéről 2019 januárjában lemondott az elnöki jelöltség érdekében. A választási kampányban sokáig a jelöltek középmezőnyébe tartozott, majd az ellenzék egyik favoritjának a visszalépését követően, röpke három hét alatt, támogatói elsöprő liberális médiafölény birtokában felhozták az első helyre, és így meg is nyerte az első fordulót. Programja eléggé általános, igazságosság mindenki számára, az időskorúakkal való törődés támogatása. Kiáll az azonos neműek párkapcsolata és a gyermekneveléshez való joguk mellett is. A jelenlegi elnök **Andrej Kiska** támogatását szintén élvezi, valamint három ellenzéki (liberális) párt is támogatja. **Bugár Béla** a Most-Híd vegyespárt elnöke szimpatizánsaiknak azt javasolta, hogy a második fordulóban szavazzanak szintén Čaputovára. Ez a gesztus a másik két koalíciós párt érthető nemtetszését váltotta ki. Felmerült az előrehozott parlamenti választások kiírása is.

A másik jelölt **Maroš Šefčovič** (52), karrier-diplomata. Pozsonyban született, nős, két felnőtt lánya és egy felnőtt fia van.1989-ben fejezte be a nemzetközi kapcsolatokról szóló tanulmányait Moszkvában. Előbb Csehszlovákia, majd 1993-tól Szlovákia színeiben teljesített külügyi szolgálatot Zimbabweban, Kanadában, Izraelben. Ezután Brüsszelben a szlovák képviseleten dolgozott. Majd az EU Bizottságának apparátusában töltött be felelős tisztséget. 2014-től napjainkig az EU Bizottságának alelnöke és az energia unióért felelős biztosa. Pártonkívüli. A jelöltségre a legnagyobb kormánypárt, a Smer kérte fel. Programjában a keresztény kultúra és szellemiség, valamint a család fontosságát hangsúlyozza. Fontosnak tartja Szlovákia Európai Uniós tagságát, de a V4-ekkel való együttműködést is szorgalmazza.

A második forduló előtti utolsó felmérés szerint Čaputová preferenciái több mint 20 százalékos előnyt mutatnak Šefčovič-csal szemben. Valamilyen váratlan, vagy nagy horderejű dolognak kellene történnie, hogy ne Čaputová legyen Szlovákia köztársasági elnöke.

Varga Sándor

Lapzártánk után érkezett a hír: A választások második fordulójában, a hivatalos végeredmény szerint, első Zuzana Čaputová 58,40 százalék szavazattal, Maroš Šefčovič a második, 41,59 százalék szavazattal. **Szlovákia új köztársasági elnöke tehát Zuzana Čaputová**.

A választási részvétel 41,79 százalékos volt.

HETVEN ÉV TÁVLATÁBÓL

Csemadok. Egy intézmény, amelynek köszönhetően a felvidéki magyarság megmaradt. Ha röviden szeretnénk összefoglalni a szlovákiai magyarság (és talán a Kárpát-medencei magyarság) legnagyobb kulturális szervezetének történetét, és lényegét, akkor elég azt mondanunk: ha a felvidéki magyarság második világháború utáni eseményeit kutatja valaki, akkor minden eseménynél belebotlik a Csemadokba.

Egyrészt azért, mert más szervezet nem volt, másrészt azért, mert minden politikai csatározás és rendszerváltás ellenére még ma is él, és tagjai tevékenyen dolgoznak, sokszor ellenszélben, ellehetetlenítve, de őrzik a fáklyát, amely a logóban is megtalálható. Abban a logóban, amelyet sokan és sokszor próbáltak már megváltoztatni, mint ahogyan a szervezet nevét is, de olyan védjeggyé vált, amelyhez a tagok ragaszkodnak.

A második világháború lezárása nem mindenkinek hozta meg a békét. Az 1945. április 5-én kiadott Beneš-dekrétumok ugyanis a Csehszlovákiában élő németeket és magyarokat megfosztotta állampolgárságától. Elmondhatjuk: a hontalanság évei máig tartó traumát okoztak a felvidéki magyarságnak, hiszen több tízezer embert hurcoltak el az országból, a megfélemlítés pedig beívódott az emberek bőre alá.

1947. októbere hozta meg az enyhülést, ekkor két olyan törvényt fogadtak el, amelynek köszönhetően a Csehszlovákiában élő magyar nemzetiségű polgárok visszakapták állampolgárságukat. Ezután a magyarság, ha lassan is, de elkezdte megszervezni kulturális életét. Már az első hónapokban színjátszócsoportok, éneklőcsoportok jöttek létre, majd 1948. december 1-jén kiadták az Új Szót. 1949. március 5-én megalakult a Csemadok, azaz a Csehszlovákiai Magyar Dolgozók Kultúregyesülete. A Csemadok, mely mára márkanévvé vált, az elmúlt hét évtizedben a magyarok kulturális szervezeteként érdekvédelmi tevékenységet is ellátott.

Az 1947. márciusi megalakulás után sorra jelentkeztek csoportosulások, hogy szeretnének alapszervezetet létrehozni. Az első évben 63 alapszervezet alakult meg. A fennmaradt adatok szerint azonban sokkal nagyobb volt az igény, de mivel az alapszabály értelmében, hivatalosan csak akkor alakult meg az alapszervet, ha annak alakuló gyűlésén részt vett a központi bizottság valamelyik tagja, lassan ment az építkezés.

„A háború után a Csehországba deportálás és a Magyarországra telepítés nyugtalanította a falu lakosságát, csak 1948-ban kezdett ébredezni fásultságából a község lakossága. Elsőnek az iskolát hozták rendbe, mivel ott már 1949 őszén tanítani kezdett a Magyarországról ide települt Spissák Miklós, szlovák nyelven. Ebben az időben már olvashattuk az Új Szót, s hírét vettük, hogy Szlovákia fővárosában megalakult a Csemadok. (...) Néhány levélváltás után a központ közölte a dátumot, amikor küldöttei megjelenhetnek az alakuló ülésünkön. Ez a dátum 1950. március 21-e volt. A falu lakosságát dobszó útján hívtuk meg az alakuló gyűlésre, melyet az iskolában tartottunk meg." – olvasható a Csemadok Zalabai Alapszervezetének krónikájában, amelyet Csontos Vilmos jegyzett.

Az első alapszervezet megalakulására már 1949. március 21-én sor került Érsekújvárban. Erről Strba Sándor, a Csemadok Érsekújvári Alapszervezetének hatvanadik évfordulóján kiadott kiadványában így ír: Az újvári küldöttek előkészítő bizottságot neveztek ki és alapszervezet megalakítását szorgalmazták közvetlenül az országos alakuló közgyűlés után. 1949. március 10-én 25 meghívott személy vett részt az első megbeszélésen. Az országban elsőként jelentette be az előkészítő bizottság (1949. március 13-án) az újvári Csemadok alakuló gyűlés helyszínét és időpontját (Sokol-ház nagyterme, 1949. március 20.).

A Csemadok 2019. március 9-én ennek tiszteletére éppen Érsekújvárott tartotta meg ünnepi közgyűlését, amelyen az elmúlt hetven évről elhangzott többek között az is, hogy a Csemadok bizony sokáig kettős szerepet töltött be, köszönhetően annak, hogy a szervezetet a csehszlovák hatalom azzal a szándékkal hozta létre, hogy a kommunista pártot propagálja a magyar lakosság körében, avagy a párt meghosszabbított keze legyen. A vezetés ezért kiszolgálta, vagy részben kiszolgálta az ország politikai vezetését, míg az alapszervezetek és a tagság tette a maga dolgát és érdekvédelmi feladatokat is ellátott. Ez utóbbira jó példa, hogy sok településen az ő kezdeményezésükre, munkásságuknak köszönhetően nyílhatott meg a magyar iskola, később, amikor a magyar iskolákat - a racionalizáció jelszava alatt - be akarták zárni, akkor kiálltak a magyar oktatású intézmények mellett.

Nehéz pár oldalban ismertetni a Csemadok munkásságát és főleg jelentőségét. Mert van jelentősége, ezt az is bizonyítja, hogy a már nem működő szervezetek közül a közelmúltban több újra kezdte a munkát, illetve új szervezetek is alakulnak ott, ahol évtizedekkel ezelőtt megszűnt a Csemadok alapszervezete. Tenni vágyó ember ugyanis akad bőven a Felvidéken is.

Ma majdnem 500 alapszervezettel, több mint 53 ezer taggal, évente nagyjából ötezer rendezvényt szervez meg a Csemadok országszerte.

Végezetül engedjenek meg egy gondolatsort, amelyet már leírtam a Csemadok által kiadott Első Kézből havilapban is: a Csemadok mindig alakul, formálódik, igazodik a kor követelményeihez. Pontosabban: mi igazítjuk azt a saját képünkre, saját igényeink alapján. Maradjon is ez mindig így. Hiszen addig él a felvidéki magyarság, míg a Csemadok működni tud, és fordítva is érvényes: addig van Csemadok, míg a Felvidéken vannak magyar emberek.

Neszméri Tünde

A horvátországi magyarság aktuális helyzete

A horvátországi magyarság egyike a legkisebb külhoni magyar közösségeknek, a legutóbbi népszámlálási adatok szerint valamivel több mint 14 ezer fő vallotta magát magyarnak az országban. A helyi magyarság jelentős része az ország keleti részén, a Drávaszögben és Kelet-Szlavóniában lakik, de az ország minden táján élnek magyarok.

Horvátország mai területén 1910-ben még több mint 119 ezer magyart számláltak, ami az akkori népesség 3,5%-a volt. Ilyen drasztikus csökkenés a világon egyetlen másik külhoni magyar közösségben sem volt tapasztalható, ennek legfőbb oka minden bizonnyal az, hogy a korabeli állami vállalatok – főleg a Magyar Királyi Posta és a Magyar Államvasutak – akkoriban többnyire magyar alkalmazottakat foglalkoztattak az egész ország területén, akik a 19. század végén települtek át Horvátországba. Ezek az emberek a Trianoni békeszerződés következtében tömegesen tértek vissza Magyarországra, hiszen semmi kötődésük nem volt az adott helyhez a munkájukon kívül, ezt azonban időközben elvesztették. Őshonos horvátországi magyarságról éppen ezért csak a Drávaszögben és Kelet-Szlavóniában beszélhetünk. Az említett régiók lakossága a legnagyobb érvágást az 1990-es évek honvédő háborúja alatt szenvedte el, mely a magyarlakta vidékeket is súlyosan érintette. A háború során a magyar lakosság zöme az anyaországba vagy nyugatra menekült, és közülük sokan ott is maradtak. Napjainkban a Drávaszögben már csak kilenc magyar jellegű település van, Kiskőszeg, Vörösmart, Csúza, Sepse, Nagybodolya, Újbezdán, Laskó, Várdaróc és Kopács. A térségben jelentős magyar közösség él még Karancson, Kőben, Darázson, Hercegszőlősön, Pálmonostorán, Baranyaváron, Dárdán és Bellyén is ám ezeken a településeken a magyarság aránya nem haladja meg a 35%-ot. A Drávaszög kivételével jelentős magyar ajkú kisebbség él Kelet-Szlavóniában is, ahol három magyar településről beszélhetünk, ezek: Kórógy, Szentlászló és Haraszti, de számos egyéb településen is élnek a környéken magyarok. Ami a szórványhelyzetet illeti, szinte valamennyi horvátországi városban él magyar közösség, melyek közül a legkiemelkedőbb Eszék, Zágráb, Vukovár, Daruvár, Pakrác, Fiume és Split, ezeken a településeken magyar kultúregyesületek is működnek.

Ami a helyi magyar közösség jogait illeti, elmondható, hogy a horvát állam széleskörű jogokat garantál számukra. Lehetőségük van az anyanyelvük kizárólagos használatára az oktatásban és a kultúrában, valamint számos fórumot biztosít jogaik érvényesítésére. A Horvátországban működő politikai rendszer egyik legérdekesebb eleme minden bizonnyal a kisebbségi mandátum, miszerint az őshonos kisebbségeknek jogukban áll arányukhoz mérten képviseltetniük magukat a törvényhozásban, ez a magyar kisebbség esetében egy képviselőt jelent. A kisebbségi képviselők külön frakciót alakíthatnak a parlamenten belül, és ugyanolyan jogokkal rendelkeznek, mint bármely más képviselő. Jelentőségük leginkább kormányalakításkor van, mikor is a mérleg nyelveként könnyen múlhat az ő hovatartozásukon egy kormány sorsa. A horvátországi magyarságot 2016 óta Jankovics Róbert képviseli a horvát törvényhozásban, a Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége (HMDK) színeiben. Ezen túl az országban élő kisebbségeknek lehetőségük van kisebbségi önkormányzatokat is alakítaniuk, melyek tagjait közvetlen, titkos választás útját választják meg. Ezen önkormányzatok a tényleges önkormányzatokkal párhuzamosan működnek, viszont csak tanácsadási jogkörökkel rendelkeznek az adott nemzeti közösséget érintő kérdésekben.

A horvátországi magyarság érdekérvényesítésével a Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége foglalkozik. Az ernyőszervezet az egész országban jelen van, tevékenysége széleskörű, és a helyi magyar élet minden szegmensére kiterjed. Berkein belül számos néptánccsoport, hagyományőrző és kultúregyesület működik. A szervezet közbenjárására a közelmúltban több település egyházi és világi épülete is megújult, valamint a HMDK gazdaságfejlesztési stratégiájának köszönhetően több mint 300 magyar gazda és vállalkozó is támogatásban részesült. A szervezet gondozásában hetente megjelenik az Új Magyar Képesújság valamint kéthetente képernyőre kerül a Drávatáj magazinműsor, amit az egyik helyi horvát televízió sugároz.

Hordósi Dániel

KULMAN SÁNDOR BIZAKODÁSA

Abból az alkalomból, hogy megválik a Közép-burgenlandi Magyar Kultúregyesület elnöki tisztségétől, fontosnak tartottuk, hogy megossza a Bécsi Napló olvasóival tapasztalatait, felvillantsa a jövő kilátásait

Emberi szóval nyelvért, kultúráért címmel a Bécsi Napló 2012/4. számában mutatkozott be, mint a Közép-burgenlandi Magyar Kultúregyesület elnöke. Hogyan ítéli meg az azóta eltelt éveket?

Az azóta eltelt hét évben sikeresen folytattam az elődeim által megkezdett munkát. A kulturális egyesületre jellemző rendezvények, mint pl. a Magyar Bál, a Ferenc-napi, a Szent István-napi búcsú, a hagyományápolás Felsőpulya kulturális életének állandó részét képezik. A havonkénti magyar délutánok lehetőségével székházunkban sokan élnek. Olyan alkalmak ezek, amelyeken mód van a magyar nyelv ápolására. Nagy sikerként könyvelem el a magyar néptánc felélesztését a „Csárdás lányok" nevű tánccsoportunk által.

Habár a város arculata nem mutat különösebb fellendülést, egyre nagyobb azoknak a magyarországiaknak a száma, akik itt keresik meg kenyerüket. Mennyiben hat ki ez a Kultúregyesület tagságára, fejlődésére?

A vendéglőkben és az üzletekben sok magyarországi ingázó dolgozik. A helyi magyarok számára ez természetesen előnyökkel jár, mert ezáltal mindennapi életünkben használhatjuk és ápolhatjuk magyar anyanyelvünket. Azok közül a fiatal magyarok közül, akik le is települtek Felsőpulyán, sikerült néhányukat megnyerni a Kultúregyesület számára, tehát reménnyel és bizalommal tekintek a jövőbe.

A kultúregyesület székháza valamennyi magyar találkozó színhelye? Van-e közös érdeklődés a magyar szó, a szórakozás (ének, tánc) iránt?

Az Augasse-i egyesületi székház Felsőpulyán a magyar élet alapja és lényege. Itt vannak a gyermek-délutánok, itt tartja próbáit hetente a magyar kórus és a tánccsoport, itt vannak a heti magyar egyesületi csütörtöki találkozók. És természetesen itt tartjuk a Szent István- és a Szent Ferenc-napi búcsút. A jövőre nézve kiállításokat és zenés rendezvényeket is tervezünk.

Kívülállók számára is fogalom a pulyai Magyar Bál, amin nem csupán magyar ajkúak, hanem a német ajkú városvezetés is részt vesz. Harmonikus tehát az együttműködés magyarok és német ajkúak között?

A Magyar Bál a leginkább hagyományos rendezvényeink közé sorolható. Nagy örömmel állapíthatom meg, hogy fiatalok is eljárnak ide és nagy érdeklődéssel vesznek részt a bál műsorának alakításában. A Magyar Bál Felsőpulyán a farsang fénypontját jelenti, és a német ajkú lakosok is előszeretettel jönnek el.

1996 óta Felsőpulya a „Kufstein" Tanácskozások színhelye. Milyen mértékben hat ki a város, a helyi magyarok életére ez a kulturális fórum, amelyen a helyi énekkar és tánccsoport is fellép?

A „Kufstein" Tanácskozásnak nagy jelentősége van, különösen a város szempontjából, már csak azért is, mivel a média Ausztriában és Magyarországon is tudósít erről az eseményről. Mindamellett ezek az alkalmak mindig emlékeztetnek Felsőpulya magyar gyökereire, amik a magyar határőrtelepülésre nyúlnak vissza.

A Kultúregyesület tagja az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi

Szövetségének. Mennyiben erősödtek a szálak Bécs és Burgenland között?

A Közép-burgenlandi Magyar Kultúregyesület tagsága a Központi Szövetségben mindenekelőtt személyes baráti kapcsolatokon alapul, amik évtizedek óta fennállnak. Ennek a jövőben is meg kell maradnia és tovább kell erősíteni a kötelékeket.

Mint a Kultúregyesület elnöke miként összegezné az eddigi tevékenységet? Mik a kilátások a jövőre nézve?

Visszapillantva pozitívan ítélem meg elnökségem idejét. Jók a kilátások. Kántor Christian személyében sikerült olyan fiatal utódot találnom, aki az április 6-án sorra kerülő közgyűlésen átveszi az elnöki feladatokat. Ennél jobb nem is történhet egy ausztriai magyar kultúregyesület életében.

D.E.

Márciusi ünnepségek Kárpátalján

Kárpátalja lakosságának március 15-e már több évtizede két nagy horderejű esemény megemlékezésével van összefüggésben. A helyi magyarság számára ez a nap elsősorban az 1848/49-es szabadságharc dicső voltának emlékét idézi. A másik esemény pedig a többségi nemzet által ünnepelt Kárpát-Ukrajna, mely az 1939-ben függetlenné kikiáltott tiszavirág életű állam volt. Igaz, utóbbinak a háttere igen kétes és sötét.

Most azért a tüzetesebb történelmi áttekintést inkább elhagynám, helyette vázolom az idei 1848-as megemlékezésünk mozzanatait. Az ünnepségek megyeszerte nagy hangsúlyt kaptak. Ez érthető is, hiszen sok minden történt, aminek nagy valószínűséggel hosszútávú kihatása lesz mind a többségi nemzet, mind pedig a kisebbségek – kiváltképp a magyarok – számára.

A Kárpát-ukrajnai megemlékezés kapcsán Kárpátaljára látogatott az ukrán elnök, amit persze össze is kötött a kampánybeszédeivel. A látogatás előkészületei, amelyekről lentebb szó esik, a napnál is világosabban rámutatnak, hogy az elnök – finoman fogalmazva – kicsit elszámolta magát. Merthogy az ittléte nemhogy dicső vonulást, hanem inkább kész paródiát (ha nem tragikomédiát) váltott ki.

Kezdődött a történet az elnök érkezésével és az azt megelőző előkészületekkel. A helyi sajtó több ízben is megjegyezte, hogy nevetség tárgya, amit az ukrán elnök(kel) művel(tek) a pénteki kárpátaljai látogatása során. „Porosenko felavatta az új, Ungvár–Kijev repülőjáratot, ahol a jegy az ukrán fővárosig – lembergi átszállással – akár száz euróba is kerülhet. Ennyiért Európa szinte összes fővárosába el lehet jutni mondjuk Budapestről vagy Pozsonyból. Már ez is egy vicc…" – emelte ki Dunda György, a megye egyik legolvasottabb sajtóorgánumának lapigazgatója. Érdemes megjegyezni, hogy az ungvári reptér a több millió hrivnyás évi támogatások ellenére évek óta működésképtelen volt. Bár most elvileg megkezdte működését, viszont Viktor Dovhan, infrastrukturális miniszterhelyettes saját facebook oldalán megosztott ezzel kapcsolatosan egy összehasonlítást, miszerint míg a megyeszékházban azon gondolkodnak, honnan teremtsenek elő egy rendes tűzoltóautót, addig Lembergben azon tűnődnek, hogyan indítsanak be egyenes járatokat Ogyesszába és Dubaiba. Ez sok mindent elárul a helyzetről...

Az ungvári reptérről Porosenkot és kíséretét helikopterekkel vitték a Huszt melletti Vörös Mezőre, ahol az alig egy napig létező Kárpát-Ukrajna nevű formáció létrejöttének 80. évfordulóját ünnepelték. Pedig mehetett volna mondjuk azokkal a buszokkal is, melyeket szovjet mintára, parancsszóra indítottak a megyeháza mellől reggel 7-kor. Az állami szektorban dolgozókat – akaratuk ellenére, az ukrajnai szabadság jegyében – összetrombitálták az alkalom miatti szabadnapon, amit mellesleg majd le kell dolgozniuk. És ezt a módszert megyeszerte, sajnos, híven gyakorolják.

Nagy élménytől fosztotta meg magát a tisztelt államfő, hiszen így csak madártávlatból szemlélhette az utak lehetetlen állapotát. Valószínűleg csak hozzánk hasonlóan, a közösségi oldalakról értesülhetett róla, hogy csupán néhány nappal az ő Kárpátalján való tartózkodása előtt Viktor Dovhan az itteni utak „remek" minősége miatt kitörte az autója keréktengelyét. Pedig a miniszter úr saját elmondása szerint „csak 20 km/órás sebességgel" haladtak. Ha Porosenko mégis az autót választja, azt is láthatta volna, hogy Nagyszőlősön a kátyúkba ültetett virágokkal várta őt a lakosság – természetesen mély hálája és tisztelete jeléül... Az pedig már egyenesen tragikomédia, hogy azokon a szakaszokon, ahol mégiscsak autóval szállították az ország első emberét, szélsebesen tüntették el a kátyúkat, mocskot és szemetet az út mentén úgy, hogy ehhez még iskolásokat is kivezényeltek!

Mindezt követően végül megkezdődött a Kárpát-Ukrajnáról való megemlékezés a Vörös Mezőn. Igaz, megtették ehhez a szükséges óvintézkedéseket is. Például azt, hogy az ATO-ban szolgáló katonákat semmilyen szín alatt nem engedték 3 km-nél közelebb az emlékparkhoz amíg az elnök ott tartózkodott, csak azután. De ha belegondolunk abba, hogy beszéde során Porosenko (valószínűleg nyelvbotlásból) megköszönte ezeknek a katonáknak, hogy megvédik az országban lévő ellenséget, ez az óvintézkedés érthető is, mert ki tudja, kit is céloztak volna meg...

Az elnöki beszéd elég gyorsan irányt váltott és inkább választási kampánynak tűnt. Többek között ígéretet tett, hogy a katonák bére 23%-kal növekedni fog, és jöttek az egyéb mesebeli kijelentések, miszerint a legnagyobb figyelmet a nyugdíjak növelésére és a nagycsaládok támogatására fogják fordítani. Erőteljes köszönetnek minősíthető a hallgatóság részéről, hogy a beszédet követően nagy hangon megköszönték a tisztelt államfőnek a rendszerváltás utáni időtől idáig precedens nélküli SZEGÉNYSÉGET, ami már nem vicces...

A Vörös Mezőn való szónoklatot letudva újból Ungvár lett az események fő színtere, ahol a kijevi nagyméltóságú uraknak a Petőfi téren jutott eszükbe választási nagygyűlést tartani. Azzal, hogy éppen oda és épp akkor rendezték a kampánygyűlésüket, ahol és amikor az elmúlt harminc évben mindig a helyi magyar közösség hajt fejet az 1848/1849-es szabadságharc és forradalom nemzeti hősei emlékének adózva, és ahol Petőfi Sándor szobra előtt koszorúkat helyezünk el, nyíltan lenézték és szimbolikusan arcon csapták a magyarság egészét, országhatáron innen és túl. És mindezt annak a személynek jóvoltából kaptuk, aki esküt tett az ország minden állampolgára jogainak megvédésére és tiszteletben tartására!

De keressünk azért egy kis jót is a történtekben: 1944 után először ismét magyar területen – az ungvári magyar főkonzulátus udvarán – zajlott a megemlékezés. Viszont azt, hogy nem önszántunkból a megszokott helyszínen és módon hajthattuk fejünket a márciusi ifjak emléke előtt, úgy véljük, soha nem felejtjük el a kedves államfőnek.

Ugyanakkor, amíg az ő választási nagygyűlésére az emberek túlnyomó többsége muszájból ment, addig a március 15-i nemzeti főhajtásra mi, magyarok, önként, felemelt fejjel, büszke magyarsággal mentünk! De ők ezt úgysem érthetik…

Paládi Renáta

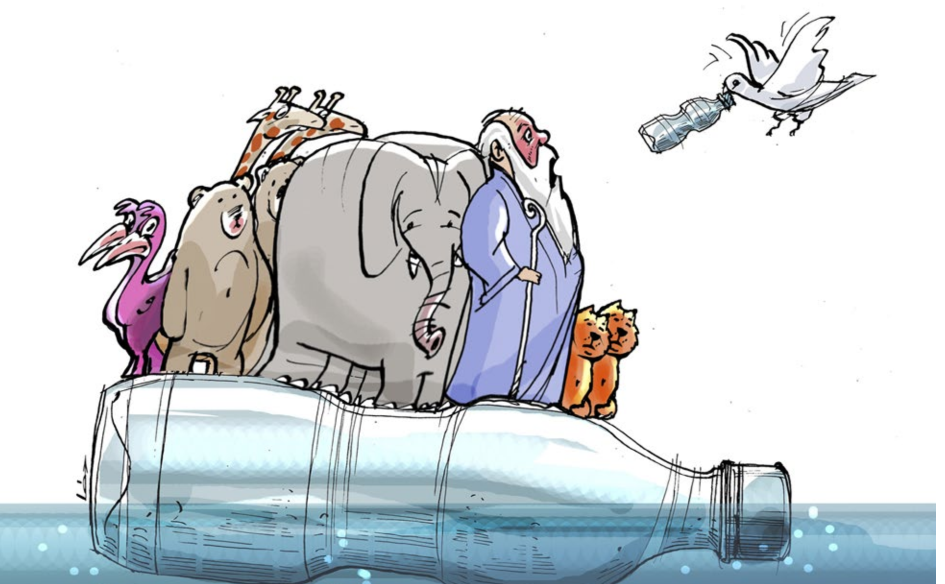

Noé 2018

A szlovákok is felfedezik Márait

Az egyik legnagyobb szlovákiai napilap a SME (Vagyunk), terjedelmes, fényképekkel illusztrált, két újságoldalas írást közöl (2019. febr. 23) Márai Sándorról, különös tekintettel szülővárosára, Kassára.

Mielőtt a fenti cikk tartalmát ismertetnénk, bevezetésként szükséges rögzíteni néhány múltbeli történést és folyamatot. Közismert, hogy az 1948-ben nyugatra emigrált Márai Sándor (1900–1989) a kommunista rendszer idején, a szovjet blokk országaiban, kiátkozottnak számított. Nevét sem volt szabad leírni vagy nyilvánosan kimondani. A magyar olvasók egy része azonban számontartotta, és a rendszerváltozást követően, Márai neve újra kezdett visszatérni az irodalmi életbe és a közgondolkodásba. Így volt ez a mai Szlovákiában lévő Kassán is, Márai szülővárosában, ahol az ottani magyar szervezetek, elsősorban a CSEMADOK, majd később a Polgári Klub tevékenysége révén intenzíven ápolni kezdték Márai emlékét és szellemiségét.

A kilencvenes évek elején nem csak hogy a szlovák lakosság, de még az irodalmi értelmiség döntő többsége sem ismerte Márai nevét. Ezért hevesen támadták az író munkássága előtt tisztelgő kassai magyarokat. A szlovák lapokban éles hangú cikkek jelentek meg, amelyekben Márait „fasisztának", és „irredentának" bélyegezték. S mikor kiderült az eredeti neve, Grosschmid, akkor pedig kapásból lezsidózták. A kassai magyar szervezetek azonban nem adták fel a harcot és szívós, kitartó munkával elérték, hogy a város szlovák vezetése elfogadta Márait, mint kiváló magyar írót, aki egész életében különös ragaszkodást és tiszteletet érzett Kassa iránt, ahol ifjúságát töltötte. Márai elismertetésében különösen pozitív szerepet játszott Kassa akkori főpolgármestere, Rudolf Schuster, a későbbi szlovák köztársasági elnök, akiről közismert, hogy németajkú felmenőkkel rendelkezik, csak úgy mint Márai, aki szepességi német (zipser) gyökerekkel bírt. Közben a könyvkiadás is hozzájárult Márai szlovákiai megismertetéséhez. Az utóbbi negyedszázadban a Kalligram Könyvkiadó 17 kötetét jelentette meg szlovák fordításban. A folyamat azonban nem volt egyszerű és konfliktusmentes. Nem egészen tíz évvel ezelőtt is még a Kassán felállított Márai-szobrot, szlovák szélsőséges egyének megtámadták és meggyalázták. Mára a szlovák közvélemény is lassan kezdi elfogadni Márait. Ennek egyik kézzelfogható jele a bevezetőben említett írás is.

A terjedelmes írás nagybetűs címe: *„Nagy szerelmi történet. Egy férfi, aki szereti városát."* Alcíme pedig: *„Harminc évvel ezelőtt hunyt el távoli száműzetésében a kassai születésű író, Márai Sándor. Németországban, Olaszországban vagy Spanyolországban a művei bestsellerek."* Magából az írásból kiderül, hogy a nagy szerelmi történetre való utalás Márainak és szerelmének, majd feleségének, Lolának (Matzner Ilona) a viszonyára vonatkozik. A szerző *Peter Getting,* ugyanis írásában többször hivatkozik a 2017-ben magyarul, majd 2018-ban szlovákul is megjelent Lola könyve c. nagysikerű kötetre, amelynek szerzője Ötvös Anna Kassán élő történész.

Getting írásában található idézet, egy kassai városi idegenvezető írásából jól illusztrálja a rendszerváltozás előtti időket: *„Márairól csak a kommunizmus bukása után lehetett beszélni, addig egyáltalán nem jelent meg az irodalmunkban. A Nyugat-Európából érkező turisták szoktak rákérdezni."*

A szerző szövegeiben Márai egyetemességét hangsúlyozza, megemlíti ugyan, hogy magyarul írt, de az egész világon ismerik és értékelik. Ilyen alcím alatt, hogy *„Kassa mint világnézet"* a következőket írja: *„Márai műveiben korának eredeti krónikása volt. Írásai egyáltalán nem elavultak. Nagyon tájékozott volt a modern irodalomban. A Kassán megjelenő Kassai Napló-ban és a Szabadság c. újságban Franz Kafka új stílusú elbeszéléseinek fordítását közli. Ezek 1921-ben jelentek meg, tehát ez az első Kafka-fordítás a mi területünkön (*Értsd, Szlovákiában – ford.VS*). Márai tehát azon kevesek közé tartozott, akik Kafkát még életében elismerték."*

Figyelemreméltók és ritkaságszámba mennek a szerző Kassáról szóló megállapításai, amelyeket érdemes szintén szó szerint idézni: *„Kassa azon szlovákiai városok közé tartozik ahol az elmúlt évszázad etnikai tisztogatásai során eltűnt az eredeti lakosság, és kezdetét vette a más etnikumok által végrehajtott városi gyarapodás tagadása. Tény, hogy Márai soha nem tudta megemészteni, hogy Kassát Csehszlovákiához csatolták. Amilyen érzékenyen érintette őt a zsidók üldöztetése a háború alatt, ugyanolyan fájdalommal figyelte a magyarok és németek üldöztetését is a háború utáni Csehszlovákiában, szintén a kollektív bűnösség elve alapján."* Ilyen őszintének tűnő mondatokat szlovák szerzőtől, szlovák lapban valóban ritkán olvashatunk. Reméljük, hogy nemcsak őszintének tűnnek, hanem valóban azok is. Márai szellemisége és gondolatai tehát tovább élnek és békítően hatnak.

VaSa

Márai Sándor Emlékkiállítás Kassán

Kassán 2019. január 22-én, a Magyar Kultúra Napja alkalmából megnyílt az állandó Márai Sándor Emlékkiállítás. Az irodalmi emlékhely létrejöttét hosszú előkészületek, tárgyalások és munkálatok előzték meg.

Márai Sándor kultuszának ápolása szülővárosában, Kassán hivatalosan 1991-ben kezdődött, amikor a Grosschmid család egykori tulajdonát képező Mészáros utcai ház homlokzatán elhelyezték az író emléktábláját. Öccse, Radványi Géza filmrendező emléktábláját 2016-ban leplezték le. 1998 májusában a ház földszintjén megnyílt a Márai Sándor Emlékszoba, ahol azóta már több kiállítás is bemutatta a város híres szülöttének életét és életművét. E szerény emlékszobát most hiánypótló és a világon egyedülálló kiállítás váltja fel, amelynek célkitűzése, hogy méltóképpen képviselje Márai Sándor emlékét az író életében központi szerepet betöltő városban.

A magyar állam támogatásával 2017-ben a Csemadok Kassai Városi Választmánya megvásárolta Grosschmidék egykori lakásának nagyobb részét, és a lakások tulajdonosa lett. Az azóta, sajnos elhunyt Kolár Péter a kiállítás létrehozására Mészáros Tibor muzeológus – könyvtárost, a Petőfi Irodalmi Múzeumban letétbe helyezett Márai Sándor hagyaték gondozóját kérte fel. Mellette két neves szakember, Kemény Gyula látványtervező és Széki András grafikus vett részt a kiállítás tervezésében és megvalósításában. A Csemadok részéről a munkájukat segítette Ötvös Anna történész, a kivitelezést pedig Köteles Szabolcs, a Csemadok Kassai Városi Választmányának elnöke irányította. A Szlovák Nemzeti Múzeum, azon belül is a Szlovákiai Magyar Kultúra Múzeuma, Jarábik Gabriella igazgatónő vezetésével 2018 novemberében vállalta az emlékkiállítás üzemeltetését. A kiállítás tehát a szlovák és a magyar fél együttműködésének eredményeképpen jött létre.

Az emlékkiállítás öt helyiségben mutatja be a száz évvel ezelőtti, korabeli várost, a lakást, a családot, Márai Sándor életét és életművét. A cél, hogy az a világ, amely a műveiben is szerepel, most valóságos helyszínként is elérhető legyen mindenki számára. Viharos, kalandos életútja után most visszakerülhet a kiinduló- és nyugvópontra, ahonnan elindult, ahová egész életében visszavágyott, ahol élni és alkotni szeretett volna, de a történelmi események ezt megakadályozták. Most mindez megvalósulhat egykori házukban, lakásukban; hazakerült, itt van köztünk, beszélünk róla, olvassuk a műveit, mi magyarok és mások is szerte a világon.

Ötvös Anna

Monarchia mulató, avagy Sag schon, igen!

A Svung – Bécsi Magyar Színkör március 21-én és 22-én adta elő már jól ismert darabját, a „Monarchia mulató, avagy Sag schon, igen!"-t. A Színkör évek óta működik együtt a Pygmalion színházzal, ahol ismételten teltházas műsorra került sor.

A hatalmas érdeklődésre való tekintettel a jegyek hamar elfogytak, a második előadáson még pótszékekre is szükség volt. A társulat tagjai az elmúlt évhez képest változtak, így a szereposztás is eltért a tavaly bemutatott darabtól. De ez mit sem változtatott a darab minőségén. A színészek jól játszottak, gyönyörűen énekeltek és a rendezés is kiváló volt.

A darabban „egy képzeletben létező kisváros képzeletben létező szórakozóhelyén, a Monarchia mulatóban rendszeresen műsort ad egy képzeletben létező, szegény színtársulat. A túlélésért játszanak. Mikor már maga a mulató léte is végveszélybe kerül, különös elhatározásra jutnak a társulat tagjai: elrabolják a környék dúsgazdag özvegyének fiatal unokahúgát, abban a reményben, hogy az érte kapott váltságdíjból megmenthetik munkahelyüket, a Monarchia mulatót. Az emberrablás sikerül, ám az élet ezúttal sem olyan egyszerű, ahogy azt néhány jóhiszemű komédiás elképzelte…"

A műsorban elhangzott néhány két világháború közötti, bécsi és budapesti, német és magyar nyelvű kuplé, sanzon, orfeumi dal, illetve színre vitték Karinthy Frigyes és Rejtő Jenő egy-két kabaréjelenetét is.

Aki esetleg lemaradt, de szeretné megnézni a darabot, április 13-án újra játszik a társulat.

Írta és rendezte: Pohl Balázs

Szereplők:

Dombóváry, a primadonna: Rongits Noémi
Kovász, a bonviván: Sebestyén Kristóf
Valkóczy, a szubrett: Bajka Kinga Csengele
Ignác, a táncoskomikus: Spiegel János
Komócsin, a zongorista: Ablonczy Bertalan
Benőiné, gazdag özvegy: Blaskó Katalin
Molly, az unokahúga: Fazekas Csilla
Zádorné, a tulaj: Németh Anikó
Paxián: Pohl Balázs

www.svung.at

Kalmár E.

GÖMÖRI GYÖRGY 85 ÉVES

Jó karban lévő, peckes öregúr Gömöri György, akivel szerdánként Észak-London egyik olasz presszójában jókat beszélgetünk irodalomról és angolos visszafogottsággal vitázunk nem annyira a brit, mint a magyar politikáról. Költői termése most se csappan, bár rászokott a prózaversre, ami persze könnyebb kenyér, de megköveteli, hogy a sorokban, – ha már nem csilingelnek – mondanivaló legyen, tehát oda is mondogat. Legújabb kopogós húszsorosa például arról panaszkodik, hogy szülővárosában, úgymond, „elhazudják az ő kis októberi forradalmát."

Gömöri György, a lengyel szakos hallgató, egyetemi újságot szerkesztett ötvenhatban és egyik szervezője volt a lengyelekkel rokonszenvező diákfelvonulásnak, amiből végül forradalom támadt. Menekülnie kellett, Angliában kötött ki. Az oxfordi egyetemen is lengyel szakos lett. Amerikai kitérő után a lengyel irodalmat a változatosság kedvéért a cambridgei egyetemen tanította évekig. Manapság a londoni egyetem kutatója. Érdeme, hogy a magyar költőket szorgalmasan fordítja lengyelre és angolra.

Tizenkét magyar verseskötete jelent meg és négy angol nyelvű, egy lengyel nyelvű. Díjak sorát nyerte el, például az olasz Quasimodo-díjat és a Pro Cultura Hungarica-t. Öröme van a hitvesi gondoskodásban, gyermekeiben és unokáiban. Úgy tűnik, van benne elegendő szusz, hogy még sokáig írja költeményeit, a lapoknak pedig szösszeneteit. Hiszen az ihlet és a nemes felhaborodás egyaránt jót tesz a vérkeringésnek. Isten éltessen Gyuri!

Sárközi Mátyás

In Memoriam Mercz László

2019. január 24-én, méltósággal viselt hosszú betegsége után elhunyt Genf egyik meghatározó magyar személyisége, Mercz László, a Genfi Magyar Kulturális Központ elnöke.

Mercz László 1940 tavaszán született Budapesten. Édesapja munkájának köszönhetően gyermekéveit több vidéki településen töltötte. Pannonhalmán érettségizett, onnan a Műegyetemre vezetett útja, ahol villamosmérnöki diplomát szerzett.

1968-ban a Nehézipari Minisztérium megbízásából Párizsba utazott, hogy a Ganz-MÁVAG részére nagyméretű számítógépet juttasson Magyarországra. A számítógép megérkezett Budapestre, ő azonban nem tért vissza Magyarországra. A Control Data Corporation amerikai cég párizsi részlegénél talált állást, ahol elsősorban utasszállító repülőgépek számítógépes tervezésében (Concorde, Airbus) tevékenykedett. A cég megbízásából a 70-es évek elején a Genf melletti Ferney-Voltaire-i központjába került családjával; itt kezdődött Mercz László genfi pályafutása. 1980-ban mint számítástechnikai tanácsadó belépett a genfi székhelyű Nemzetközi Távközlési Szervezetbe (UIT); innen ment nyugdíjba 2000-ben.

Mercz László egész életében a tettek embere volt. Amikor megérkezett Svájcba, azonnal bekapcsolódott a genfi társadalmi életbe. 1989-ben újjászervezte a *Genfi Magyar Egyesületet,* melynek elnöke lett, és elindította a *Genfi Magyar Értesítőt.* A *Svájci Magyar Egyesületek Szövetségének* életében is sokat dolgozott. A *Nyugat-Európai Országos Magyar Szervezetek Szövetsége* etikai bizottságának a tagja volt. Második feleségével, dr. Ágoston-Mercz Katalinnal együtt, nélkülözhetetlen munkájukkal hozzájárultak a *Genfi Magyar Katolikus Misszió* életéhez is.

Szabó Zoltán halála után vállalta a *Magyar Könyvtár* rendezését, illetve átalakításának felelősségét. Így hívta életre annak utódját, a *Genfi Magyar Kulturális Központot*, ami kevesebb könyvvel, de több programmal várja azóta is az érdeklődőket. Úgy vélte, hogy más nagyvárosok mintájára Genfben is kell létesíteni egy nagyobb szabású kulturális intézetet, és a mostani szerény Központban a majdani intézet csíráját látta.

Súlyos betegsége ellenére még az utolsó éveiben útjára indította régi nagy tervét: szobrot állítani Genf városában az 1956-os magyar szabadságharc emlékére. A sikeres pályázat és a majd háróméves szervező munka eredményeként a magyar kormány és Grand-Saconnex város támogatásával 2018 novemberében felavatták – még Mercz László jelenlétében – az emlékművet, Párkányi Raab Péter szobrász alkotását. A szobor Grand-Saconnex-ban, a Parc du Château-Pictet-ben, több nemzetközi intézmény közelében került felállításra.

Knoll Petra

Egy közép-európai halálára

77. életévében hosszú betegség után 2019. március 3-án elhunyt dr. Horst Haselsteiner emeritus egyetemi tanár, az Osztrák Tudományos Akadémia levelező, a Magyar Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagja, számos osztrák és magyar kitüntetés tulajdonosa. 1942. április 2-án született Belgrádban, szabadkai édesanyja után születési neve Beszédes volt. Bécsben nevelekedett, itt végezte középiskolai és egyetemi tanulmányait. Átmenetileg a gráci egyetemen is tanított.

Származásánál fogva három nyelven (magyar, német, szerb) nőtt fel, ami eleve kedvezően hatott elhatározásában, amikor a jog után a történelmet, szlávisztikát és germanisztikát választotta. Elhivatottságal látta el munkáját, közép-európai szellemben ápolta nemzetközi kapcsolatait, és tett szert számos barátra.

Életrajzírói alig jegyzik, éppen ezért nem árt megjegyezni róla, hogy egyetemistaként szerkesztőségi tagja volt az 1967-ben alapított integratio c. kétnyelvű „európai kulturális folyóiratnak. Az osztrák–magyar kiegyezés 100. évfordulója alkalmul szolgált, hogy kortársak véleményét gyűjtötte össze és adta ki magyar kollégájával a folyóirat 1. számában.

MAGA FERENC EMLÉKEZETE

Maga Ferenc 1953. április 10-én Aranyosmaróton született. 1959 és 1968 között alapiskolai tanulmányaiból az első négy osztályt Zserén, a felső tagozatos osztályokat Gímesen végezte. 1968-ban felvették az akkor még meglévő Nyitrai Magyar Gimnáziumba, ahol 1971-ben érettségizett, majd ezt követően a Nyitrai Mezőgazdasági Főiskola hallgatója lett, ahol 1976-ban állattenyésztési technikusi képesítést szerzett.

1977-ben megházasodott, feleségével Ilonkától négy gyermeke született Marianna, Lívia, József és Rita, nevelt gyermekük Szimonka.

Maga Ferencnek már fiatalon megmutatkozott kiváló szervezőkészsége és közösségteremtő tehetsége. Lelkes támogatója a Zoboralja Női Kamarának, egyben a Zsérei Folklór csoport alapító tagja, 1987-től pedig a vezetője, amely ekkor felvette a „Zsibrice" nevet. Ugyanekkor létrehozta az „Ibrice" gyermekcsoportot is, akikkel éveken keresztül bemutatták a zoboralji gyermekjátékokat.

Gyűjtései alapján és feldolgozásában terjesztették a Legénybíró választást, a Legény cihelést, a Tollfosztást, a Zsérei Lakodalmast és a Sárdózást, amelyek máig élő hagyományok Zsérén és a Zoboralján. **Jókai Mária** segítségével pedig feldolgozták a gyermekjátékokat, a Villőzést, a Pünkösdolést, a Karácsonyi Népszokásokat és a Betlehemezést.

Vezetésével többször jártak a csoportok Budapesten a Mesterségek Ünnepén.

A **néhai Hegyi György atya** vezette bécsi magyar közösség katolikus lelkésze meghívására sokszor részt vettek a Szent István Székesegyházban megrendezett magyar nyelvű Szentmiséken. 1995-ben meghívást kaptak Erdélybe a kalotaszegi Mákófalvára, ahol óriási sikert arattak.

Példaértékű volt 1999 és 2000 között a PHARE program keretében *„Emberi kapcsolatok határon innen és túl"* címmel, valamint az *„Esterházy János felvidéki mártír politikus tiszteletére és emlékezetére"* általa megszervezett és megrendezett konferenciák.

Maga Ferenc legkiemelkedőbb érdeme a Szent László lovagkirály 1095. július 27-én Nyitrán bekövetkezett elhunytát megidéző Szent László Emlékmisék kezdeményezése és megszervezése volt. 2004-tól kezdődően 14 éven át Jáky Teodóz Sándor győri bencés atya és személyem bevonásával.

Ezeken aktív közbenjárására szolgálatot vállalt többek között Erdélyből **Böjte Csaba testvér,**

az Anyaországból pedig **Bíró László** tábori püspök **és 2017-ben Veres András** győri megyéspüspök, a Püspökkari Konferencia elnöke.

A Szent László Emlékmisék Maga Ferenc küzdelmeinek és példaértékű érdemeinek köszönhetően, azóta is minden évben a Zoboralján élő Magyar Közösség legnagyobb ünnepévé váltak!

Szívesen fogadott és látott vendégül bárkit, aki a zsérei és zoboralji népszokások, hagyományok iránt érdeklődött. Megszállottan tanulmányozta a magyar történelmet, kiemelten pedig Felvidék és Zoboralja több mint ezeréves múltját. 2018. október 24-i halálával végleg befejezte földi zarándok útját és október 27-én temettük el Zsérén.

Pécsi L. Daniel

KIÁLLÁS EGYMÁSÉRT

Az egyetemes magyar érdekek országhatároktól függetlenül megkívánják az egymásért való kiállást. Ennek szellemében az ukrán nyelvtörvénnyel kapcsolatosan a Nyugat-európai Országos Magyar Szervezetek Szövetsége három nyelvű (angol, ukrán, magyar) felhívással fordult Petro Porosenkohoz Ukrajna elnökéhez. A magyar nyelvű változat alább olvasható

Petro POROSENKO úrnak
Ukrajna elnökének
Kijev

Felhívás Ukrajna kormányához

Tisztelt Elnök Úr!

Valamennyi demokratikusan és európaian gondolkodó ember számára nagy horderejű volt Ukrajna függetlenségének létrejötte. Mindenki abban reménykedett, hogy feltartóztathatalanul Európába vezet a fiatal állam útja. Ez a remény jogosult volt a nemzeti kisebbségek vonatkozásában is. Különösen a magyarok számára elképzelhetetlen ugyanis az ellenségkép Ukrajnával szemben. Most annál nagyobb aggodalommal tölt el minket az a tény, milyen ellenséges magatartást tanúsít kormánya a nemzeti kisebbségekkel szemben. Ukrajnának ugyanakkor szüksége van szövetségesekre, barátokra. Éppen ezért érthetetlen a jószomszédságnak a tőkéjét kockára tenni, nevezetesen az áldatlan nyelvtörvénnyel. Ezzel Ukrajna új oktatásügyi törvényének 7. cikkelyére utalunk, mely kiváltképpen a kárpátaljai magyar tannyelvű iskolai oktatás ellehetetlenülését célozza meg. Érthetetlen ez már csak azért is, mivel az ukrán néppek szenvednie kellett az oroszosítás miatt. Már csak ezért is elvárható lenne, hogy az ukrán kormány felismerje és tapintattal, ráérzéssel kezelje a nemzeti kisebbségek ügyét. Megértse és megbecsülje, fejlődésükben ne akadályozza őket. Vagyis szemmel tartja és biztosítja a nem ukrán nyelvű és nemzetiségű polgárok jogait, biztosítja nyelvük és kultúrájuk megőrzését. Nem asszimilálja, hanem integrálja őket.

A Nyugat-Európai Országos Magyar Szervezetek Szövetsége (NYEOMSZSZ) felhívja figyelmét arra a nagy felelősségre, hogy ne csak az ukrán nép, hanem valamennyi Ukrajna területén élő nemzeti kisebbségnek gondját viselje, és elvárja, hogy megszüntet minden olyan lépést, amelyek a nemzeti kisebbségek elemi érdekei ellen irányulnak, és helyt ad a jogos panaszok orvoslásának.

Bécs – Stockholm – Frankfurt/Main, 2019. január 15.

Deák Ernő, elnök *Bihari Szabolcs, alelnök* *Klement Kornél, alelnök*

Küldetést teljesít a Pozsonyi Kifli

Néhány lelkes fiatal értelmiségi 2010 decemberében alapította meg Pozsonyban, az egykori koronázó városban, annyi történelmi és kulturális esemény színhelyén a Pozsonyi Kifli Polgári Társulást.

Feladatuknak a város népszerűsítését, az itt élők, de az itt tanulók, illetve dolgozók figyelmének ráirányítását célozták meg ennek a régi dicsőségét ismét visszanyerni óhajtó városnak a sajátosságaira, értékeire. A társulás elnöke Bolemant Éva, alelnöke Korpás Árpád, aki rendkívül széleskörű tudással bír a város történelmére, érdekességeire, emlékeire. Olyannyira, hogy az még az itt születetteket vagy a régóta itt élőket is meglepi. Rendszeresen megtartott sétáik ismeretterjesztő jellegűek és mindegyik számos olyan adattal, történettel, valós ténnyel gazdagítja a séta résztvevőit, amelyek a történelemkönyvekben, a lexikonokban, az emberi emlékezetben sem szerepelnek. Az iskolai történelemkönyvekben sokszor nagyon ferdítetten, valótlanul tárgyalják a Felvidék történelmi eseményeivel kapcsolatos tényeket. A társulás megalakulása óta a tolerancia jegyében működik, a békés együttélés és az egyes nemzetek kölcsönös megbecsülését hangsúlyozza és a város, az itt élő nemzetek hagyományait kívánja bemutatni, minden fajta értéket megbecsülve.

Kiadói tevékenységet is folytatnak, legutóbb megjelentették a 2019-es Pozsonyi Naptárt, amely az egykori híres Kozics Ede fotóműhelyében készült archív felvételeket tartalmazza, illetve Viera Kamenická Pozsonyi zsidó mesék című könyvét és a Fadrusz című mesekönyvet Forgács Péter tollából.

A lelkes csapat tevékenységére Pozsony vezetői is felfigyeltek, több díjban, elismerésben részesítették őket, megkapták Pozsony főpolgármesterének díját, a Pozsonyi Kulturális és Információs Szolgálat díját, de a Pro Patria, a szlovákiai magyar helytörténészek szövetségének elismerését is. Legutóbb pedig a pozsonyi Vigadóban megtartott Pozsonyi Bálon nekik ítélték a híres pozsonyi lokálpatrióta színészről Július Satinskýről elnevezett Július Satinský-Pozsonyi áfonya díjat.

A társulás az idén is számos érdekes sétát, előadást, bemutatót tervez az érdeklődők számára. Bemutatják Rigele Alajos szobrászművész munkásságát, a pozsonyi híres kerteket, villákat, a városhoz kötődő neves nőket, az András-temetőt, és Thaly Kálmán valamint Chatam Szófer tevékenységét is.

A Pozsonyi Kifli Társulás idei első sétája szomorú eseményhez kapcsolódott

Száz évvel ezelőtt, 1919 februárjában a várost elfoglaló cseh legionáriusok a békésen tüntető tömegbe löttek. A Vásárcsarnok előtti téren 7 ember vesztette életét, 23 megsebesült, majd az áldozatok temetésén egy 14 éves kisfiút is fejbe lőttek. Korpás Árpád, a társulás alelnöke az ezzel az eseménnyel kapcsolatos sétát ott kezdte, ahol az a díszkapu állt, amelyen a Csehszlovákia megalakulása után a várost elfoglaló új vezetés a cseh legionáriusok kíséretében bevonult a városba. Bár a séta a sortűzzel volt kapcsolatos, alapos ismertetés hangzott el Pozsony életéről a 19. század közepétől, a szabadságharc utáni helyzetről is, és arról ugyancsak, hogy bizony a város lakosságának közel fele akkor még német ajkú volt, majd magyar és valamelyest szlovák. A város 1919-es megszállása, a csehszlovák kormány Szlovákia igazgatásával megbízott minisztériumának Zsolnáról Pozsonyba költözése ellenérzéseket váltott ki az emberekből.

Egyszeriben átnevezték az utcákat, tereket, a Petőfi-szobrot bedeszkázták, bezárták a magyar Szent Erzsébet Tudományegyetemet, sok magyar vezetőt megfosztottak állásától, a magyar intézményeket, társaságokat nem ismerték el. Az emberek érzékelték, hogy addigi életük megváltozott, ezért nem sok kellett ahhoz, hogy a magyar és a német szociáldemokrata párt által szervezett demonstráción részt vegyenek, ahol elsősorban szociális követeléseiket hangoztatták. A megmozdulás Pozsony olasz katonai parancsnoka, Riccardo Barreca engedélyével zajlott, aki nem tudott arról, hogy a tömegben cseh legionáriusok is elvegyültek. Arról, hogy mi váltotta ki a legionáriusok dühét, aminek következtében elkezdtek löveldözni, több magyarázat is született. Az egyik, hogy egy cseh legionárius letépte egy kisfiú kabátjáról a kokárdát, amire a tömeg dühösen reagált, a másik, hogy az egyik ablakból magyar zászlót dobtak le, a harmadik pedig, hogy a tömeg hógolyóval kezdte dobálni a legionáriusokat. Erre fel lőttek a tömegbe, amely a környező utcákba menekült. Hét halott és 23 sebesült áldozat maradt a Vásártéren. Amikor Barecca a tett színhelyére ért, hogy a katonákat visszaparancsolja a laktanyába, egy közkatona egyszerűen lelőtte. További áldozata is volt az eseménynek, egy 14 éves kisfiú, Hubert Károly a halottak temetésén a cipőjét bekötve lehajolt, az egyik katona pedig úgy vélte, a fenekét mutatja neki és tétovázás nélkül fejbe lőtte. Az áldozatokat a Csalogányvölgyi temetőben temették el, ahol a pozsonyiak és a különféle szervezetek, társulások képviselői évtizedek óta megemlékeznek róluk. Bár hangsúlyozzuk a megbocsátást, de feledni nem szabad. És a pozsonyiak nem is felednek még egy évszázad múltán sem. A Pozsonyi Kifli Társulás sétája minden olyan helyszínt bemutatott, amely ehhez a szomorú eseményhez kapcsolódik.

Bizonyára következő sétájuk is hasonlóan történelemhű és tanulságos lesz. A Pozsonyhoz kötődő eseményekről, sajátosságokról, személyiségekről beszámolunk a továbbiakban is, hiszen az egykori koronázóváros, a pozsonyi diéta székhelye, számos jelentős ember szülőhelye, illetve lakhelye volt . Érdemes megismerni ezeket, és persze igyekezni, hogy ne merüljenek el a feledés homályában.

Benyák Mária

Mozogjunk egy egészségesebb életért!

Testre szabott Pilates tréning speciális gépekkel.
Kifejezetten idősebbeknek is.
Privát Studió Schwedenplatz,
Dani Zoltán, Tel: 0650 344 1968

A 30 éves Murataj méltatása

A megmaradáshoz, a nemzeti lét megőléséhez, a közösségi összetartozás tudatosításához kell az anyanyelv, a beszélt és írott szó. Tudta ezt Vlaj Lajos, Varga Sándor, Szomi Pál, Báti Zsuzsa, Gábor Zoltán, Szúnyogh Sándor, Varga József, Bence Lajos és Göncz László is. Az autonóm muravidéki magyar irodalom megalapozói ők, akik az 1980-as évek végén látták az idő eljövetelét arra, hogy önálló lap jelenjen meg a magyar szellemi alkotások, az irodalmi művek, a társadalomtudományi írások, a művelődési és kritikai publikációk közzététele érdekében.

Az önálló folyóirat a Murataj 1988-as létrehozását megelőzően már kereste helyét, rendszeres publikálási fórumát a muravidéki magyar irodalom. A hetvenes évek elején indult időszaki kiadvány a „Lendvai Füzetek", majd később a nyolcvanas évek közepétől a „Népjság" irodalmi mellékleteként Szúnyogh Sándor szerkesztésében öltött testet a szellem embereinek elszánt törekvése.

Szúnyogh Sándor így ír: „Legyen a **Murataj** vidékünk tükre, irodalmi munkásságunk szócsöve és alkotótevékenységünk szigorú porondja, ahol csatákban izzik a toll és érik az agy."

Az 1986. március 28-án megjelent második mellékletben pedig dr. Varga József ezt írja: „Nagyon örülnék, ha éppen a **Murataj** lenne az az alkotóműhely, amelynek a különböző tárgykörű tudományos, értekező, bíráló, művészeti, szépirodalmi stb., írásai – a fiatalok és az idősebbek tollából egyaránt – optimista derűlátásra bírná a Muravidéken élő magyar nemzetiség teljes érvényű jogainak szorgalmazóit és megvalósítóit; s az alkotás ténye oszlatná el a beolvadás valóságát... biztosítaná a megmaradásunkat."

Ezen gondolatok jegyében 1988-ban jelent meg a muravidéki magyarság új folyóiratának, a Muratájnak első száma. Irodalmi, művelődési, társadalomtudományi és kritikai folyóirat. Szerkeszti a szerkesztőbizottság: Báti Zsuzsa, Bence Lajos, Kósa Jenő, László Hermina, Magyar Margit, Szúnyogh Sándor és Varga József. Felelős szerkesztő: Varga József, szerkesztőhelyettes: Szúnyogh Sándor. Lektorok: Bence Lajos, László Hermina.

A felsoroltak közül ki kell emelnünk Szúnyogh Sándor és Varga József nevét. Elsődlegesen azért, mert a muravidéki irodalmi élet önállósága szempontjából oly fontos kötet, a Palkó István szerkesztésében megjelent Tavaszvárás szerzői voltak. Költői és prózaírói munkásságuk a későbbiek során még inkább kiteljesedett, így teljesen indokolt volt az a törekvésük, hogy létrehozzanak olyan periodikát, amely állandó megjelenési lehetőséget biztosít, nemcsak a költőknek és prózaíróknak, hanem más, a muravidéki magyarsághoz kötődő alkotóknak is.

A folyóirat első száma háromszáz példányban látta meg a napvilágot, melynek főszerkesztője dr. Varga József, a lap kiadója a Magyar Írócsoport lett, majd a Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet jegyzi 1995-től.

Köszöntöm az ünnepeltet, a harmincéves Murataját! Jelenlegi, régi szerkesztőit, munkatársait, azokat is, akik elmentek, de emlékezetünkben, írásaikban, művészetükben és emberségükben örökre velünk maradnak.

Hála ötletadó gazdáinak, szerkesztőinek, minden munkatársának és közreműködőjének, hogy harminc éven át szinte észrevételnül és mégis hatékonyan végzett két kiemelt nemzetmentő feladatot: a tudatformálást és az anyanyelvfejlesztést.

A kisebbségi irodalomnak történelmi feladata a nemzeti-nemzetiségi tudat, a közösségi összetartozás, a szellemi hagyományok fenntartása, az anyanyelvi kultúra és mentalitás védelme és gondozása.

A Muravidéken ezért egyetlen tollforgató sem lehet csak „irodalmár", csak „művész". Vállalnia kell a történész, a szociológus, a néprajzkutató, a publicista és a kultúraszervező feladatait is.

„Legfőbb cél az öneszmélés, a nemzeti érzés, az identitás felébresztése, ezek mellett pedig az itteni irodalom horizonttágítása, új törekvések, alkotók bekapcsolásával" – vallott a még irodalmi mellékletként megjelenő Murataj küldetéséről 1994-ben megjelent „Írott szóval a megmaradásért" című könyvében Bence Lajos.

Kepe Kocon Lili, Lendva

SZÍNHÁZI ÉLET BUDAPESTEN

A Nemzeti Színház igazgatója úgy fogalmazott a Madách Nemzetközi Színházi Találkozó, valamint a Nemzetiségi Színházak Fesztiválja alkalmából, hogy a színház a párbeszéd helye. A kölcsönös támogatás és együttműködés nemcsak a kultúra képviselőire gyakorol élénkítő hatást, hanem a publikumra is, legalábbis így szeretne hatni a világra. A budapesti színházak szépen teltek, némely darabra nem lehet jegyet kapni vagy várni kell a jó szerencsére, a következő vagy további előadásokra. Szenvedélyes elhivatottsággal keresik és találják meg a világszínvonalat magyar szinten, mind a közönség mind a művészek. Minden műfajban egyesíti a nemes hídépítő szándék a nemzetközi sztárokat és a magyar csillagokat. Innováció az új varázsszó, és a folyamatos megújulás szinte kötelező minden intézmény számára, ami megnyilvánul célzatos kommunikációjukban. Vitathatatlan a siker, hiszen a nézőszám bizonyít, a kritikának vagy kritikus léleknek nincs helye. Óriási anyagi támogatással nem önzetlen, de igenis politikai befolyásolási szándékkal vonják össze a színházi produkciókat különböző művészeti ágazatokkal, így fesztiválprogramokkal is. Vonzóan erős előadásokkal mutatkoznak be a Budapesti Tavaszi Fesztivál, a Régizene Fesztivál, a Budapesti Wagner Napok vagy akár frissebb könnyűzenei fesztiválok. A színpadok programjában megtaláljuk a klasszikusokat, mint Moliere – Jean-Baptiste Poquelin – *Tartuffe-jét* vagy *Képzelt betegét*, Madách Imre *Ember tragédiáját*, a modernek között pedig például Anton Pavlovics Csehov *Cseresznyéskertjét*, Tennessee Williams *Vágy villamosát*, Vecsei H. Miklós, Vörös Róbert és Eszenyi Enikő *Diktátorát* és Molnár Ferenc *Játék a kastélyban* című művét vagy a közismert Betty *Comden,* Adolph *Green,* Arthur Freed, Nacio Herb *Brown* musicaljét, az Ének az esőben alkotást.

Kiemelten fontos a jövő közönsége: kedvező bérletek, családi programok, ifjúsági előadások, iskolák számára meghirdetett programok, foglalkozások, versenyek és játékok. Így nem kizárólag a művészutánpótlásra fektetik a hangsúlyt, de nem feledik az emberek szórakozási kedvét sem a színházakra irányítani. Céljuk a fiataloknak, mint jövőbeli színházlátogatóknak és színházrajongóknak a meghódítása. Egy jónevű pékműhelyből származó kakaóscsiga árának négyszereséért egy tizenéves helyet foglalhat a karzaton. Mindenki megtalálja az igényének és ízlésének megfelelő színházat, legyen az az Erkel Színház, a Budapesti Operett Színház, a Nemzeti Színház vagy a Vígszínház. Fesztiválok, mint a Nemzetiségi Színházak Fesztiválja kielégítik az önismereti élményszínházak rajongóit. Kiegészítésül szolgálnak az egyedi előadások, művészek és szórakoztatóipari irodák szervezésében.

A színpadkép, a kosztümök tervezése és kivitelezése, a dramaturgiai és rendezői felfogás hatékonyan követi a nemzetközi zeneszínházak trendjét. A takarékos kivitelezés ellenére bravúrosan kielégítik a mai fiatal kívánalmait részben meglepő, részben simogató, lényegre törő újításokkal. A rendszeres színházjárók, közöttük leginkább a bérlet tulajdonosok, megtalálják a tőlük elvárt programok és árak összhangját. Az érzékeny komolyzene kedvelői előnyben részesítik a hangversenyeket, legyen az vendégszereplés, kamarazene vagy dzsessz-koncert.

A darabok kiválasztása vagy pontosabban a szezon programjának összeállítása a színházak és a fesztiválok sikerének titka és záloga. A harmonikus együttműködés mégsem teljes, nincsenek egymással összhangban a programok, csak az megfelelő, ami jól eladható, felhasználható és előnyös politikai háttérrel rendelkezik, pl. hiányzik az igény egy állandó idegennyelvű színházra. Egyéni, nem intézményektől függő idegennyelvű előadások nem találnak támogatót; nincs keletje a kisebb kísérletező független színháznak vagy színművészetnek. Nem a szaktudás vagy a nemzetközi elismertség a döntő kiválasztási szempont, és ez még a különféli művészekre is vonatkozik, – noha kivételtel – hiszen ez is zavarná a felülről befolyásolt összképet. Természetesen bizonyos mértékig alkalmazkodniuk kell látogatóikhoz, mivel mindegyik saját publikummal is rendelkezik. A nagyközönség számára a színház a szórakozás, a kikapcsolódás és a társadalmi élet színhelye.

Homonnay Lea

Wohner Dóra

Ki vagy te idegen én?

– Az első bécsi lépések –

Na de miért Bécs? – kérdezik sokan azóta is, a választ azonban sosem egyszerű megtalálnom. Olyankor mondok mindent: hogy az otthontól ugyanolyan messze van, mint Budapest, hogy ingyenes és kiváló az oktatás, hogy közel Magyarország, nagyon jó a vasúti összeköttetés és mégis külföldön tanulhatok… De, hogy valójában miért választottam ezt az utat, az a mai napig rejtély, mint ahogy az is, ki is vagyok én itt valójában.

Három év kellett ahhoz, hogy feltegyem magamnak ezt a kérdést. Eddig túlságosan lenyűgözött a kultúra és az örök változásban keringő nagyvárosi forgatag. Aztán megálltam egy pillanatra és megkérdeztem: „Ki vagy te és mit csinálsz itt tulajdonképpen?"

Érdekes, hogy ha az embert külföldre sodorja a sors, a hazájában is idegenné válik. Számomra a továbbtanulás nem csak a családi fészekből való kirepülést jelentette, de a Magyarországtól való elszakadást is. A külföldi ismeretlenbe rohantam, menekülve az otthoni rendszerváltozás okozta esetleges válságok elől. És hogy megleltem-e a menedéket? „Lernt Deutsch!", írja a filctoll a migráció szimpatizánsainak plakátjaira ma is. Miután elsajátítottam a nyelvet, az osztrák és német irodalom megtanított, hogy lehet azt szeretni is. Annak ellenére, hogy ma már nem okoz gondot a kommunikáció, a feszes figyelésben mégis mindig elfáradok egy kétórás találka során. Talán sosem lesz az igazi. Idegen vagyok. De vajon azért vagyok idegen, mert úgy kezelnek, vagy, mert én érzem magam annak?

Esténként a kollégiumi szoba ablakán kifelé kémlelve gyakran foglalkoztatnak hasonló kérdések. Csillogó szemű autósorok kígyóznak a csatorna feletti úton, én pedig azon gondolkodom, hogy sötét van, de nem komorság, mert az élet adta lehetőség, hogy itt lehetek, mindig melegséggel tölt el. Mintha vízimalom hajtaná emlékein képeit körbe, körbe, amikor belenézek a tükörbe, bambán, szembe önmagammal és nyugtázom, hogy itt vagyok. Itthon vagyok otthon is, itt is, ott is és közben sehol sem.

Az ember minél messzebbre fut, annál világosabbá válik, mennyire fontosak a gyökerei. Na persze a gyökérnek nem az az ága, amelyik azt kiabálja, hogy „Hazaáruló!", hanem a másik, aki rám kacsint a négyes metrón, miközben édesanyámmal telefonálok. Különös, hogy külhonban a magyar emberek sokkal előzékenyebbek egymással, mint otthon. Talán azért, mert itt magyarságunk különleges. Talán, mert az idegenség összeköt. Aki sosem hagyja el szülőföldjét, nem tudhatja milyen érzés az utcán lopva magyar szó után loholni. Milyen magyar emberre magyarul mosolyogni és szemtanúja lenni annak, amikor nemzeti ünnepünkön kokárdát tűzve emberek százai büszkén fedik fel magyarságukat.

A külföldi élet új értelmet ad a magyar szónak. Itt fedeztem fel én is a magyar nyelv és irodalom igazi gyönyörűségét, az anyanyelv ajándékát. Honvágyamban Márai és József Attila vigasztaltak, szerelmi bánatomon Juhász Gyula, Szabó Magda és Tóth Krisztina könnyítettek, legmélyebb gondolataimat pedig Kosztolányival osztottam meg. Persze a vidámság sem maradt el. A mókában legkedvesebb társam azóta is a jó öreg Karinthy. Az irodalom és a művészet segített nekem összetartani magam, kitartani, nem elveszni a hatalmas tömegben.

Csakugyan, a nagyvárosi lét fragmentáltsága nem segített a nemzeti identitás kérdésének megoldásában. A forgatag inkább összekuszál, mintsem válaszokat ad. Talán azért keresi sok alkotó a város nyújtotta inspiráló környezetet, mert itt sok kérdés merül fel és van lehetőség a válaszkeresésre.

Mindenesetre a társadalom törmelékessége jól tükrözi a benne élők személyiségének szilánkosságát. Sokan fuldoklunk a modernség adta milliónyi lehetőségben, aminek eredményeként sokszor képtelenek vagyunk észszerű döntéseket hozni. Hiszen minél nagyobb a választék, annál nehezebb a választás, de megfontolt döntéshozatalra alig van idő. Mindenki mindig rohan valahova és a folyamatos mozgásban az emberek többsége nem is tudja, miért megy és hogy ami valójában hiányzik, az a csendes mozdulatlanság. Ezt azonban egy nagyvárosban elérni majdnem képtelenség. Még Bécsben is, annak ellenére, hogy Ausztria fővárosa tényleg a világ legélhetőbb helye. Itt is ugyanúgy süt a nap és a madarak csicsergése sem más. Ezekről mindig az otthon jut eszembe. És hogy az ég is ugyanúgy borul az emberekre, az is csak azt bizonyítja, hogy valójában semmi sem más, csak mi tesszük azzá.

Wohner Dóra

1995. június 24-én született Zalaegerszegen. 2015 óta Bécsben él. Tanulmányait a Bécsi egyetem, angol és amerikai tanulmányok, és hungarológia alapszakjain végzi, legutóbb fél évet töltött tanulmányúton Angliában.

Írása jelen számunkban jelenik meg először nyomtatásban.

EU-identitás

JELEN SZÁMUNK KÉPEI

Arcok és álarcok – Léphaft Pál karikatúra-kiállítása Zágrábban.

A farsang szent bohózat, amelyben mindenki levetheti ábrázatát és feloltheti igazi álarcát. Ebben teljesen megegyezik a karikatúrával, amely újságban vagy kiállítótermekben igyekszik az év minden napján az egyértelmű kétértelműség követelményeinek megfelelni. A regulák világában a farsang az az időszak, amikor mindenki kedve szerint lehet herceg, vagy hercegnő, néha mindkettő egyszerre. A nagyböjt előtti időszakban, rövid időre mindenki angyali és ördögi jelmezt öltheti, csupán arra kell figyelnie, hogy a pajzánság ki ne maradjon kelléktárából, hiszen mindannyian a szemérem szoknyája alól bújtunk ki.

A Zágrábi Magyar Intézetben megrendezett karikatúra-kiállítás megnyitója mindezen követelményeknek megfelelt. A szép számban megjelent érdeklődőket a márkinak öltözött igazgató, Dezső János köszöntötte, majd Klemm József, a vajdasági Rádió és Televízió vezérigazgató helyettese méltatta Léphaft Pál munkásságát. A karikatúrák szerzője saját védelmére csak annyit tudott felhozni, hogy – Nem az a karikatúra, amit a nagyra becsült szemlélő a falon lát, hanem az, amit ezek kapcsán gondol. Az Ady Endre Magyar Kultúrkör Vegyeskara, Jakobcsics Péter irányításával üde farsangi hangulatot teremtett. Volt itt úriember, pilóta, cowboy, hercegnő és tollboával ékesített dáma, márki, bohóc és civilek, kik arcuk alatt rejtegették álarcukat. A legsikeresebb jelmezeket viselők elismerésben részesültek. Egyszóval farsang volt a karikatúrák alatt. A horvát és magyar érdeklődők, résztvevők nagy megelégedésére szalagos fánk és jóféle borok segítették a megnyitó utáni társalgást. A rendezvényt a házigazda Zágrábi Magyar Intézet, Zágráb Város Magyar Kisebbségi Tanácsa, valamint az Ady Endre Magyar Kultúrkör szervezte.

A kiállítást megnyitó és méltató Klemm József fanyar és kesernyés gyümölcsnek nevezte Léphaft Pál művészetét.

Duray Miklós

A felvidéki magyar kitelepítettek emléknapja

2012 óta április 12. a felvidéki magyar kitelepítettek emléknapja, 1946-ban ezen a napon indították útjára a lakosságcserére kijelölt felvidéki magyarok csaknem kétszázezres tömegének első csoportját – Felsőszeliből.

Közép-Európában, ami többé-kevésbé Nagy Lajos királyunk uralkodási területével, később a Habsburg Birodalommal azonosítható, a népességet átalakító elképzelések, elsősorban a hatalmi politika részeként jelentek meg. A Magyar Királyságnak a török hódoltság alóli felszabadulása indított el egy olyan központilag, a császári udvarból irányított telepítéspolitikát, aminek a racionális, gazdaságpolitikai oka nem vitatható, de etnikai és hatalmi irányultsága annál nyilvánvalóbb és kérdésesebb volt. A történelmi Magyar Királyság teljes bekebelezése volt a cél már a 17. század utolsó harmadától. Ez részben párosult a protestáns ellenességgel, részben a magyarországi történelmi közigazgatásnak az osztrák örökös tartományokéhoz idomuló átalakításával, a magyar nemességnek az Aranybullában lefektetett ellenállási jogáról és a szabad királyválasztás jogáról való lemondatásával (1687. november 10.) és a 17. század végétől ugyan gazdasági racionalitástól vezérelve, de etnikai célzattal szervezett betelepítéssel.

A késő középkori Magyarország népessége a török hódoltság végére alapvetően átalakult. Népességének kétharmada eltűnt, a magyar etnikumnak a hódoltság előtti 85%-os aránya kb. 50%-ra csökkent. Csakhogy száz évvel később, az 1780-as években a tudatos betelepítés következtében a történelmi Magyarország területén lakóknak már két ötöde sem tartozott a magyar etnikumhoz.

Volt tehát előképe mindannak, ami 1920 után a történelmi Magyarország feldarabolását követően, főleg az újdonsült Csehszlovákiához csatolt területeken és az ott élő magyarokkal szemben megvalósult, vagy megvalósítani szándékoztak.

Hajlamosak vagyunk elfeledkezni arról, hogy milyen közigazgatási, birtokpolitikai és telepítési terveket hajtott végre az új csehszlovák államhatalom 1920 és 1938 között, sújtva ezzel a magyarok által lakott területet és a magyarokat. Ezek közül a leginkább figyelemre méltó a nem magyar nyelvű lakosság betelepítése a magyarlakta területre, így hozva létre több mint hetven új szlovák, morva és cseh települést vagy településrészt a Pozsony és Bereg valamint Máramaros történelmi vármegye mintegy hét-nyolcszáz kilométernyi területsávjában. Akkor még a magyarok kitelepítése vagy széttelepítése nem jöhetett szóba, mert nem volt hová és példátlan lett volna.

Viszont 1941 után már kialakultak azok a kapaszkodók amikhez Beneš elnök köthette az elképzeléseit. Ez egyrészt a Szovjetunió példája volt, ahol széttelepítették a krími tatárokat, Mussolíni dél-tiroli akciója, aminek során kitelepítette az ott élő német ajkúak egy részét. És erősítette ezt az elképzelést az is, hogy az Egyesült Államok Külügyminisztériumában 1942 elejétől készítették a háború utáni rendezés terveit, amelyek között szerepelt a részleges lakosságcsere Csehszlovákia és Magyarország között, párosítva az államhatár módosítással – ez utóbbi volt a legelfogadhatóbb megközelítése a „politikai területrendezésnek".

A csehszlovák emigráns kormány a német és a magyar lakosság teljes kitelepítésének tervét és az 1920-ban meghúzott államhatárok maradéktalan helyreállítását már 1941 februárjában megfogalmazta, még mielőtt a Harmadik Német Birodalom megtámadta volna a Szovjetuniót, és kitört volna a háború Japánnal. Tehát hamarabb, mint ahogy a háborút világháborúnak lehetett volna nevezni. Csehszlovákia londoni emigráns kormánya ehhez az elképzeléshez 1943. december elején megkapta Szovjetunió támogatását is. A tervezethez azonban éppen vendéglátójának, a brit kormánynak az egyetértését nem tudta megszerezni.

Csakhogy 1945-ben egész Csehszlovákia és Magyarország is szovjet megszállási övezetté lett, a frontvonal nyugat felé vonulásával először a Felvidékről mintegy ötvenezer magyart elhurcoltak „málenkij robotra", majd megkezdhették először a magyarok kiűzését majd a német lakosság felszámolását. Első menetben azokat a magyarokat kényszerítették elmenetelre, akik 1938 után költöztek vissza szülőföldjükre. (A mi családunk is, édesapám egyik testvére révén érintett volt ebben). Ezt követte a magyaroknak az ún. 50 kilogrammos csomaggal való kihurcolása az államhatárra, ahol sajátos módon kiszórták őket a teherautóról a puszta földre.

Ez utóbbiban én is személyesen, kéthetes koromban érintett voltam – egy sajátos véletlen miatt nem pakoltak fel bennünket az autóra, noha már be voltunk zsákolva. Édesapám 1938 előtti kollégája lett a város civil komisszáriusa és az utolsó pillanatban „kollegiális" alapon kihúzott bennünket a névsorból. Ezt a kitelepítési folyamatot, amelyben kb. 40 ezer magyarnak kellett elhagynia otthonát, állította le 1945. augusztus 2-án a potsdami konferencia, amely előírta Csehszlovákiának és Magyarországnak, hogy az ügyet kétoldali megegyezéssel kell rendezniük.

Ezt követően szervezte meg a csehszlovák hatalom a felvidéki magyarok széttelepítését Cseh- és Morvaország területén elsősorban azon vidékekre, ahonnan elűzték a német lakosságot. Ez elől menekülve hagyta el szülőföldjét számos (számlálatlan) magyar család és kelt át a Duna jegén Magyarországra vagy szökdöstek úttalan utakon – nyomon követhetetlen, hogy kik és hányan menekültek így.

Ez az 1945 októberétől folyó kényszerközmunkára való „deportálás" ugyancsak mintegy 40 ezer felvidéki magyart (de lehet, hogy többet) érintett, noha 200 ezret terveztek. Ennek az ellenőrizhetetlen eseménysornak vetett véget az 1946. február 27-én megkötött csehszlovák–magyar lakosságcsere egyezmény, amelynek meghatározó pontja az volt, hogy annyi magyar köteles elhagyni felvidéki szülőföldjét, amennyi magyarországi szlovák önkéntesen jelentkezik ún. „repatriálásra".

A csehszlovák lakosságcsere jegyzékbe 185 ezer felvidéki magyar került. Az áttelepítés 1949 júniusáig tartott. Több mint 75 ezer felvidéki magyart telepítettek át Magyarországra, főleg a kitelepített németek és részben az áttelepült szlovákok helyére. Magyarországról a csehszlovák toborzóknak sok fenyegetés árán közel 100 ezer magyarországi szlovákot sikerült rávenni szülőföldjének elhagyására.

Ennek, a humanitárius szempontból a kiűzetéshez képest elviselhetőbb esemény sorozat kezdetének az emléknapját tartjuk 2012 óta, mert 1946. április 12-én, ezen a napon hagyta el a vasútállomást az első, magyarok kényszer-kitelepítettjeit szállító vonatszerelvény. Családom erről is lemaradt, noha összecsomagolva vártuk az indulás napját. A ládáinkat 1950-ben bontottuk fel, addig éltünk bizonytalanságban, hiszen még 1949-ben is sor került kitelepítésre.

* * *

De ne higgyük azt, hogy a korábbi szándékok elhaltak volna. Csak átalakultak, és hét évtizede helylyel-közzel változó keretek között megújulnak – hol osztályharc, hol szocialista mezőgazdasági szövetkezetesítés, hol munkaerő toborzás, ipartelepítés, iskolamegszüntetés, az anyanyelvű oktatás nyelvét megváltoztató szándékok, gazdasági árnyékzóna kialakítása, a közlekedés korszerűsítésének elmaradása, az 1945–1949 közötti jogfosztottságból származó vagyonvesztés kárpótlásának elutasítása vagy a magyarok kollektív bűnösségi minősítésének fenntartása formájában, esetleg 1990-től a máig egy Független Magyar Kezdeményezés vagy egy Magyar Kereszténydemokrata Mozgalom, Most-Híd politikai párt hátulról támogatott működtetésével.

Hetven éve védekezik a felvidéki magyarok társadalma és emiatt nem építkezik. A közösség egy része belefáradt, egy része úgy döntött, csak az egyéni érvényesüléssel kíván foglalkozni, egy része pedig feladta. Akik mindvégig elkötelezettjei maradtak a közösségnek, már-már csodabogárnak számítanak. De ha elég erős a páncéljuk, túlélik, ezzel esélyt teremtenek a puhább burkolatúaknak is a megmaradásra. Erre is gondoljunk ezen az emléknapon.

„Kitelepítések 70" című képzőművészeti kiállításon elhangzott nyitóbeszéd. A kiállítást a felvidéki kitelepítések 70. évfordulója alkalmából, a budapesti Magyarság Házban nyitották meg, 2018. április 12-én. A közölt szöveg az elmondottnak szerkesztett és rövidített változata – 2019 tavasza.)

BÉCSI NAPLÓ
AZ AUSZTRIAI MAGYAROK LAPJA

Kiadja az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetsége

Levelezési cím: A-1011 Wien, Postfach 358.
Web: www.kozpontiszovetseg.at
www.becsinaplo.eu

Tel./Fax: 00 43 1 532 60 49
E-mail: becsi-naplo@aon.at

Zweimonatsblatt der Ungarn in Österreich.

Eigentümer, Herausgeber, Hersteller und Verleger: Zentralverband Ungariseher Vereine u. Organisationen in Österreich. A-1010 Wien, Schwedenplatz 2/I/8.

SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG:
Bodzsoni István (Szabadka), Borbándi Gyula † (Budapest), Czellár Judit (Genf), Duray Miklós (Pozsony), Gömöri György (London), Kovács István (Budapest), Kovátsné Németh Mária (Győr), Kő András (Budapest), T. Kovács Péter (Budapest), K.Lengyel Zsolt (München), Papp László (New York), Pomogáts Béla (Budapest), Radics Éva (Tazmannsdorf), Sárközi Mátyás (London), Szakály Sándor (Budapest), Varga Sándor (Pozsony), Zakar Péter (Szeged).

SZERKESZTŐSÉG:
Benyák Mária, Böröndi Lajos, S. Csoma János, Deák Ernő (főszerkesztő), Fetes Kata, Kántás János, Martos Péter, Rumpler Diána.

GRAFIKAI SZERKESZTŐ: Uzsák Zoltán
GAZDASÁGI INTÉZŐ: Deák Sonja

BANKKONTO: 004-46793, BLZ: 20111, Erste Bank der oesterreichischen Sparkassen AG., Hauptanstalt A-1010 Wien, Graben 21.
IBAN: AT572011100000446793 • BIC: GIBAATWW

ELŐFIZETÉS egy évre: Ausztriában 15,- Euro, Magyarországon 3500,- Ft, Nyugat-Európában 20,- Euro, vagy annak megfelelő összeg, tengerentúl 25,- Euronak megfelelő összeg, Szerbiában: 1000 dinár, Szlovákiában egyes számok eladási ára: 1,50 Euro.

TERJESZTŐINK:
Amerikában: Andrew Rekay, 3996 Oakmore Rd. Oakland, CA 94602-1856
E-mail, az újság számára: BecsiNaplo@yahoo.com
Bankátutalás: Hungarian Freedom Fighters Inc. San Francisco Area Chapter, 3996 Oakmore Rd. Oakland, CA 94602-1856
Angliában: Hungarian Book Agency, P.O.B 1956, Durham DH1 2GA.
Hollandiában: Kónya Melinda. Boerhaaveplein 124. 2343 LX Oegstgeest, 00-31-71-5154287.
E-mail: melindakonya@hetnet.nl
Kanadában: Pannonia Books Ltd., 472 Bloor St. W. 2nd floor, Toronto, Ontario M5S 1X8.
Magyarországon: Librotrade Kft., H-1656, P. O. B. 126, H-1173, Budapest, Pesti út 237. Bank folyószámla: KHB Rt. 10402166-21638181-00000000.
Németországban: Dr. Klement Kornél, BUOD, Ringstrasse 16, D-63128 Dietzenbach
Svájcban: Judit Czellar 13, Croix-du-Levant, CH-1220 Genève, e-mail: czellarjud@hotmail.com, 0227970854 – Postfinance, Julianna Judit Czellar, Compte: 12-165459-6, IBAN: CH13 0900 0000 1216 5459 6
Svédországban: Szöllősi Antal, S-127 24 Skärholmen, Box 176. PlusGirot Nr.: 756987-4.
Szerbiában: Fehér Márta, 24000 Szabadka, Jókai Mór 119. Bankszámla: RS35285223604000354839
e-mail: fhrmarta@gmail.com
Szlovákiában: Benyák Mária,
e-mail: mariabenyak@gmail.com
Bankszámla: SK6709000000000170127485

Névvel vagy betűjellel megjelent cikkekért szerzőik felelnek és nem feltétlenül fejezik ki a szerkesztőség véleményét. Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

Gefördert aus Mitteln der Volksgruppenförderung

Druck: Monocopy Nyomda
H–9200 Mosonmagyaróvár, Juhar u. 16.

RENDEZVÉNYKRÓNIKA

Bécs

Központi Szövetség
Március 12.: Március 15-ei ünnepi műsor és koszorúzás
Április 4.: Magyar Napló Bécsben
Bécsi Magyar Iskola
Április 6.: Verőfény szavalóverseny a Collegium Hungaricumban
Kaláka-Club
Április 25.: Kaláka-Club 35 éves évforduló
Svung – Bécsi Magyar Színkör
Március 21 & 22.: Monarchia mulató avagy Sag schon, Igen! - előadás a Pygmalion Színházban
Napraforgók Néptánc és Népzene Egyesület
Április 12.: Gyergyói tánctanítás
Május 10.: Üsztürü zenekar koncertje őrkői adatközlőkkel
Május 11.: Őrkői táncworkshop

Tartománybeli programok

Grác
Március 2.: Táncház
Március 3.: Vidám farsangi együttlét a plébánián
Március 9.: Magyar Filmklub
Március 17.: Protestáns istentisztelet és március 15-ei megemlékezés
Március 24.: Lelkinap Brenner József nagyprépost vezetésével
Április 6.: Kirándulás Admontba
Április 6.: Magyar Filmklub
Április 10.: Magyar Képzőművészek alkotásaiból összeállított kiállítás
Április 28.: Protestáns istentisztelet
Keddenként táncház 19:30-tól, Graz Hauslabgasse 7.

Linz
Március 16.: Március 15-ei ünnepség & megemlékezés Rákóczi Ferencről és Kányádi Sándorról
Felsőpulya
Március 14.: Magyar délután
Április 11.: Magyar délután
Április 13.: Közgyűlés
Május 9.: Magyar délután
Május 11.: Anyák napi ünnepség

Burgenlandi Magyar Kultúregyesület
Március 22.: Kirándulás Szombathelyre és fellépés a Kincsőrző fesztiválon
Április 1.: interaktív képeskönyv mozi a Markt Allhau iskolában
Április 4.: interaktív képeskönyv mozi Horvátzsidányban, Szentpéterfán, Peresznyén és Felsőcsatáron
Április 12.: Locsolás – magyar szokások a Klubházban
Április 20.: tojásfestés az alsóőri iskolában
Április 21 & 22.: A húsvéti nyúl csodaországa a Farkas étteremben, húsvéti piac kicsiknek és nagyoknak
Április 27 & 28.: UMIZ, a Virágvásáron Szombathelyen
Május 25.: Gyereknap a Kultúregyesületnél – a gyerekcsoport fellépése
Május 29.: A gyerekcsoport fellépése a vásárlás hosszú éjszakáján

Összeállította: Kalmár Eszter, KCsP ösztöndíjas

OFFENLEGUNG

Az 1982-ben életbe lépett osztrák sajtótörvény értelmében az alábbi nyilatkozatot tesszük közzé:
Offenlegung gemäß § 25 des Mediengesetzes:
Medieninhaber: Zentralverband Ungarischer Vereine und Organisationen in Österreich,
A-1010 Wien, Schwedenplatz 2/I/8.
Unternehmensgegenstand: Interessenvertretung der Österreicher ungarischer Sprach- und Kulturzugehörigkeit.
Vorstand: Mag. József Hollós (Präsident),
Dr. Andrea Seidler (Generalsekretär),
Zoltán Tánczos (Kassier).
Beteiligung: 100%.
Grundlegende Richtung: Pluralistisch - demokratische Meinungsbildung der Ungarn, Wahrung einer mit Österreich verbundenen Identität des Volkstums.

VERS•SOR•BAN 2019

Újra jelentkezik a magyar költészet napjához kapcsolódó VERS•SOR•BAN.

A kötetlen versmondásokból összeálló irodalmi műsorra 2019-ben április 11-én 16 órakor kerül sor a Collegium Hungaricumban. *Szervezője Lengyel Ferenc.*

Farsang
a Bécsi Magyar Iskolában

Február elsején farsangi mulatságra hívta a Bécsi Magyar Iskola diákjait és szüleit.

Február első péntekén a Bécsi Magyar Iskola terme megtelt jelmezes kis diákokkal, óvodásokkal és felnőttekkel. A délutáni program jelmezversennyel kezdődött ahol a gyerekek bemutathatták szebbnél szebb és kreatívabbnál kreatívabb jelmezeiket. Amíg a szülőkből és tanárokból álló zsűri megszavazta a legjobb jelmezeket, addig a Csurgó zenekar szórakoztatta az izgő-mozgó csöppségeket. Az interaktív koncert után eredményhirdetésre került sor. 3. helyezett egy fatündér, 2. helyezett egy királylány lett. Első helyen pedig Villám Mcqueen végzett. Hogy a vendégek ne maradjanak étlen-szomjan, a szervezők büféről is gondoskodtak. Az eredményhirdetés után mindenki farsangi fánkkal térhetett haza. K.E.

Ifjúsági táncház
a bécsi Napraforgóknál

A bécsi Napraforgók Táncegyüttes február 1-jén tartotta meg az idei év első táncházát. A szokásos gyerek és felnőtt táncház mellett különleges műsorral is készült az együttes, hiszen a felvidéki Kis-Csallóközi Táncegyüttes előadásában gyönyörködhettek a résztvevők.

Az idei táncházi szezont gyerektáncházzal nyitották a Napraforgók. Oláh Attila „Nyuszi", a dunaszerdahelyi Csallóközi és Kis-Csallóközi Néptáncegyüttesek vezetője szívesen vállalta a gyerekek tanítását és szórakoztatását. A gyerektáncházat követően a Kis-Csallóközi Táncegyüttes fél órában gömöri, mezőkölpényi és magyarbődi táncokat mutatott be. A Felszállott a páva c. televíziós vetélkedő győztese, a Pósfa zenekar kísérte őket. A műsor után ifjúsági és felnőtt táncházzal folytatódott az este, ahol a lelkes táncolni vágyók széki, mezőkölpényi, kalotaszegi és mezőségi tánclépéseket sajátíthattak el. Az este jó hangulatban telt. A vendégek a tánctól kifáradtan, de mosolygó arccal térhettek haza. K.E.